

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

EKONOMICZNE I SPOŁECZNE UWARUNKOWANIA
ROZWOJU POLSKIEJ GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PO WSTĄPIENIU POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ

Publikacja zrealizowana w ramach tematu:

Monitorowanie oraz analiza zmian polskiego łańcucha żywnościowego.

W zadaniu:

Analiza wzajemnych relacji ekonomicznych między poszczególnymi elementami łańcucha żywnościowego.

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

LISTOPAD 2007

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępka	25
	Tomasz Smoleński	
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka	34
	Irena Strojewska	
8. Rynek mleka	Zygmunt Smoleński	43
	Teresa Zdziarska	
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski	51
	Danuta Zawadzka	
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Mira Kobuszyńska	55
	Grzegorz Dybowski	
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
	Lucyna Mieszkowska	
16. Rynek usług dla rolnictwa	Magdalena Talarek	81
	Arkadiusz Zalewski	

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Roman Urban (z-ca redaktora naczelnego), Krzysztof Hryszko (sekretarz redakcji),
Lech Goraj, Jan Małkowski, Bożena Nosecka, Leszek Ślipski (opracowanie graficzne i skład).
Prenumerata: Maria Serwińska - tel.: (022) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (022) 505 46 66, faks: (022) 827 19 60
Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ – PIB
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

Koniunktura w rolnictwie

Jadwiga Seremak-Bulge

W październiku pod wpływem obniżenia się wskaźnika potencjalnego popytu nieco pogorszyły się rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) zmalał do 101,5 punktu. Nadal jest jednak bardzo wysoki. O spadku wskaźnika potencjalnego popytu zdecydował przede wszystkim sezonowy spadek produkcji przemysłu spożywczego (o 3,6 punktu procentowego). Dodatkowo wzmocniły ten spadek podwyżki cen detalicznych żywności, przekraczające poziom inflacji oraz podwyżki wynagrodzeń. We wrześniu bieżące ceny skupu podstawowych surowców rolniczych po raz kolejny silnie wzrosły (aż o 6,3%). Doprowadziło to do wzrostu wyrównanego wskaźnika nożyc cen do 103,2 punktu. Mimo utrzymywania się wyrównanego wskaźnika wzrostu cen środków produkcji na wysokim poziomie 100,7 punktu, wyrównany wskaźnik nożyc cen wzrósł do 102,5 punktu. W sumie od początku roku do września ceny skupu wzrosły o prawie 27%, podczas gdy ceny detaliczne środków produkcji podniosły się tylko o 6,5%. Zatem przyrost cen skupu nie tylko skompensował przyrost cen środków produkcji, ale przyczyni się do znacznego zwiększenia dochodów rolniczych, zwłaszcza, że w tym roku zbiory prawie wszystkich roślin były dobre (z wyjątkiem owoców). W najbliższych miesiącach dynamika wzrostu cen surowców rolniczych powinna wygasać, ale do nowych zbiorów warunki rynkowe będą sprzyjać rolnictwu.

Ceny zbóż zaczynają stabilizować się na wysokim poziomie. Zwiększa się podaż zbóż zarówno na rynku krajowym jak i na rynkach europejskich. Stabilizująco na rynek zbóż wpłynęła obniżka ceł importowych przez Komisję, zapowiadane zniesienie obowiązku ugorowania ziemi w następnym sezonie oraz dobre zbiory zbóż w Ameryce Południowej.

Bardzo wysokie ceny zbóż destabilizują rynek wieprzowiny i drobiu, bowiem zmiany cen skupu żywca wieprzowego i drobiu nie nadążają za zbożami. Może to spowodować wyprzedaż świń i pogłębienie spadkowej fazy cyklu świńskiego.

Pod wpływem wyjątkowej koniunktury na rynkach światowych dynamika wzrostu cen skupu mleka przyspiesza. We wrześniu podwyżki cen skupu wyraźnie wyprzedziły podwyżki cen zbytu produktów finalnych i cen detalicznych. Mimo to utrzymuje się spadkowa tendencja rejestrowanego skupu mleka. Nie znajduje to uzasadnienia w zmianach pogłowia krów, bowiem tempo spadku ich liczebności zmalało w pierwszym półroczu.

Zwiększone zapotrzebowanie na rzepak do produkcji biodiesla na świecie sprawia, że ceny w roku bieżącym mimo dobrych zbiorów są wysokie. Podobnie w Polsce ceny skupu rosną, mimo zbiorów znacznie przekraczających poziom ubiegłoroczny.

Bardzo wysokie ceny większości surowców roślinnych, a zwłaszcza zbóż działają ożywiająco na ceny nawozów mineralnych, mimo końca sezonu wegetacyjnego. Na rynku środków produkcji tylko ceny materiałów budowlanych spadają, po znacznych podwyżkach jakie miały miejsce od początku roku. Na większości rynków środków produkcji i usług kontynuowane jest ożywienie.

Przyspieszeniu uległo tempo wzrostu cen żywności, której ceny rosną szybciej niż innych towarów konsumpcyjnych. Relatywny wzrost cen żywności jest nie tylko efektem znacznego wzrostu cen surowców rolniczych, rosnącego eksportu ale także wzrostu popytu krajowego pod wpływem wyraźnej poprawy sytuacji dochodowej polskich konsumentów.

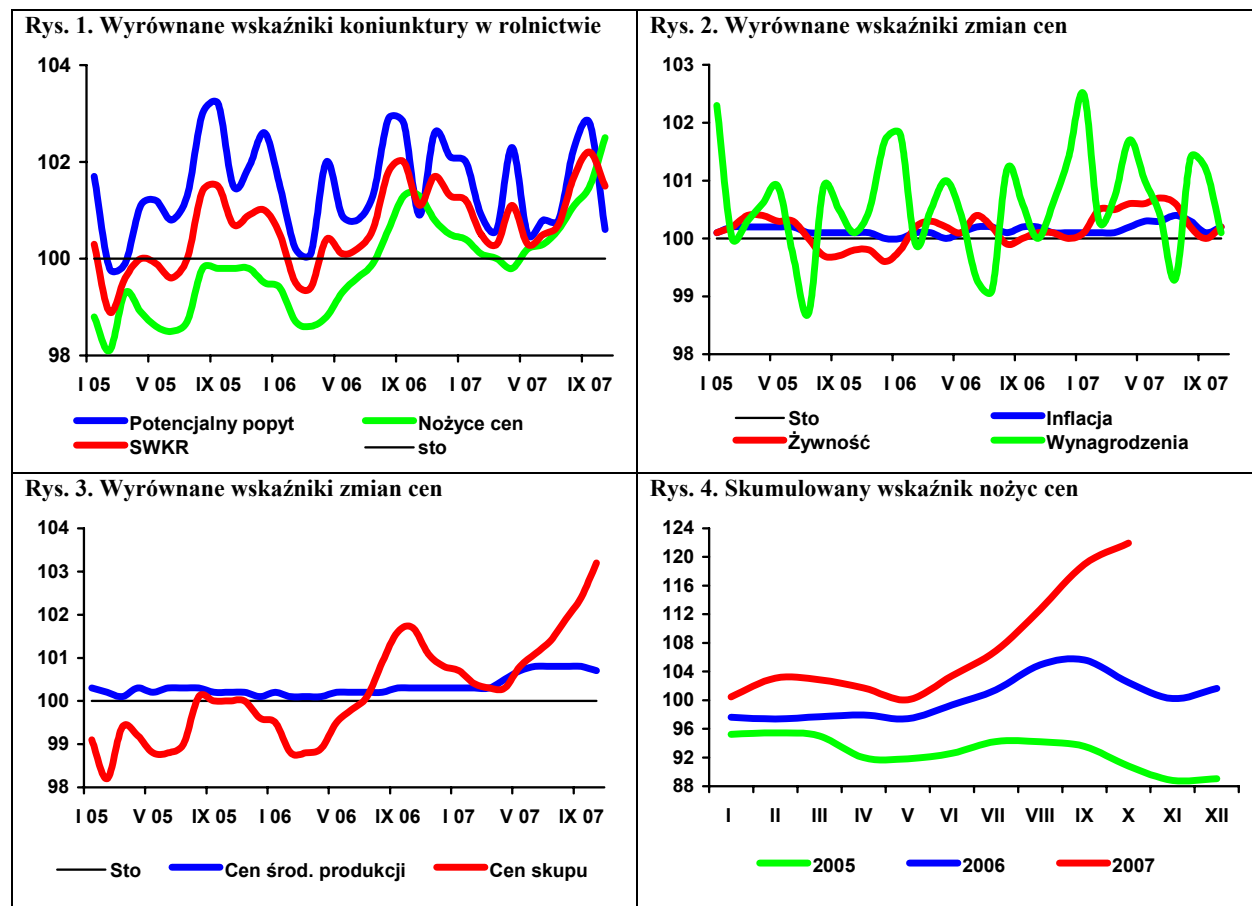
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	X 07	IX 07	VIII 07	VII 07	VI 07	V 07	X 06
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	101,5	102,2	101,7	100,7	100,5	100,3	101,1
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	100,6	102,8	102,3	100,9	100,8	100,5	100,9
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	102,5	101,5	101,1	100,6	100,3	100,2	101,3
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	103,2	102,4	101,9	101,4	101,1	100,8	101,7
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,7	100,8	100,8	100,8	100,8	100,7	100,3
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	100,0	100,2	100,1	99,8	99,6	99,7	100,1
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	99,8	101,3	101,2	98,7	99,6	100,5	99,9
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	100,4	104,0	102,7	101,1	101,2	99,4	100,0

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Rynek zbóż

Marcin Krzemiński

W obecnym sezonie wobec dobrych zbiorów oczekiwano spadku cen, które w sezonie 2006/07 podniosły się o 50%. Po krótkotrwałym spadku, od końca lipca ceny zbóż zaczęły ponownie rosnąć, ponieważ wzrosło zapotrzebowanie na zboża ze strony krajów sąsiednich, gdzie zbiory zbóż były niższe.

We wrześniu ceny skupu pszenicy i żyta były odpowiednio o 23 i 21% wyższe niż miesiąc wcześniej, natomiast ceny jęczmienia i kukurydzy wzrosły o 11 i 12%. W porównaniu z wrześniem ub. r. ceny skupu zbóż były o ok. 60% wyższe. Najbardziej wzrosły ceny jęczmienia (o 76%), a w najmniejszym stopniu kukurydzy (o 45%). Wzrost cen targowiskowych we wrześniu był mniejszy i wynosił przeciętnie 12% w skali miesiąca i 45% w skali roku. Tendencje wzrostowe w październiku zostały zahamowane, a nawet obserwuje się spadek cen. W ostatnim tygodniu października ceny skupu zbóż były o przeciętnie 5% niższe niż miesiąc wcześniej. Zwiększyła się jedynie cena jęczmienia browarnianego.

Wzrost cen zbóż występuje także w krajach sąsiednich. Pszenica w Niemczech była o ok. 63% droższa niż przed rokiem, natomiast wzrost cen jęczmienia i żyta był prawie dwukrotny. W Czechach ceny pszenicy i kukurydzy wzrosły w ciągu roku o 71 i 91%. W jeszcze większym stopniu wzrosła cena kukurydzy słowackiej.

Według przedwzrostkowego szacunku GUS krajowe zbiory ogółem wyniosły 27,4 mln ton, tzn. o jedną czwartą więcej niż w 2006 r. Zwiększyły się zbiory wszystkich zbóż. Zbiory kukurydzy szacuje się na 1,6 mln ton.

W trzech pierwszych miesiącach bieżącego sezonu skupiono o 9% zbóż więcej niż przed rokiem. Zwiększył się skup pszenicy (o 5%), jęczmienia (o 45%), pszenżyta (o 4%) i kukurydzy (o 15%); mniejszy był natomiast skup żyta. W okresie październik 2006 r. – wrzesień 2007 r. skupiono o 18% mniej kukurydzy niż przed rokiem.

Obniża się produkcja mąki w dużych zakładach. W trzecim kwartale 2007 r. w porównaniu do okresu przed rokiem o 5% wzrosła produkcja mąki żytniej, natomiast mniejsza o 18% była produkcja mąki pszennej. Coraz wyższa jest produkcja makaronu (o 19%) i pieczywa (o 6% w okresie lipiec-sierpień), mimo spadku jego spożycia. Wzrasta także produkcja mieszanek dla zwierząt, która w trzecim kwartale 2007 r. była o 12% wyższa niż przed rokiem.

Ograniczenie podaży w krajach sąsiednich i różnice cenowe wpłynęły na zwiększenie polskiego eksportu ziarna zbóż. W ciągu dwóch pierwszych miesięcy obecnego sezonu z kraju wywieziono ponad 100 tys. ton pszenicy, prawie 60 tys. ton jęczmienia i mniejsze ilości pozostałych zbóż. Zboża eksportowano głównie do Niemiec i krajów Afryki północnej. Import najważniejszych zbóż w lipcu i sierpniu br. wyniósł ok. 100 tys. ton. Ziarno (pszenicę, jęczmień i kukurydzę) sprowadzano z krajów UE (m. in. z Czech, Słowacji, Węgier i Niemiec).

Niski jest nadal eksport produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż. W 2007 r. pewne ożywienie występuje w imporcie tych wyrobów, głównie kasz i słodu. Niskie obroty (ilościowo) występują także w przypadku produktów przetworzonych. W porównaniu z poprzednimi sezonami wzrastają obroty paszami dla zwierząt hodowlanych, obniża się jednak handel paszami dla zwierząt domowych. W sierpniu sprowadzono dwukrotnie mniej pasz dla zwierząt hodowlanych niż w lipcu, było to jednak tyle, ile wyniósł import w poprzednich miesiącach.

Wrzesień był miesiącem wysokiego wzrostu cen produktów zbożowych. Ponownie zwiększyły się ceny zbytu, wzrosły także ceny detaliczne. W porównaniu z sierpniem najbardziej wzrosła cena zbytu mąki poznańskiej (o 21%). Cena zbytu kaszy jęczmiennej wzrosła o 12%, a pieczywa o 5-6%. Wzrost cen detalicznych wyniósł 8% w przypadku pieczywa, a 3-5% w przypadku mąk i kasz. Roczny wzrost cen detalicznych wyniósł 13-19%, natomiast ceny zbytu zwiększyły się o 15-17% w przypadku pieczywa, ale o ponad 30% w przypadku mąk i kasz.

Wzrost cen obejmuje także pasze. Cena mieszanki T-2 we wrześniu była o ok. 30%, a DKA-Starter o 17% wyższa niż przed rokiem. O ok. 4% wzrosła cena koncentratu „Provit”. Wysokie ceny zbóż powodują, że w kolejnych miesiącach ceny pasz nadal będą wzrastać. Zatrzymanie tendencji wzrostowej cen zbóż spowoduje pogorszenie relacji cen pasz do cen zbóż. Niskie ceny skupu trzody i bydła powodują, że obniża się poziom opłacalności ich produkcji mierzonej relacją do cen pasz.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy	Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
	Skup				Targowiska				
2005 I-XII	366,9	276,4	351,2	373,4	454,9	346,7	427,1	370,2	.
2006 I-XII	447,6	385,2	447,5	402,4	509,3	417,2	478,2	422,2	.
2006 I-VI	395,6	347,5	402,2	382,2	451,1	362,0	429,9	374,8	.
2007 I-VI	623,5	600,5	.	.	727,2	636,8	695,7	647,0	.
2006 VII	408,2	316,9	451,4	367,4	468,3	377,8	444,5	397,3	x
VIII	435,1	358,8	464,6	390,4	512,8	408,5	478,4	426,0	x
IX	493,8	425,6	525,6	410,9	580,7	476,8	522,8	462,4	x
X	503,7	473,3	460,0	434,7	595,6	512,5	548,3	486,2	x
XI	535,8	487,6	504,0	447,1	612,8	519,5	563,1	506,4	389,77
XII	572,5	509,8	551,1	502,7	635,3	539,8	601,7	539,1	389,80
2007 I	630,5	604,8	606,6	561,2	686,8	584,3	646,7	576,6	398,30
II	646,7	627,0	624,7	593,7	730,9	651,3	698,5	632,3	401,85
III	634,5	608,4	597,2	592,8	737,1	650,3	713,9	663,9	402,72
IV	620,1	580,1	591,1	581,9	733,2	643,3	705,6	666,7	397,46
V	610,9	582,7	586,1	571,6	739,2	653,3	705,6	670,9	395,37
VI	582,2	555,5	572,6	555,2	735,7	638,4	703,6	671,6	x
VII	552,4	477,8	575,3	581,0	699,6	608,2	665,4	632,7	x
VIII	678,6	564,4	681,0	652,3	719,3	627,0	667,3	633,9	x
IX	837,3	680,2	762,4	724,3	818,1	708,6	742,4	681,4	x

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Pszennyto	Zboża podst.	Kukurydza
2006 I-XII	3724,7	489,2	461,9	322,8	5054,7	591,4
2006 I-VI	1567,2	184,8	146,9	149,4	2068,9	283,3
2007 I-VI	883,9	115,6	114,7	44,4	1166,7	168,1
2005/06	4070,4	578,3	511,4	379,4	5882,7	788,2 ^a
2006/07	3724,6	419,9	429,8	218,0	4152,4	646,2 ^a
2006 VII	211,6	37,9	44,6	30,0	328,1	23,6
VIII	569,8	95,1	107,5	50,5	841,8	17,2
IX	649,6	69,9	59,5	41,3	826,8	15,8
X	346,7	46,5	39,4	22,4	457,9	72,8
XI	213,6	32,7	33,1	15,7	296,8	123,7
XII	166,2	22,2	30,9	13,8	234,4	55,0
2007 I	150,9	23,8	23,2	8,3	207,6	32,2
II	202,2	30,4	20,5	7,4	262,5	29,1
III	157,2	21,7	21,5	7,1	209,0	20,1
IV	100,9	14,5	17,3	7,7	141,5	22,5
V	142,7	12,8	15,2	6,6	178,1	28,8
VI	130,1	12,4	17,1	7,3	168,0	35,4
VII	328,6	41,8	97,3	29,6	499,3	22,3
VIII	613,0	98,2	143,3	59,8	944,6	15,9
IX	555,2	54,7	66,6	37,1	729,4	26,7

^a od października do września

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy	Przebieg zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2006 I-XII	2011,5	1725,9	112,91	710,4	102,5	5401,1
2006 I-VI	973,9	861,0	58,87	349,3	51,2	2521,5
2007 I-VI	1001,2	808,9	56,38	365,4	54,6	2976,3
2006 VII	163,4	144,5	9,27	58,6	7,76	438,0
VIII	194,9	160,5	9,99	59,9	8,39	481,9
IX	180,8	149,7	8,18	60,1	9,47	482,3
X	172,1	139,8	8,74	61,4	8,74	486,6
XI	174,0	146,3	9,25	59,7	8,82	493,4
XII	152,4	124,2	8,61	61,4	8,10	497,3
2007 I	183,9	150,8	12,22	58,3	9,45	514,2
II	162,8	130,2	8,83	56,4	10,00	457,8
III	180,4	145,3	8,64	64,3	10,58	503,1
IV	158,2	129,1	8,64	61,4	8,35	488,7
V	163,8	132,2	9,40	62,9	7,14	523,9
VI	152,2	121,3	8,64	62,2	9,03	488,7
VII	152,3	122,4	8,99	62,6	9,99	493,1
VIII	160,8	131,5	11,00	63,5	10,23	540,5
IX	.	120	8,7	.	10,3	.

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	Pszennica ^a	Żyto	Jęczmień	Kuku-rydza	Pszennyto ^b	Pszennica ^a	Żyto	Jęczmień	Kuku-rydza	Pszennyto ^b
2005 I-XII	454,8	371,3	124,5	269,9	99,3	249,7	2,6	85,3	21,2	5,4
2006 I-XII	660,5	61,4	115,1	266,9	35,9	615,4	18,3	101,2	229,9	7,6
2006 I-VI	145,3	12,9	3,8	167,0	12,9	131,8	5,7	14,4	22,4	5,6
2007 I-VI	5,5	4,5	38,5	28,5	1,4	1003,8	111,3	248,9	528,8	14,1
2005/2006	565,0	267,4	120,3	381,3	98,2	232,6	7,5	45,1	30,6	7,0
2006/2007	520,7	53,0	149,8	128,4	24,4	1487,4	123,9	335,7	736,3	16,1
2006 VII	11,6	4,8	9,5	24,9	1,5	20,5	0,2	18,2	2,2	0,1
VIII	99,9	10,9	18,7	26,9	9,5	49,0	0,6	8,9	4,9	0,2
IX	90,8	13,4	3,0	13,3	4,4	142,3	5,0	18,8	9,6	0,6
X	76,2	10,8	1,4	21,9	5,4	109,9	5,9	13,5	44,0	0,3
XI	179,5	5,7	51,6	7,7	1,6	88,1	0,1	6,1	61,9	0,5
XII	57,3	2,9	27,1	5,1	0,6	73,9	0,9	21,4	84,8	0,3
2007 I	0,2	1,9	25,3	0,8	0,6	201,2	22,5	35,7	92,4	7,3
II	2,6	1,0	3,9	3,4	0,1	292,0	35,1	49,1	122,3	2,3
III	0,1	0,7	3,1	2,5	0,1	208,6	30,5	35,5	109,4	1,7
IV	0,2	0,5	1,8	19,2	0,0	113,3	11,4	50,0	90,6	1,5
V	0,2	0,2	1,1	0,4	0,5	119,1	6,8	44,6	74,3	0,8
VI	2,1	0,3	3,3	2,3	0,1	69,8	5,0	34,0	39,8	0,4
VII	33,9	1,0	26,0	6,5	1,2	26,1	3,2	17,7	19,3	0,4
VIII	66,8	9,2	32,5	10,1	1,5	14,9	0,4	11,3	5,6	0,2

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2005 i 2006 r. dane ostateczne, za 2007 r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	Mąka pszenna	Pozostałe mąki	Kasze gryszki granulki	Ziarno obrobione inaczej	Słód	Mąka pszenna	Pozostałe mąki	Kasze gryszki granulki	Ziarno obrobione inaczej	Słód
2005 I-XII	15,3	1,5	4,7	5,8	17,7	37,1	19,1	41,3	30,9	184,9
2006 I-XII	10,8	2,4	4,7	1,1	8,8	38,0	17,7	31,0	31,5	203,7
2006 I-VI	7,8	1,8	2,5	0,6	5,5	17,3	9,6	16,2	17,1	100,1
2007 I-VI	2,0	0,7	2,2	2,9	9,2	19,8	7,7	22,8	21,5	111,8
2005/2006	17,8	2,9	5,4	5,3	5,5	35,9	19,4	35,8	33,3	187,6
2006/2007	5,0	1,3	4,4	3,4	12,5	40,5	15,8	37,6	35,9	215,4
2006 VII	0,6	0,2	0,4	0,1	0,6	2,7	1,2	2,2	3,1	21,5
VIII	0,5	0,1	0,4	0,0	0,8	2,4	1,0	2,2	1,8	22,4
IX	0,5	0,2	0,4	0,1	0,3	4,6	1,9	2,3	3,8	12,1
X	0,5	0,1	0,4	0,1	0,8	4,2	1,5	3,2	2,1	16,8
XI	0,6	0,0	0,3	0,1	0,5	3,5	1,3	3,0	1,8	16,3
XII	0,4	0,0	0,3	0,1	0,3	3,3	1,1	2,1	1,9	14,4
2007 I	0,2	0,0	0,3	0,1	1,2	3,9	1,3	4,1	5,1	18,0
II	0,4	0,1	0,3	0,1	1,4	3,3	1,2	3,8	3,6	15,6
III	0,3	0,1	0,4	0,3	1,8	3,4	1,2	3,4	3,1	8,2
IV	0,4	0,0	0,4	0,4	1,6	2,6	1,6	3,8	3,9	21,2
V	0,4	0,2	0,4	1,5	1,4	3,6	1,4	4,1	3,1	25,1
VI	0,5	0,3	0,4	0,5	1,7	2,9	1,0	3,4	2,7	23,7
VII	0,4	0,2	0,8	0,4	1,9	3,0	0,9	2,4	1,3	11,1
VIII	0,5	0,1	0,7	0,7	0,2	3,2	0,6	3,7	2,2	24,2

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2005 i 2006 r. dane ostateczne, za 2007 r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	Ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze	Pasze dla zwierząt hodowl.	Pasze dla zwierząt domowych	Ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze	Pasze dla zwierząt hodowl.	Pasze dla zwierząt domowych
2005 I-XII	8,1	32,8	156,8	72,2	97,9	32,4	8,7	51,2	142,9	71,5
2006 I-XII	6,5	40,4	185,2	109,9	104,0	40,7	10,6	66,8	203,0	74,1
2006 I-VI	3,6	20,7	86,8	49,2	56,3	19,0	5,3	29,2	94,7	34,7
2007 I-VI	4,0	23,9	96,9	54,9	45,8	25,8	5,6	37,3	102,3	41,1
2005/2006	7,8	38,1	174,0	91,5	105,1	36,3	11,2	57,4	173,5	73,9
2006/2007	6,9	43,6	195,3	115,6	93,5	47,5	10,9	74,9	210,6	80,5
2006 VII	0,5	2,2	13,8	7,9	7,3	2,7	0,8	4,5	16,6	5,6
VIII	0,5	3,8	16,3	9,3	8,4	3,3	1,4	5,1	19,4	5,9
IX	0,4	3,4	17,6	9,5	7,5	4,2	0,8	6,1	19,9	6,3
X	0,5	3,8	18,4	11,0	8,3	4,0	0,9	8,2	20,3	7,8
XI	0,5	3,3	17,7	11,0	8,4	3,9	0,7	7,9	18,3	6,8
XII	0,6	3,2	14,4	11,9	7,9	3,7	0,7	6,0	13,7	7,0
2007 I	0,6	3,2	14,7	9,9	8,5	4,4	0,6	5,8	18,1	7,1
II	0,6	3,6	15,7	9,0	7,9	4,1	2,0	5,9	17,2	6,8
III	0,8	4,7	17,6	8,8	8,8	4,7	0,7	9,1	20,0	8,2
IV	0,6	4,3	16,3	8,6	6,9	4,0	0,7	5,4	15,0	6,0
V	0,8	3,6	16,5	10,1	6,9	4,4	1,1	5,7	15,8	6,0
VI	0,5	4,5	16,0	8,6	6,8	4,2	0,5	5,4	16,2	7,0
VII	0,4	3,5	14,9	9,2	2,1	4,3	0,5	6,2	38,6	6,7
VIII	0,4	3,7	17,7	9,6	2,2	3,1	0,3	5,9	17,4	6,9

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2005 i 2006 r. dane ostateczne, za 2007 r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy	Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
	Cena producenta	Cena detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna
2006 I-XII	0,80	1,43	1,04	2,36	2,32	2,72	3,18	3,51
2006 I-VI	0,69	1,37	1,00	2,34	2,27	2,63	3,13	3,39
2007 I-VI	0,98	1,66	1,21	2,52	2,58	3,00	3,42	3,91
2006 VII	0,70	1,37	1,01	2,34	2,27	2,64	3,13	3,39
VIII	0,83	1,36	1,03	2,34	2,27	2,64	3,15	3,40
IX	1,00	1,47	1,08	2,38	2,39	2,84	3,23	3,65
X	0,99	1,55	1,11	2,38	2,43	2,94	3,27	3,75
XI	0,98	1,60	1,11	2,38	2,44	2,94	3,29	3,79
XII	0,98	1,61	1,11	2,40	2,44	2,94	3,29	3,78
2007 I	1,01	1,64	1,17	2,44	2,52	2,96	3,35	3,81
II	1,02	1,65	1,18	2,48	2,57	3,00	3,41	3,90
III	1,02	1,66	1,22	2,48	2,59	3,02	3,43	3,94
IV	0,97	1,66	1,23	2,52	2,60	3,02	3,45	3,94
V	0,95	1,66	1,24	2,58	2,60	3,02	3,45	3,93
VI	0,94	1,67	1,24	2,58	2,59	3,02	3,43	3,94
VII	0,91	1,67	1,23	2,60	2,60	3,04	3,44	3,95
VIII	1,07	1,67	1,30	2,62	2,65	3,06	3,51	3,95
IX	1,30	1,76	1,46	2,70	2,79	3,30	3,73	4,27

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy	Mieszanka „B” sypka dla bydła dorosłego	Mieszanka „L” sypka dla loch	Mieszanka „P” sypka dla prosiąt	Mieszanka „T2” sypka dla tuczników	Mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt	Mieszanka „DJ-1” sypka dla kur niosek	Koncentrat „Provit” sypki dla tuczników
2006 I-XII	864,6	943,4	1511,1	784,8	1152,6	1010,8	1594,0
2006 I-VI	817,0	913,0	1493,0	781,0	1151,0	1008,0	1606,0
2007 I-VI	977,3	1099,2	1664,9	916,4	1261,4	1117,8	1610,0
2006 VII	894,0	947,0	1510,0	768,0	1136,0	998,0	1583,0
VIII	896,0	951,0	1514,0	766,0	1138,0	999,0	1577,0
IX	909,0	964,7	1528,7	779,6	1149,5	1009,4	1584,8
X	913,2	980,3	1529,7	792,7	1158,7	1015,0	1584,3
XI	928,9	992,1	1533,5	805,4	1165,4	1027,2	1582,1
XII	934,3	1006,6	1558,3	820,2	1177,3	1034,9	1582,7
2007 I	974,0	1055,6	1589,6	860,3	1202,8	1066,7	1593,5
II	995,8	1085,4	1625,5	890,0	1238,9	1097,6	1607,6
III	975,0	1110,1	1675,6	918,0	1264,8	1126,9	1619,2
IV	982,8	1114,3	1694,1	960,7	1284,7	1135,8	1621,2
V	968,5	1119,7	1701,7	934,3	1288,9	1138,2	1609,6
VI	967,5	1109,9	1702,9	935,3	1288,1	1141,3	1609,1
VII	991,0	1110,1	1705,5	937,1	1251,8	1141,8	1609,9
VIII	1009,6	1119,8	1710,2	944,5	1259,1	1149,0	1612,3
IX	1079,1	1204,4	1780,7	1010,7	1340,1	1220,6	1644,5

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące	Mieszanka „T2” / ceny targ. żyta	Mieszanka „DKA – Starter” / ceny targ. pszenicy	Koncentrat „Provit” / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka „B”	Ceny skupu trzody / koncentrat „Provit”	Ceny skupu trzody / mieszanka „T2”	Ceny skupu drobiu / mieszanka „DKA – Starter”
2006 VII	2,03	2,43	4,19	1,01	2,48	5,10	2,56
VIII	1,88	2,22	3,86	1,01	2,71	5,59	2,72
IX	1,64	1,98	3,32	1,00	2,60	5,28	2,26
X	1,55	1,95	3,09	1,02	2,37	4,73	2,53
XI	1,55	1,90	3,05	1,02	2,17	4,26	2,39
XII	1,52	1,85	2,93	1,05	2,08	4,01	2,32
2007 I	1,47	1,75	2,63	0,99	1,98	3,51	2,49
II	1,37	1,70	2,47	0,98	2,03	3,66	2,64
III	1,41	1,72	2,49	1,01	2,03	3,58	2,70
IV	1,49	1,75	2,52	1,00	2,05	3,46	2,55
V	1,43	1,74	2,46	1,02	2,00	3,45	2,63
VI	1,47	1,75	2,52	1,03	2,18	3,75	2,80
VII	1,54	1,79	2,65	1,03	2,45	4,22	3,03
VIII	1,51	1,75	2,57	1,05	2,52	4,31	3,04
IX	1,43	1,64	2,32	1,06	2,47	4,02	2,84

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

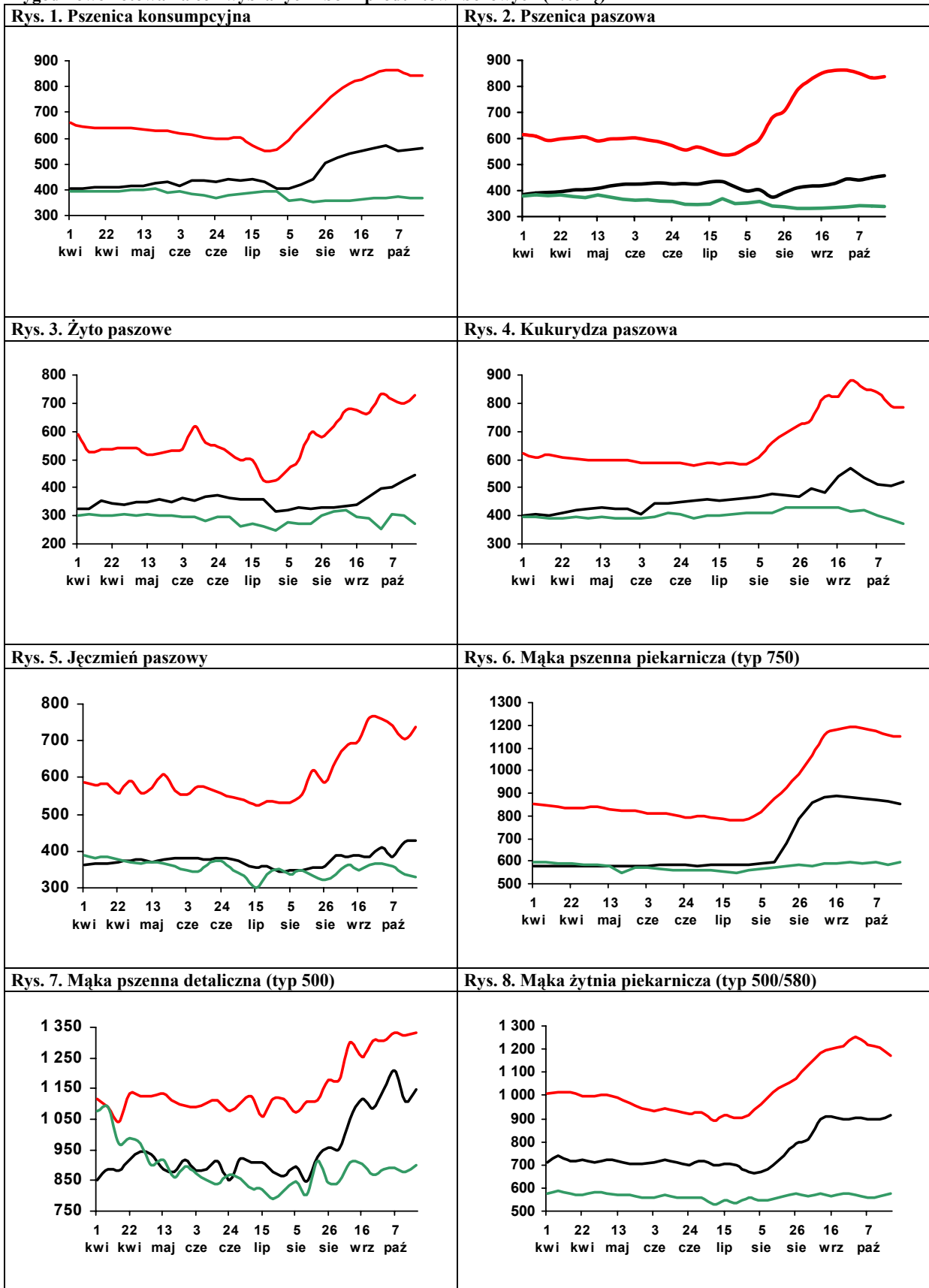
Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna Niemcy	Pszenica konsumpcyjna Czechy	Żyto konsumpcyjne Niemcy	Jęczmień paszowy Niemcy	Jęczmień paszowy Czechy	Kukurydza paszowa Słowacja	Kukurydza paszowa Czechy
2006 I	108,94	99,83	111,00	110,03	81,33	81,55	83,17
II	111,27	100,32	113,14	108,75	85,25	85,63	95,29
III	112,84	99,61	118,97	108,35	86,08	89,50	94,89
IV	115,70	100,49	121,23	106,53	86,73	91,23	97,75
V	120,68	102,26	120,32	110,00	89,57	91,63	99,66
VI	121,23	102,36	122,33	107,10	89,61	93,18	99,53
VII	122,08	102,33	123,25	98,54	89,00	89,00	102,00
VIII	123,77	110,04	124,00	104,55	89,75	95,83	103,50
IX	136,37	117,75	144,10	111,16	90,50	102,67	105,00
X	145,63	125,33	152,82	118,64	95,00	105,00	111,67
XI	149,36	130,40	156,10	132,56	97,80	113,40	123,80
XII	151,82	137,33	155,95	140,31	100,66	120	134,66
2007 I	154,33	141	155,90	143,62	122	124	154
II	154,91	144	159,66	143,04	116	124	145
III	154,91	148	162,55	139,93	115	131	130
IV	156,13	149	159,58	140,09	120	132	142
V	157,32	149	159,73	143,00	121	125	138
VI	160,52	146	158,10	145,85	112	124	148
VII	194,75	148	172,88	159,86	131	139	140
VIII	211	180	194	183	149	142	152
IX	253	188	250	219	158	166	163
X	255	214	250	230	206	235	214

Źródło: Komisja Europejska (do VI 2006), ZMP, biuletyn Ministerstwa Rolnictwa.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Legenda:
 2007 — (red line) —
 2006 — (black line) —
 2005 — (green line) —

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2004-07; ZSRIR, MRiRW.

Rynek cukru

Piotr Szajner

W sezonie 2007/2008 kwota produkcji cukru w Polsce i większości krajów UE zmniejszona została współczynnikiem redukcji 13,5%¹. Redukcją objęta została zarówno kwota podstawowa 1671 tys. ton jak i kwota dodatkowa 100,6 tys. ton. W rezultacie krajowa produkcja cukru powinna wynieść ok. 1550 tys. ton.

Powierzchnia uprawy buraków szacowana jest na ok. 230 tys. ha. Restrukturyzacja i modernizacja gospodarstw rolnych oraz korzystne warunki pogodowe wskazują, że plony buraków w br. sezonie mogą przekroczyć 530 dt/ha. Na tej podstawie przewiduje się, że produkcja cukru może przekroczyć 1800 tys. ton i będzie o ok. 250 tys. ton większa od limitu produkcyjnego. Nadwyżki produkcyjne będą musiały być sprzedane poza obszar UE.

Minimalna cena skupu braków cukrowych w UE w sezonie 2007/2008 wynosi 29,78 EUR/tonę. Na tej podstawie ocenia się, że ceny skupu w Polsce wyniosą ok. 120 zł/tonę i będą o ok. 7% niższe niż przed rokiem. Spadek cen skupu będzie rekompensowany w formie dopłat bezpośrednich. Wartość środków finansowych przeznaczonych na ten cel zwiększy się do 122,9 mln EUR, wobec 99,1 mln EUR w sezonie 2006/2007.

Popyt na cukier na rynku krajowym utrzymuje się na stabilnym poziomie ok. 1620 tys. ton. Niewielkie zmiany zachodzą w spożyciu w gospodarstwach domowych, które szacowane jest na ok. 18 kg/osobę. Przemysł spożywczy zużyje ok. 850 tys. ton cukru. Wskazują na to zmiany produkcji artykułów spożywczych o dużej zawartości cukru, w tym w szczególności wzrost produkcji czekolady i wyrobów czekoladowanych.

W wrześniu nastąpiła dalsza obniżka cen cukru na rynku krajowym, pod wpływem niewielkich zmian popytu krajowego oraz aprecjacji złotego względem waluty unijnej. W rezultacie cena referencyjna cukru przeliczona na złotówki obniżyła się z 2,49 zł/kg w styczniu do 2,39 zł/kg w wrześniu br. Ceny zbytu cukru we wrześniu spadły w porównaniu do sierpnia o 1,2%, były więc o 12-15% niższe niż przed rokiem. W przy-

padku cen detalicznych we wrześniu odnotowano kolejny spadek do 2,93 zł/kg, ale nadal były one o 13% niższe niż analogicznym okresie 2006 r.

W sierpniu br. eksport cukru utrzymał się na wysokim poziomie, w porównaniu z pierwszą połową roku. Przewidywana duża produkcja powoduje, że podmioty sektora już teraz starają się eksportować nadwyżki cukru z rynku. Mimo to eksport (181,4 tys. ton) jest znacznie mniejszy niż przed rokiem. Cukier eksportowany jest przede wszystkim na rynek UE-27 (107 tys. ton). W drugim kwartale br. cukier na rynku unijnym sprzedawano po cenach ok. 550 EUR/tonę i były one niższe od ceny referencyjnej (631,9 EUR/tonę). Spadek cen odnotowano także w handlu z krajami trzecimi. Powodem niższych cen eksportowych jest duża podaż cukru w UE oraz spadek cen na rynku światowym. Import cukru jest niewielki i w okresie ośmiu miesięcy br. wyniósł 15 tys. ton. W imporcie z krajów UE płacono ok. 730 EUR/tonę.

W październiku br. ceny cukru na świecie utrzymały się na poziomie z września. Na giełdzie w Londynie (kontrakt 5) notowania terminowe cukru białego wynosiły 275 USD/tonę, Ceny cukru surowego w transakcjach gotówkowych na giełdzie w Nowym Jorku (kontrakt 11) wynosiły 248 USD/tonę.

---

¹ Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 290/2007 z dnia 16 marca 2007 r. ustalające, na rok gospodarczy 2007/2008, współczynnik procentowy, o którym mowa w art. 19 rozporządzenia rady (WE) Nr 318/2006.

Tab. 1. Produkcja wybranych artykułów spożywczych zawierających cukier (tys. ton, mln hl)

Miesiące		Czekolada	Wyroby czekoladowane	Cukierki	Marmolada dżemy i powidła	Słodzone napoje bezalkoholowe
2006	VII	6,4	3,8	4,0	3,9	3,4
	VIII	10,1	6,1	4,7	4,5	2,9
	IX	11,6	9,3	4,3	3,7	1,9
	X	14,1	10,5	3,8	4,5	1,8
	XI	17,2	11,0	4,4	4,8	1,6
	XII	10,7	7,5	3,5	3,7	1,7
2007	I	13,9	9,1	4,1	4,0	1,5
	II	12,5	9,0	3,9	3,7	1,5
	III	14,5	8,0	4,4	4,2	2,1
	IV	13,2	5,3	4,3	4,4	2,4
	V	9,6	5,1	4,6	4,1	2,9
	VI	9,0	4,5	4,5	5,3	3,4
	VII	7,3	6,6	3,9	4,7	2,8
	VIII	14,1	9,9	4,0	3,4	2,0
I-VII 2006		71,1	48,4	34,7	37,9	20,6
I-VII 2007		94,1	57,5	33,8	33,9	18,1
$\frac{I-VIII 2007}{I-VIII 2006} \cdot 100$		132,3	118,8	97,2	89,4	88,0

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane GUS z przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 50 pracowników.

Tab. 2. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport			Import			
	Ogółem	UE-27	Kraje trzecie	Ogółem	UE-27	Kraje trzecie	
2006	VII	370,82	636,73	347,72	629,46	639,35	582,45
	VIII	429,94	617,27	380,14	617,73	623,17	564,63
	IX	453,32	659,46	370,43	646,15	658,80	557,36
	X	413,23	654,29	321,76	635,25	643,83	585,97
	XI	465,80	645,51	317,14	632,73	631,57	659,40
	XII	488,85	680,61	344,95	669,75	666,79	817,93
2007	I	574,68	646,59	390,34	652,04	640,85	825,16
	II	578,27	667,48	348,19	681,28	724,35	398,23
	III	590,34	625,56	351,25	672,87	674,52	649,86
	IV	601,46	628,92	358,11	697,37	789,13	435,51
	V	504,83	549,36	304,94	766,47	799,62	578,92
	VI	453,37	495,50	282,36	641,20	720,15	420,19
	VII	408,54	567,10	254,59	656,93	790,91	364,60
	VIII	354,69	544,30	243,03	550,72	621,94	459,81

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

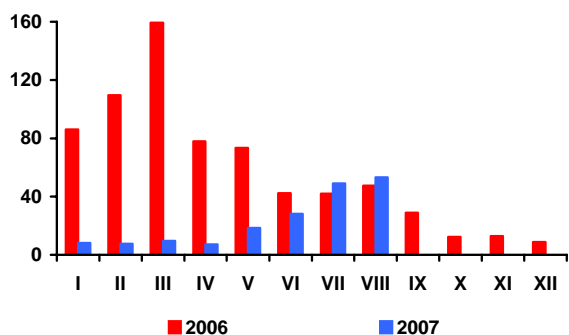
Tab. 3. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące	Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna	
	workowany	paczkowany			
2006	VII	2,67	2,72	2,53	3,08
	VIII	2,80	2,93	2,47	3,24
	IX	2,78	2,93	2,51	3,33
	X	2,71	2,79	2,46	3,34
	XI	2,61	2,63	2,42	3,28
	XII	2,55	2,60	2,41	3,19
2007	I	2,53	2,58	2,45	3,15
	II	2,57	2,61	2,46	3,12
	III	2,57	2,60	2,46	3,07
	IV	2,58	2,60	2,41	3,06
	V	2,57	2,57	2,39	3,05
	VI	2,52	2,50	2,41	3,01
	VII	2,44	2,43	2,38	2,97
	VIII	2,48	2,46	2,39	2,94
	IX	2,45	2,42	2,39	2,93

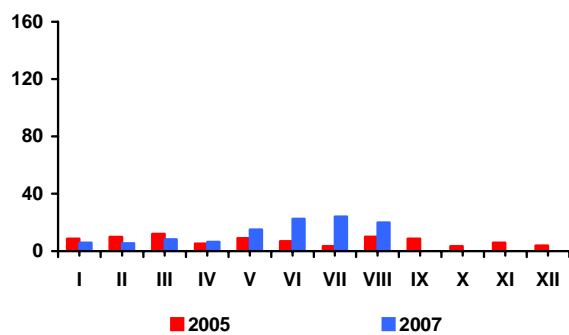
^a cenę referencyjną 631,9 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

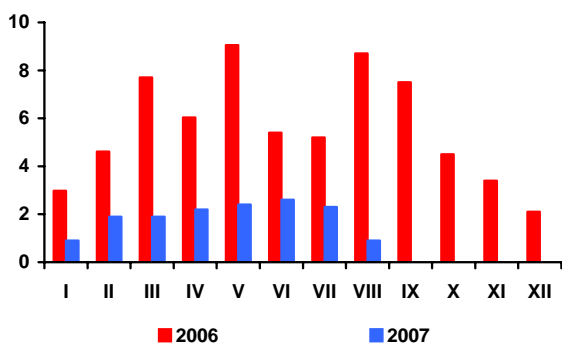
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

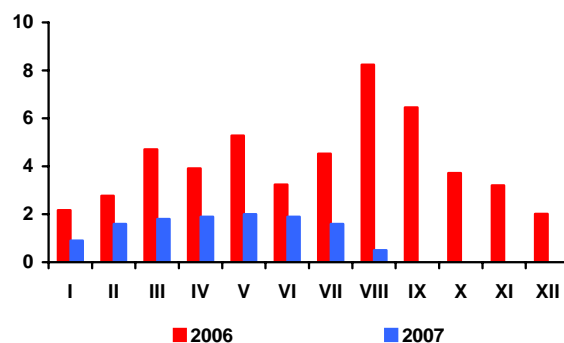
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

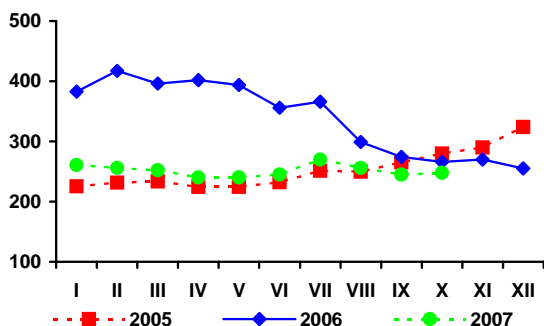
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

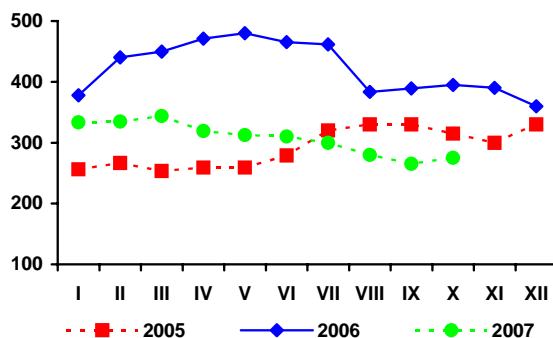
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

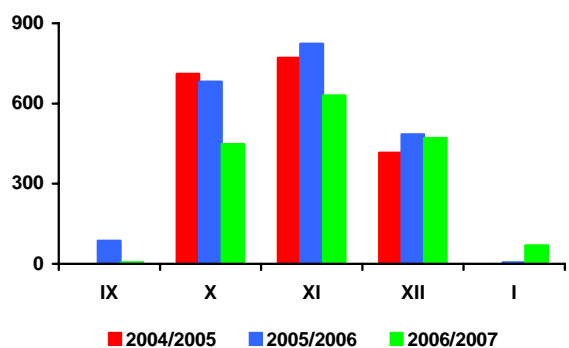
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Rynek rzepaku

Ewa Rosiak

W sezonie 2007/08 relacje popytowo/pdażowe na światowym rynku oleistych będą niezrównoważone. Światowe zużycie nasion oleistych będzie większe od ich produkcji o 18 mln ton. Spowoduje to obniżenie światowych zapasów nasion oleistych i wzrost ich cen.

Według najnowszej oceny Oil World, w sezonie 2007/08 (lipiec/czerwiec) przeciętna cena rzepaku na rynku europejskim (500 USD/tonę – cif Hamburg) będzie o 45% wyższa niż w sezonie poprzednim, cena oleju rzepakowego (1070 USD/tonę – fob ex-mill Hamburg) wzrośnie o 32%, a śruty rzepakowej (253 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) o 57%.

Na rynku krajowym ceny rzepaku systematycznie rosną i są wyższe niż przed rokiem. Obroty handlowe rzepakiem maleją. W lipcu skupiono 1159 tys. ton rzepaku przemysłowego, w sierpniu 308 tys. ton, a we wrześniu tylko 35 tys. ton. Przeciętna cena skupu wzrosła z 951 zł/tonę (lipiec), do 957 zł/tonę (sierpień) i 1053 zł/tonę (wrzesień), i była odpowiednio o 0,9%, 3,5% i 12,3% wyższa niż przed rokiem. W październiku płacono za rzepak niewiele mniej niż przed miesiącem.

Przy dynamicznie rosnących cenach zbóż, nastąpiło znaczące pogorszenie relacji cen rzepak/pszenica. W sierpniu, tj. w okresie podejmowania decyzji produkcyjnych o zasiewach rzepaku pod przyszłoroczne zbiory, relacja ta kształtowała się na poziomie 1,4/1, a więc była istotnie niższa od wartości granicznej określanej na poziomie 1,6/1.

Utrzymuje się wysoki przerób rzepaku i w ślad za tym produkcja surowego oleju rzepakowego i śruty rzepakowej. Po sezonowym spadku w lipcu, w sierpniu sektor olejarski (zakłady liczące co najmniej 50 osób stałej załogi) wyprodukował 58 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. o 55% więcej niż przed miesiącem i o 39% więcej niż przed rokiem; natomiast w pierwszych ośmiu miesiącach br. łącznie 380 tys. ton, tj.

o 1,3% więcej niż w analogicznym okresie 2006 r. Większa niż w tym samym czasie roku poprzedniego była też produkcja oleju rzepakowego rafinowanego (wzrost o 13% do 319 tys. ton) oraz margaryn (wzrost o 3% do 223 tys. ton).

W sierpniu znacząco większy był niż przed miesiącem eksport rzepaku, śruty rzepakowej i margaryn, Mniejszy był tylko eksport oleju rzepakowego. Mimo spadku był on znaczący. W imporcie oleistych nastąpił wzrost przywozu nasion (w tym duży rzepaku) oraz olejów roślinnych. Zmalał przywóz margaryn i śrut oleistych, w tym najbardziej sojowej. W pierwszych ośmiu miesiącach br., łącznie eksportowano: 243 tys. ton rzepaku (2,5 krotnie więcej niż w analogicznym okresie 2006 r.), 173 tys. ton oleju rzepakowego (o 36% więcej), 35 tys. ton margaryn (o 45% więcej) oraz 235 tys. ton śruty rzepakowej (o 7% mniej). Importowano: 1380 tys. ton śrut oleistych (o 2% więcej niż przed rokiem), 235 tys. ton olejów roślinnych (o ok. 10% mniej), 94 tys. ton nasion oleistych (o 20% mniej) i 17 tys. ton margaryn (o 19% więcej).

We październiku, w porównaniu z miesiącem poprzednim, jak i z analogicznym miesiącem roku poprzedniego, oleje i margaryny silniej podrożały w zbycie niż na poziomie detalu.

W pierwszych dziewięciu miesiącach 2007 r. na rynku tłuszczów roślinnych odnotowano dalszy, powolny wzrost cen detalicznych olejów roślinnych; przyspieszenie dynamiki wzrostu cen detalicznych margaryn; oraz spowolnienie dynamiki wzrostu cen detalicznych oliwy z oliwek. W okresie od grudnia 2006 r. do września 2007 r. tłuszcze roślinne podrożały średnio o 3,8% (o 2,8 p. p. więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego). Wzrost cen detalicznych tłuszczów roślinnych był niewiele większy niż cen całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi (o 0,3 p. p.), lecz wyraźnie mniejszy niż tłuszczów zwierzęcych (o 8,8 p. p.).

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2005 I-XII	520 081	288 990	117 245	691 826	18,12	22,5	75,2
2006 I-XII	600 369	429 465	197 914	831 920	21,79	33,0	72,2
2006 VIII	41 971	28 186	15 116	55 041	1,44	36,0	76,3
IX	50 949	38 311	14 746	74 514	1,95	28,9	68,4
X	51 763	48 695	12 325	88 133	2,31	23,8	58,7
XI	46 772	45 717	18 266	74 223	1,94	39,1	63,0
XII	53 648	34 974	15 349	73 273	1,92	28,6	73,2
2007 I	47 877	40 728	15 676	72 929	1,91	32,7	65,6
II	50 100	31 497	21 371	60 226	1,6	42,7	83,2
III	52 676	34 560	22 851	64 385	1,7	43,4	81,8
IV	46 445	26 601	15 100	57 946	1,5	32,5	80,2
V	46 668	26 300	31 132	41 836	1,1	66,7	111,5
VI	40 099	25 770	24 292	41 577	1,1	60,6	96,4
VII	37 497	21 684	27 171	32 010	0,8	72,5	117,1
VIII	58 272	27 857	20 267	65 862	1,7	34,8	88,5
Wskaźnik zmian w %							
<u>VIII 2007</u> VII 2006	155,4	128,5	74,6	205,8	205,8	48,0	75,5
<u>VIII 2007</u> VIII 2006	138,8	98,8	134,1	119,7	119,7	96,6	116,0
<u>VIII 2007</u> XII 2006	108,6	79,7	132,0	89,9	89,9	121,6	120,8

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2005 I-XII	520 081	17 525	113 220	424 386	11,12	21,8	122,5
2006 I-XII	600 369	8 666	185 693	423 342	11,09	30,9	141,8
2006 VIII	41 971	207	13 266	28 912	0,76	31,6	145,2
IX	50 949	3 340	14 200	40 089	1,05	27,9	127,1
X	51 763	802	11 754	40 811	1,07	22,7	126,8
XI	46 772	513	17 107	30 178	0,79	36,6	155,0
XII	53 648	576	15 063	39 161	1,03	28,1	137,0
2007 I	47 877	363	15 331	32 909	0,86	32,0	145,5
II	50 100	273	20 846	29 527	0,77	41,6	169,7
III	52 676	174	22 068	30 782	0,81	41,9	171,1
IV	46 445	312	14 975	31 782	0,83	32,2	146,1
V	46 668	62	30 572	16 158	0,42	65,5	288,8
VI	40 099	296	23 644	16 751	0,44	59,0	239,4
VII	37 497	580	25 889	12 188	0,32	69,0	307,7
VIII	58 272	1685	19 492	40 465	1,06	33,5	144,0
Wskaźnik zmian w %							
<u>VIII 2007</u> VII 2006	155,4	290,5	75,3	332,0	332,0	48,4	46,8
<u>VIII 2007</u> VIII 2006	138,8	814,0	146,9	140,0	140,0	105,8	99,2
<u>VIII 2007</u> XII 2006	108,6	292,5	129,4	103,3	103,3	119,1	105,1

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śrutu rzepakowej ^a	Import śrutu ogółem	Eksport śrutu ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2005 I-XII	780 122	1 975 956	326 810	2 429 268	41,9	32,1
2006 I-XII	900 554	2 117 286	400 876	2 616 964	44,5	34,4
2006 VIII	62 957	129 345	17 850	174 452	28,4	36,1
IX	76 424	146 423	38 528	184 319	50,4	41,5
X	77 645	184 056	29 658	232 043	38,2	33,5
XI	70 158	226 358	34 514	262 002	49,2	26,8
XII	80 472	208 852	41 088	248 236	51,1	32,4
2007 I	71 816	175 357	37 096	210 077	51,7	34,2
II	75 150	122 221	35 584	161 787	47,4	46,4
III	79 014	202 090	37 669	243 435	47,7	32,5
IV	69 668	187 704	22 627	234 745	32,5	29,7
V	70 002	156 472	26 983	199 491	38,5	35,1
VI	60 149	171 046	31 154	200 041	51,8	30,1
VII	56 246	213 409	21 138	248 517	37,6	22,6
VIII	87 408	151 484	46 558	192 334	53,3	45,4
Wskaźnik zmian w %						
<u>VIII 2007</u> <u>VII 2006</u>	155,4	71,0	220,3	77,4	141,7	200,8
<u>VIII 2007</u> <u>VIII 2006</u>	138,8	117,1	260,8	110,3	187,9	125,9
<u>VIII 2007</u> <u>XII 2006</u>	108,6	72,5	113,3	77,5	104,3	140,2

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śrutu rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2005 I-XII	780 122	3 168	325 959	457 331	41,8	170,6
2006 I-XII	900 554	10 044	392 913	517 685	43,6	174,0
2006 VIII	62 957	662	17 281	46 338	27,4	135,9
IX	76 424	3 841	37 768	42 497	49,4	179,8
X	77 645	2 580	29 032	51 193	37,4	151,7
XI	70 158	403	33 392	37 169	47,6	188,8
XII	80 472	534	38 570	42 436	47,9	189,6
2007 I	71 816	483	35 314	36 985	49,2	194,2
II	75 150	387	33 390	42 147	44,4	178,3
III	79 014	528	35 148	44 394	44,5	178,0
IV	69 668	406	12 938	57 136	18,6	121,9
V	70 002	310	24 441	45 871	34,9	152,6
VI	60 149	249	29 449	30 949	49,0	194,4
VII	56 246	730	19 668	37 308	35,0	150,8
VIII	87 408	731	44 979	43 160	51,5	202,5
Wskaźnik zmian w %						
<u>VIII 2007</u> <u>VII 2006</u>	155,4	100,1	228,7	115,7	147,2	134,3
<u>VIII 2007</u> <u>VIII 2006</u>	138,8	110,4	260,3	93,1	187,5	149,1
<u>VIII 2007</u> <u>XII 2006</u>	108,6	136,9	116,6	101,7	107,4	106,8

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2005 I-XII	347 835	21 267	34 258	334 844	8,77	9,8	103,9
2006 I-XII	345 455	25 078	39 941	330 592	8,66	11,6	104,5
2006 VIII	29 056	1 591	2 810	27 837	0,73	9,7	104,4
IX	29 681	2 513	3 443	28 751	0,75	11,6	103,2
X	31 994	2 548	4 001	30 541	0,80	12,5	104,8
XI	35 861	2 932	4 091	34 702	0,91	11,4	103,3
XII	25 572	2 332	4 532	23 372	0,61	17,7	109,4
2007 I	27 006	2 077	3 840	25 243	0,66	14,2	107,0
II	27 201	2 320	4 059	25 462	0,67	14,9	106,8
III	32 064	2 780	5 813	29 031	0,76	18,1	110,4
IV	27 578	1 875	4 761	24 692	0,65	17,3	111,7
V	27 790	2 495	4 094	26 191	0,69	14,7	106,1
VI	25 088	2 392	3 400	24 080	0,63	13,6	104,2
VII	26 310	1 957	3 723	24 544	0,64	14,2	107,2
VIII	29 724	1 592	4 854	26 462	0,69	16,3	112,3
Wskaźnik zmian w %							
<u>VIII 2007</u> <u>VII 2006</u>	113,0	81,3	130,4	107,8	107,8	115,4	104,8
<u>VIII 2007</u> <u>VIII 2006</u>	102,3	100,1	172,7	95,1	95,1	168,9	107,6
<u>VIII 2007</u> <u>XII 2006</u>	116,2	68,3	107,1	113,2	113,2	92,1	102,7

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe,
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2005 I-XII	773,9	367,3	2,11
2006 I-XII	934,4	447,6	2,09
2006 IX	938,1	493,8	1,90
X	976,5	503,7	1,94
XI	987,6	535,8	1,84
XII	987,6	572,5	1,73
2007 I	992,8	630,5	1,57
II	1039,8	646,7	1,61
III	1008,9	634,5	1,59
IV	983,3	620,1	1,59
V	999,0	610,9	1,64
VI	982,0	582,2	1,69
VII	950,8	552,4	1,72
VIII	963,2	678,6	1,42
IX	1053,4	837,3	1,26
Wskaźnik zmian w %			
<u>IX 2007</u> <u>VIII 2007</u>	110,1	123,4	x
<u>IX 2007</u> <u>IX 2006</u>	112,3	169,6	x
<u>IX 2007</u> <u>XII 2006</u>	106,7	146,3	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny olejów roślinnych konfekcjonowanych (zł/litr)

Okres	Ceny zbytu			Ceny detaliczne		
	Olej rzepakowy	Olej sojowy	Olej słonecznikowy	Olej rzepakowy	Olej sojowy	Olej słonecznikowy
2005 I-XII	3,23	3,92	4,27	4,72	5,40	5,90
2006 I-XII	3,22	3,87	4,07	4,70	5,24	5,60
2006 IX	3,23	x	4,11	4,73	5,24	5,50
X	3,23	x	4,06	4,74	5,25	5,48
XI	3,25	x	4,03	4,75	5,26	5,49
XII	3,39	4,01	4,02	4,74	5,25	5,47
2007 I	3,41	3,94	4,08	4,79	5,26	5,47
II	3,38	3,92	4,12	4,81	5,25	5,46
III	3,64	4,00	4,03	4,80	5,28	5,46
IV	3,73	3,85	4,06	4,79	5,24	5,42
V	3,55	x	4,12	4,81	5,25	5,40
VI	3,49	x	3,99	4,80	5,25	5,38
VII	3,43	4,07	4,10	4,81	5,27	5,40
VIII	3,46	4,18	4,12	4,83	5,29	5,42
IX	3,62	4,13	4,20	4,90	5,39	5,52
Wskaźnik zmian w %						
<u>IX 2007</u> VIII 2007	104,6	98,8	101,9	101,4	101,9	101,8
<u>IX 2007</u> IX 2006	112,1	x	102,2	103,6	102,9	100,4
<u>IX 2007</u> XII 2006	106,8	103,0	104,5	103,4	102,7	100,9

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/kg)

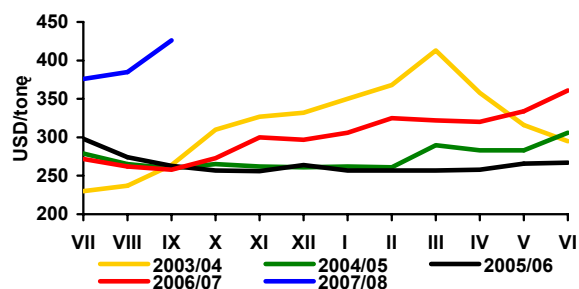
Okres	Ceny zbytu					Ceny detaliczne				
	Margaryna Palma w op. 250 g	Masło roślinne w op. 250 g	Masmix za 1 kg	Masło w op. 200 g ^a	Smalec w op. 250 g	Margaryna Palma w op. 250 g	Masło roślinne w op. 500 g	Masmix w op. 400 g	Masło w op. 200 g ^b	Smalec w op. 250 g
2005 I-XII	3,68	4,68	7,20	12,01	3,70	4,96	6,44	12,50	15,75	5,56
2006 I-XII	3,72	4,76	6,62	11,44	2,83	4,88	6,26	12,13	15,15	4,60
IX	3,76	4,72	6,77	11,40	2,76	4,88	6,22	12,05	15,15	4,48
X	3,72	4,84	6,70	11,53	2,85	4,92	6,24	12,13	15,20	4,44
XI	3,72	4,80	6,66	11,64	2,83	4,92	6,26	12,15	15,15	4,44
XII	3,80	4,80	6,63	11,58	2,84	4,84	6,26	12,10	15,05	4,40
2007 I	4,12	5,28	7,00	11,56	2,71	4,92	x	12,13	15,10	4,44
II	4,16	5,28	6,82	11,55	2,70	4,96	x	12,08	15,15	4,32
III	4,16	5,40	7,06	11,55	2,65	4,96	x	11,98	15,15	4,32
IV	4,08	x	7,15	11,62	2,64	4,96	x	11,98	15,25	4,32
V	4,08	5,04	7,11	11,69	2,61	5,00	x	12,08	15,25	4,32
VI	4,12	5,04	7,12	11,99	2,63	5,00	x	12,03	15,40	4,32
VII	4,16	4,96	7,15	12,85	2,67	5,04	x	12,05	15,85	4,28
VIII	1,06	1,26	7,12	13,94	2,74	1,28	x	4,84	3,29	1,07
IX	4,36	5,16	7,21	15,06	2,84	5,16	x	12,28	18,50	4,32
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2007</u> VIII 2007	102,8	102,4	101,3	108,0	103,6	100,8	x	101,4	112,5	100,9
<u>IX 2007</u> IX 2006	117,2	107,5	108,3	129,4	100,4	104,9	x	101,0	122,1	97,3
<u>IX 2007</u> XII 2006	114,7	107,5	108,7	130,1	100,0	106,6	x	101,4	122,9	98,2

^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

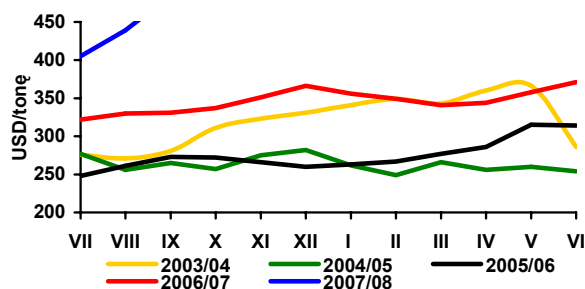
^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

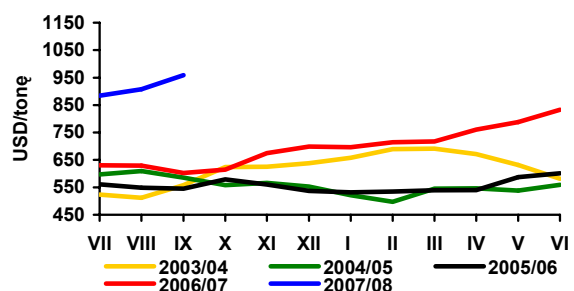
Rys. 1. Ceny amerykańskiej soi (cif Rotterdam)

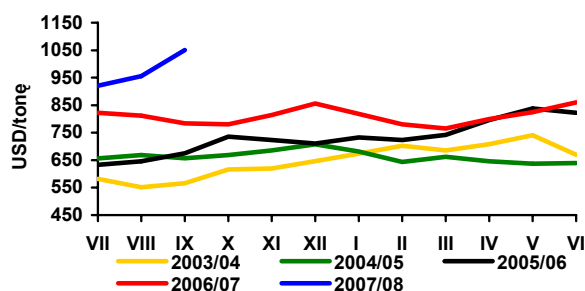
Rys. 2. Ceny europejskiego rzepaku (cif Hamburg)

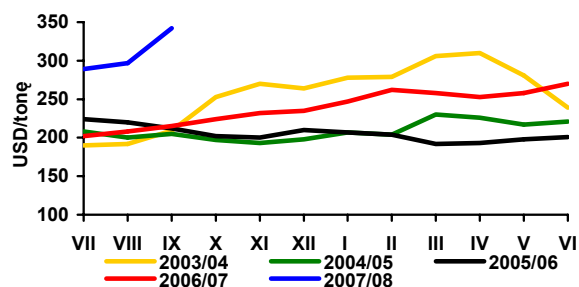
Rys. 3. Ceny holenderskiego oleju sojowego (fob ex-mill)

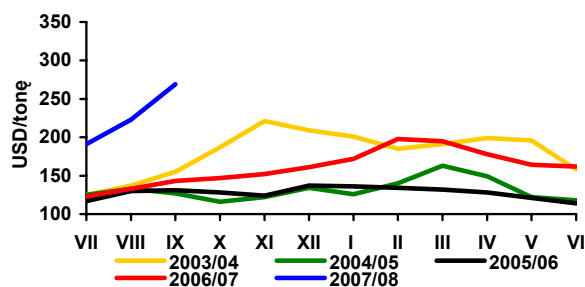
Rys. 4. Ceny holenderskiego oleju rzepakowego (fob ex-mill)

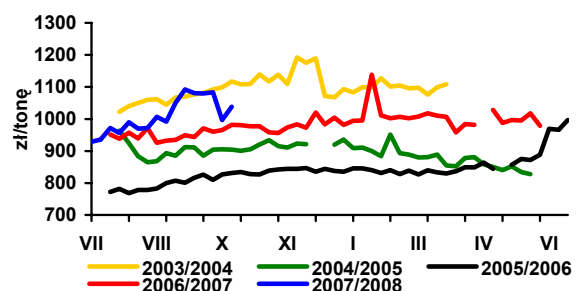
Rys. 5. Ceny argentyńskiej śruty sojowej 44/45% białka (cif Rotterdam)

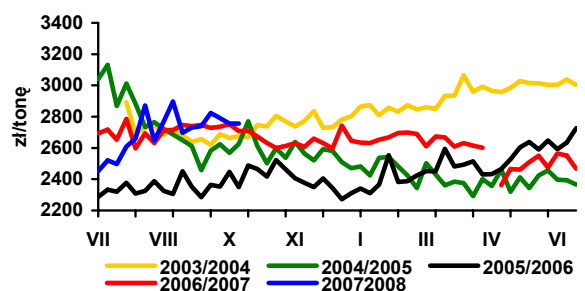
Rys. 6. Ceny niemieckiej śruty rzepakowej 34% białka (fob ex-mill Hamburg)

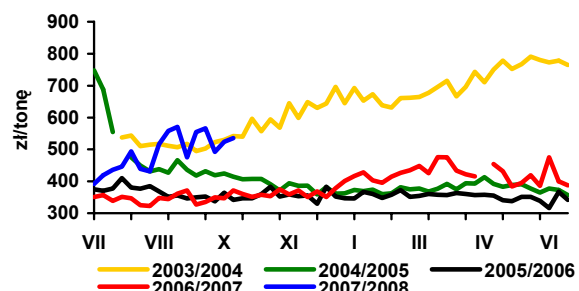
Rys. 7. Ceny skupu rzepaku (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

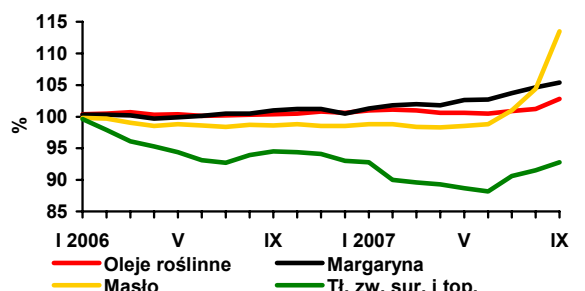
Rys. 8. Ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 9. Ceny zbytu śruty rzepakowej (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 10. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2005 = 100)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Rynek ziemniaków

Wiesław Dzwonkowski

Wysokie ceny ziemniaków w sezonie 2006/07 w całej Europie zachęciły wielu producentów do zwiększenia powierzchni uprawy ziemniaków. Przy wzroście cen innych, alternatywnych upraw, wzrost powierzchni uprawy ziemniaków w 2007 r. był jednak nieznaczny. W większości krajów wzrosła ona o ok. 1 %. Przebieg warunków pogodowych w 2007 r. był znacznie korzystniejszy niż w poprzednim roku, ale nie odbiegał od przeciętnych. Zbiory ziemniaków w krajach UE, choć wyższe niż w 2006 r., nie przekraczają średniej z ostatnich kilku lat. Największy wzrost, o ok. 25%, odnotowano w Polsce. Znacząco wzrosły również zbiory w Niemczech, o ok. 15%. W większości pozostałych krajów wzrost zbiorów nie przekraczał 10%, a w niektórych zbiory spadły.

Konsekwencją wzrostu zbiorów jest spadek cen ziemniaków na rynkach europejskich w sezonie 2007/08, jednakże i tak jest relatywnie wysoki.

Podobny przebieg mają zmiany cen ziemniaków w Polsce. We wrześniu ceny targowiskowe obniżyły się do ok. 610 zł/tonę i były niższe w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku o 41%, ale tylko o ok. 3% niższe aniżeli w sezonie 2005/06. W okresie październik-grudzień 2007 r. ceny te mogą się kształtować w przedziale 570-600 zł/tonę i będą wówczas o 38-40% niższe aniżeli w czwartym kwartale 2006 r. Ceny skupu ziemniaków są również niższe niż przed rokiem. We wrześniu, w okresie skupu ziemniaków skrobiowych i do produkcji suszów, średnia cena była o ok. 19% niższa niż w roku ubiegłym i wynosiła ok. 199 zł/tonę. W październiku i w listopadzie (największy udział w skupie mają wówczas ziemniaki skrobiowe), ich poziom może się obniżyć do 185-200 zł/tonę.

Przedsiębiorstwa przemysłu skrobiowego zakontraktowały w tym sezonie blisko 25 tys. ha upraw ziemniaków skrobiowych na dostawy ok. 700-720 tys. ton ziemniaków, co nie odpowiadało kontyngentowi produkcji skrobi ziemniaczanej. Plantatorzy ziemniaków, którzy doświadczyli w ostatnich dwóch latach nieurodzaju ziemniaków, zakontraktowali nieco mniej ziemniaków. Tegoroczne plony i zbiory ziemniaków były jednak dość wysokie. W efekcie w całej kampanii 2007/2008 przewiduje się zakup ok. 720 tys. ton ziemniaków skrobiowych i ok. 130 tys. ton ziemniaków do produkcji suszów spożywczych. Do połowy października, a więc na półmetku kampanii, skupiono ok. 300-350 tys. ton ziemniaków.

Jakość surowca w obecnej kampanii jest znacznie lepsza niż w poprzednim sezonie. Dobre warunki pogodowe sprzyjały wysokiej zawartości skrobi w ziemniakach i w efekcie skrobiowość ziemniaków w kampanii 2007/2008 wyniesie ok. 18,0% (przed rokiem wynosiła ok. 16-16,5%).

W pierwszych miesiącach bieżącego sezonu ceny zbytu mączki ziemniaczanej zaczęły maleć, a w sprzedaży detalicznej nadal utrzymuje się tendencja wzrostowa. W dalszej części sezonu, z powodu przewidywanej odbudowy produkcji skrobi ziemniaczanej do ok. 135 tys. ton, ceny zbytu jeszcze się obniżą, ale pozostaną na poziomie o 30-40% wyższym aniżeli w poprzednich sezonach. W najbliższych miesiącach również potanieje skrobia ziemniaczana w sprzedaży detalicznej.

W bieżącym sezonie, ze względu na wysokie zbiory i spadek kosztów surowcowych, ceny przetworów ziemniaczanych mogą kształtować się na poziomie zbliżonym, względnie nawet nieco niższym niż w sezonie 2006/07.

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej ^a		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
I	.	.	.	-	1 894	-
II	.	.	.	-	41	-
III	.	.	.	-	-	-
IV	38 600	39 100	34 600	-	-	-
V	29 100	32 400	28 400	-	-	-
VI	24 900	29 400	10 200	-	-	-
VII	25 800	21 900	22 800	-	-	-
VIII	44 500	36 700	69 100	806	-	2 363
IX	238 900	159 600	298 500	27 538	12 631	
X	319 600	326 900		41 608	37 510	
XI	144 600	133 700		20 373	17 714	
XII	49 900	45 400		5 092	1 999	
RAZEM	855 900 ^b	747 500 ^c	463 600 ^d	95 417	71 789	2 363

^a krochmal surowy nieodwodniony w przeliczeniu na 80% suchej masy, ^b okres I-XII 2005, ^c okres I-XII 2006, ^d okres I-IX 2007
 Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2005 I-XII	1 643	858	22 848	63 657	72	44 662	9 530	90 180	17 978	8 912
2006 I-XII	758	1 409	10 643	45 783	86	53 402	8 452	101 914	18 686	8 430
2006 I-VI	72	696	4 805	16 122	20	16 070	2 010	31 311	6 750	3 343
2007 I-VI	1 069	1 361	897	9 006	76	21 887	5 273	43 980	7 661	2 919
2006 VIII	3	-	181	2 229	7	5 131	665	9 578	1 489	573
IX	2	-	15	1 988	10	4 282	817	7 559	1 386	520
X	2	-	1 091	4 862	4	4 867	1 044	7 217	1 396	703
XI	3	-	220	4 405	1	4 171	940	9 028	1 329	795
XII	1	373	276	2 821	16	4 414	816	9 390	1 359	725
2007 I	1	40	80	2 011	22	2 752	640	7 164	1 303	646
II	70	-	149	1 917	12	2 907	746	7 059	1 039	706
III	66	166	167	2 254	2	3 559	940	8 208	1 665	640
IV	261	457	70	878	5	3 602	1 047	7 158	1 269	441
V	304	698	11	998	27	4 736	952	7 238	1 138	285
VI	368	-	420	948	8	4 329	949	7 154	1 247	200
VII	10	-	1 182	854	18	3 744	1 069	5 641	1 180	226
VIII	22	-	2 343	603	9	3 506	900	7 364	949	123

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2005 I-XII	45 566	7 988	44 205	6 967	29 735	94 745	80 414	18 621	1 481	3 112
2006 I-XII	45 010	17 310	49 552	19 312	45 485	119 696	81 120	37 196	3 897	4 662
2006 I-VI	12 575	11 391	26 781	4 380	13 253	26 692	25 087	8 488	820	1 903
2007 I-VI	70 970	28 891	57 718	5 755	26 912	76 118	43 238	28 069	1 814	2 182
VIII	114	0	3 650	3 553	2 820	8 743	7 660	4 558	484	320
2007 IX	105	1 678	853	3 394	3 613	11 501	6 360	3 588	325	347
X	237	90	386	1 847	4 681	12 441	6 840	3 532	279	473
XI	566	427	665	1 513	4 253	13 982	7 028	2 657	238	373
XII	1 067	414	1 061	1 776	5 619	13 175	7 869	2 999	337	281
2007 I	1 637	316	3 565	482	5 039	10 087	5 743	3 681	247	497
II	2 334	4 083	4 212	867	4 510	11 376	6 982	3 353	224	432
III	4 404	10 114	10 574	1 279	4 598	15 655	7 835	4 574	193	342
IV	12 139	10 121	8 625	823	3 271	12 694	6 931	3 240	211	247
V	34 438	4 161	18 894	1 164	6 316	16 396	8 031	4 735	430	372
VI	16 018	97	11 847	1 141	3 178	9 910	7 717	8 487	509	293
VII	94	1 524	1 280	891	4 038	18 261	7 866	2 661	771	65
VIII	10	137	331	565	2 186	8 780	15 592	2 248	520	69

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj Ceny	IX	VII	VIII	IX	Wskaźnik zmian cen	
		2006	2007	2007	2007	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	Skupu	24,5	45,7	27,4	19,9	81,2	72,6
	Targowiskowa	102,7	99,7	71,3	61,0	59,4	85,6
	Detaliczna (zł/kg)	1,32	1,24	0,85	0,76	57,6	89,4
	Importowa	67,7	57,2	80,6	.	95,2	140,9
	Eksportowa	180,1	87,7	25,0	.	23,3	28,5
Relacje cen	Skup / targowisko	0,24	0,46	0,38	0,33	-	-
	Targowisko / detal	0,78	0,80	0,84	0,80	-	-
	Skup / detal	0,19	0,37	0,32	0,26	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	Skupu (zł/t)	150,0	142,4	143,9	143,2	95,5	99,5
Skrobia ziemniaczana	Zbytu (zł/kg)	1,88	2,73	2,69	2,42	128,7	90,0
Skrobia ziemniaczana	Detaliczna (zł/kg)	2,83	4,61	4,65	4,68	165,4	100,6
Frytki	Detaliczna (zł/kg)	8,12	8,92	9,10	9,16	112,8	100,7
Chipsy	Detaliczna (zł/kg)	31,70	32,10	32,10	32,00	100,9	99,7
Pyzy ziemniaczane	Detaliczna (zł/kg)	6,46	7,18	7,22	7,24	112,1	100,3
Kopytka	Detaliczna (zł/kg)	7,28	7,62	7,60	7,64	104,9	100,5

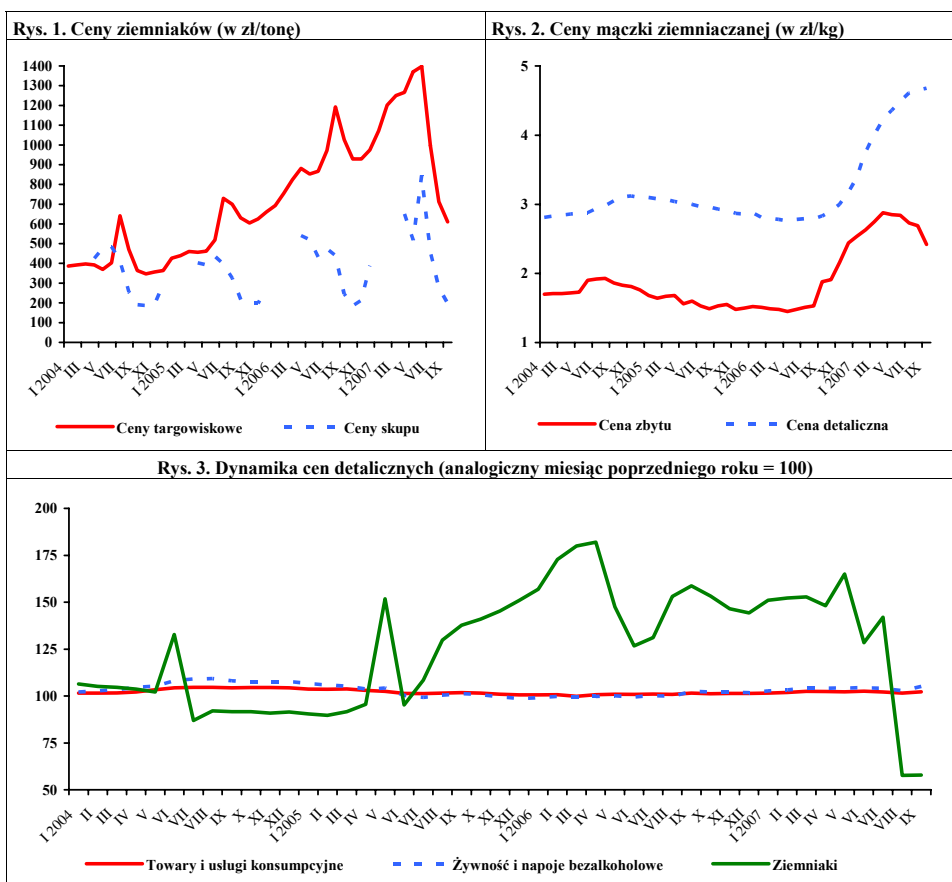
^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Województwa		2006		2007		wsk. zmian cen	
		wrzesień	lipiec	sierpień	wrzesień	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	112,0	96,6	72,5	65,7	58,6	90,6
2	Kujawsko-pomorskie	104,3	98,0	67,6	57,7	55,3	85,3
3	Lubelskie	99,3	109,8	78,8	60,0	60,4	76,1
4	Lubuskie	110,3	108,3	80,2	71,8	65,1	89,5
5	Łódzkie	100,0	84,9	63,0	50,6	50,6	80,3
6	Małopolskie	90,9	95,8	71,6	64,5	71,0	90,1
7	Mazowieckie	105,1	102,4	68,3	56,2	53,5	82,2
8	Opolskie	116,2	112,7	87,5	69,3	59,6	79,2
9	Podkarpackie	100,1	103,3	78,3	69,0	68,9	88,1
10	Podlaskie	96,8	98,4	69,1	50,7	52,4	73,3
11	Pomorskie	102,1	94,6	76,1	69,6	68,2	91,4
12	Śląskie	109,1	97,1	72,9	59,3	54,4	81,4
13	Świętokrzyskie	90,3	96,3	60,6	60,4	66,9	99,6
14	Warmińsko-mazurskie	102,0	100,4	69,2	58,7	57,5	84,8
15	Wielkopolskie	110,2	102,3	67,4	61,0	55,4	90,6
16	Zachodniopomorskie	105,2	110,0	78,2	72,8	69,2	93,1
maksimum		116,2	112,7	87,5	72,8	x	
minimum		90,3	84,9	60,6	50,6		
różnica w %		28,7	32,8	44,4	43,8		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

Rynek warzyw

Grażyna Stępa
Tomasz Smoleński

Wzrost podaży warzyw kierowanych do przetwórstwa w sierpniu br. przyczynił się do zwiększenia produkcji przetworów warzywnych w średnich i dużych zakładach przetwórczych. W sierpniu 2007 r. w porównaniu z sierpniem roku poprzedniego zakłady przetwórcze dwukrotnie zwiększyły produkcję jednogatunkowych soków warzywnych i warzyw mrożonych. Produkcja konserw warzywnych wzrosła o 61%, gotowych dań mrożonych o 56%, soku pomidorowego o 32% i marynat o 11%.

W sierpniu 2007 r. wyeksportowano 32,6 tys. ton warzyw świeżych o wartości 15,6 mln EUR, co oznacza wzrost ilości o 3% i spadek wartości o 4% w stosunku do sierpnia 2006 r. Na zwiększenie wolumenu eksportu wpłynął niemal sześciokrotny wzrost sprzedaży marchwi, wyższy o 93% eksport kalafiorów, o 36% kapusty i o 16% cebuli. Sprzedaż ogórków obniżyła się o 57%, a pomidorów o 4%. W sierpniu br. wyeksportowano 22,4 tys. ton przetworów warzywnych o wartości 14,2 mln EUR. Rozmiary eksportu przetworów nie zmieniły się w stosunku do sierpnia 2006 r., a jego wartość wzrosła o 4%. Zmniejszyły się rozmiary eksportu: suszy (o 64%), marynat (o 7%) i konserw (o 1%). Zwiększyła się o 6% sprzedaż mrożonek, stanowiących największy udział w strukturze eksportu przetworów warzywnych.

Import warzyw świeżych w sierpniu 2007 r. wyniósł 3,2 tys. ton, a jego wartość 1,9 mln EUR. W porównaniu z sierpniem 2006 r., wskutek wyższej podaży warzyw krajowych, wolumen importu warzyw świeżych obniżył się o 35%, a jego wartość o 5%. Na spadek importu warzyw wpłynął o 69% niższy zakup marchwi, o 57% cebuli i o 25% pomidorów. Natomiast pięćdziesięciosiedmiokrotnie zwiększył się import kapusty, niemal sześciokrotnie ogórków, pięciokrotnie papryki i o 45% czosnku. Import przetworów warzywnych wyniósł 9,8 tys. ton, a jego wartość 7,9 mln EUR. Oznacza to wzrost w porównaniu z sierpniem 2006 r. odpowiednio o 4 i 16%. Spośród przetworów o 54% wzrósł zakup marynat, o 29% suszy i o 19% konserw. Nie zmieniły się rozmiary importu mrożonek. Natomiast zakupiono o 34% mniej koncentratu pomidorowego.

We wrześniu 2007 r. w porównaniu z sierpniem obniżyły się ceny detaliczne większości gatunków warzyw świeżych: papryki (o 23%), cebuli (o 18%), porów (o 17%), selerów (o 16%), marchwi, buraków ćwikłowych i pieczarek. Natomiast wzrosły

ceny ogórków gruntowych (o 31%), kalafiorów (o 30%) i pomidorów gruntowych (o 27%). W tym czasie prawie nie zmieniły się ceny detaliczne i ceny zbytu przetworów warzywnych. W stosunku do września 2006 r. nastąpił wzrost cen detalicznych większości warzyw świeżych: ogórków gruntowych (dwukrotnie), kapusty białej (o 27%), pomidorów gruntowych (o 16%), papryki i pieczarek (po 11%) Potaniały seler (o 25%), cebula i marchew (po 14%), pory (o 11%) i buraki ćwikłowe (o 10%). Wzrosły ceny detaliczne niemal wszystkich przetworów, a najbardziej: mrożonej fasoli szparagowej (o 27%), mrożonych kalafiorów (o 16%), mrożonych mieszanek warzywnych (o 15%), oraz w mniejszym stopniu: koncentratu pomidorowego, soku pomidorowego, mrożonego szpinaku, keczupu, groszku konserwowego, kukurydzy konserwowej i soku wielowarzywnego. Zbliżona do ubiegłorocznej była cena detaliczna ogórków konserwowych. Wzrosły ceny zbytu koncentratu pomidorowego (o 16%), mrożonej fasoli szparagowej i mrożonych mieszanek warzywnych. Potaniały mrożone kalafiory i sok pomidorowy.

W październiku 2007 r. w porównaniu z wrześniem nastąpił spadek cen skupu większości warzyw przeznaczonych do bezpośredniego spożycia: kapusty białej (o 23%), cebuli (o 13%), pieczarek, marchwi i buraków ćwikłowych. Natomiast podrożały pomidory szklarniowe (o 37%) i w niewielkim stopniu kalafiory gruntowe. W skupie do przetwórstwa więcej płacono za brokuły różyczkowane (o 23%), buraki i kalafiory różyczkowane. Na tym samym poziomie utrzymały się ceny marchwi i pomidorów do tłoczenia. Natomiast mniej płacono za kapustę białą (o 18%), pomidory do mrożenia i cebulę obieraną. Potaniała większość warzyw przeznaczonych na eksport i w hurcie, a najbardziej: kapusta biała, pekińska, cebula i kalafiory gruntowe. Wyższe były ceny pomidorów i ogórków spod osłon oraz ogórków gruntowych. W stosunku do października 2006 r. obniżyły się ceny skupu większości warzyw do bezpośredniej konsumpcji, do przetwórstwa i na eksport, a najbardziej cebuli, pietruszki, marchwi i porów. W handlu hurtowym większość warzyw podrożała.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pomidory gruntowe	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szt.)	Pieczarki
2006 VIII	1,14	1,79	0,40	1,23	0,66	1,15	0,81	-	1,66	2,20	5,33
IX	0,94	1,57	0,34	0,74	0,58	0,95	0,70	1,07	1,65	1,91	5,26
X	0,82	1,38	0,29	0,59	0,45	-	-	0,50	1,99	-	4,29
XI	0,90	1,35	0,29	0,57	0,50	-	-	-	2,82	-	4,32
XII	0,93	1,39	0,26	0,58	0,48	-	-	-	4,07	-	4,68
2006 I-XII	0,85	1,29	0,58	0,85	0,64	1,11	0,80	0,79	3,58	2,06	4,50
2007 I	0,94	1,46	0,27	0,61	0,50	-	-	-	5,17	-	4,46
II	1,04	1,56	0,30	0,67	0,51	-	-	-	-	-	4,38
III	1,12	1,65	0,33	0,71	0,54	-	-	-	7,06	-	4,28
IV	1,47	1,81	0,47	0,75	0,54	-	-	-	7,69	-	4,25
V	1,71	2,05	1,08	0,86	0,57	-	-	-	4,08	-	4,09
VI	2,13	2,46	0,80	0,99	0,85	-	-	-	3,22	-	4,56
VII	1,43	2,09	0,40	1,11	0,64	0,99	0,81	-	2,34	-	5,17
VIII	0,96	1,73	0,68	0,71	0,50	1,48	1,03	1,40	1,34	1,46	6,00
IX	0,75	1,51	0,52	0,61	0,48	2,44	1,50	1,17	2,46	2,05	5,43
X	0,65	1,28	0,40	0,58	0,44	-	-	-	3,38	2,09	4,79
Wskaźnik zmian w %											
X 2007 IX 2007	87	85	77	95	92	x	x	x	137	102	88
X 2007 X 2006	79	93	138	98	98	x	x	x	170	x	112

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSIR MRiRW, ^c ceny za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag.	Brokuly różyczk.	Kalafiori różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2006 VIII	1,12	0,30	-	-	-	0,95	1,44	0,98	1,03	0,50	0,24
IX	1,16	0,29	0,23	0,25	-	0,96	1,29	1,01	0,90	0,47	0,23
X	1,20	0,25	0,24	0,24	-	0,83	1,34	0,80	-	0,46	0,22
XI	1,42	0,25	0,23	0,22	0,65	-	1,39	0,90	-	-	-
XII	1,45	0,25	0,24	0,23	0,73	-	-	-	-	-	-
2006 I-XII	0,95	0,48	0,36	0,26	0,86	0,88	1,37	0,92	0,99	0,48	0,23
2007 I	1,43	0,28	0,34	0,25	0,98	-	-	-	-	-	-
II	1,43	0,33	0,46	0,26	1,13	-	-	-	-	-	-
III	1,46	0,33	0,43	0,27	0,80	-	-	-	-	-	-
IV	1,59	0,39	-	0,27	-	-	-	-	-	-	-
V	1,76	0,66	-	0,25	-	-	-	-	-	-	-
VI	1,80	0,80	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	-	-	-	0,22	-	0,72	-	-	0,98	-	-
VIII	1,03	0,45	0,22	-	-	0,71	1,20	0,87	1,22	0,53	0,21
IX	0,82	0,38	0,23	0,23	-	0,65	1,16	0,99	-	0,50	0,20
X	0,79	0,31	0,23	0,24	0,75	-	1,30	1,03	-	0,47	0,20
Wskaźnik zmian w %											
X 2007 IX 2007	96	82	100	104	x	x	123	104	x	94	100
X 2007 X 2006	66	124	96	100	x	x	97	129	x	102	91

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemniaki
2006 VII	2,98	0,95	0,92	0,36	0,80	-	1,40	-	-	1,11	-	0,63	-
VIII	2,01	0,80	1,53	0,40	0,70	3,08	1,00	-	3,25	0,91	1,40	0,57	-
IX	2,53	0,75	1,25	0,34	0,65	2,53	0,79	-	1,01	0,88	-	0,40	-
X	2,64	1,60	0,72	0,26	0,49	2,20	0,80	2,20	0,83	0,69	1,00	0,40	-
XI	2,80	-	0,63	0,24	0,43	-	0,62	1,65	0,75	0,74	1,00	0,36	-
XII	-	-	0,61	0,24	0,40	-	0,60	1,50	0,74	0,79	1,00	0,41	-
2006 I-XII	3,05	1,03	0,95	0,45	0,68	2,60	0,85	1,97	1,68	0,67	1,38	0,54	-
2007 I	-	-	0,70	0,24	0,45	-	0,57	1,64	0,79	0,83	1,00	0,37	-
II	-	-	1,02	0,25	0,54	-	0,60	1,70	0,98	0,84	1,00	0,31	-
III	-	-	1,57	0,25	0,69	-	0,60	1,33	1,20	0,84	-	0,28	-
IV	-	-	2,40	0,46	1,18	-	-	1,40	1,30	0,88	-	0,23	-
V	3,06	-	1,21	0,83	-	-	-	2,20	2,50	1,05	-	0,25	-
VI	2,98	-	0,78	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	2,80	0,61	0,78	0,80	1,10	5,00	-	-	-	0,89	-	0,63	0,44
VIII	1,85	0,94	0,85	0,71	0,50	3,50	0,63	-	0,70	0,73	0,80	0,36	-
IX	2,86	-	1,22	0,64	0,60	3,19	0,54	1,41	0,79	0,57	0,86	0,38	0,23
X	3,42	-	0,81	0,39	0,55	3,30	0,54	1,37	0,78	0,43	0,84	0,37	0,23
Wskaźnik zmian w %													
$\frac{X\ 2007}{IX\ 2007}$	120	x	66	61	92	103	100	97	99	75	98	97	100
$\frac{X\ 2007}{X\ 2006}$	130	x	113	150	112	150	68	62	94	62	84	93	x

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Soki warzywne pozostałe	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Dania mrożone gotowe	Marynaty
2006 V	2 232	1 017	20 071	3 061	1 072	1 837
VI	2 414	648	20 236	4 221	871	2 172
VII	2 727	258	20 451	10 320	642	8 353
VIII	2 890	571	25 791	12 150	853	12 760
IX	3 331	898	57 993	12 202	1 333	8 031
X	2 561	1 080	71 581	6 593	1 605	6 089
XI	2 226	840	52 278	5 611	1 540	4 566
XII	2 152	933	32 767	3 384	1 343	3 325
2006 I-XII	32 607	10 456	428 679	72 237	15 502	57 187
2007 I	3 306	837	37 035	5 341	1 626	3 285
II	3 335	929	33 376	5 075	1 543	3 331
III	4 138	690	30 500	6 577	1 789	4 986
IV	4 175	1 205	18 526	4 494	1 442	3 060
V	3 472	296	21 912	4 361	1 248	2 037
VI	2 871	455	20 237	9 694	1 098	1 741
VII	2 890	319	24 636	11 243	928	7 564
VIII	3 806	756	53 689	18 082	1 450	8 425
Wskaźnik zmian w %						
$\frac{VIII\ 2007}{VIII\ 2006}$	132	237	218	161	156	111

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2006											2007								VIII 2007	VIII 2006 (%)
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII				
Warzywa ogółem	36099	28586	31080	31494	34528	35669	26596	23295	380054	25733	22945	28150	18733	26447	34981	34625	32553	103			
Cebula	16429	10317	6501	6525	7818	7970	10169	7543	144225	8366	7144	6849	5346	6389	6351	7078	7566	116			
Kapusta	6768	2458	1728	1451	2338	5439	3504	4722	48426	4700	5274	8437	6212	3331	5804	4670	1969	136			
Marchew	2277	1800	454	267	269	340	858	508	12441	819	684	964	992	1509	1715	1738	1527	572			
Ogórki	802	2168	5814	7665	4217	566	220	318	22260	410	147	44	384	1158	1505	5609	3260	43			
Pomidory	3409	6161	10415	10535	11663	9203	2091	1320	56486	945	1017	1415	1419	8856	1035	7922	10141	96			
Kalafiory	147	2174	2863	1636	2653	3973	1025	114	15127	174	202	322	258	1093	4017	2712	3160	193			
Przetwory ogółem	30414	28715	21020	22353	34567	43539	41175	35206	418814	39126	38105	49998	31000	32127	27017	23397	22377	100			
Susze	1385	1256	1143	1160	1447	1856	1841	1069	17436	1546	1224	1102	1060	1068	913	800	739	64			
Marynaty	2383	1967	1874	2175	2779	3451	3319	2264	30726	2260	2317	2645	3050	2956	3000	2330	2025	93			
Konserwy	2465	1873	1060	1745	2973	3968	3968	3941	34973	3683	3952	4438	3676	3256	2328	1828	1726	99			
-kapusta kwasz.	904	527	375	628	1142	1109	1466	1696	11543	1784	1852	2376	1953	1159	911	732	589	94			
Mrożonki	22167	21117	15214	15122	25239	31484	28735	25455	306806	29264	28210	33436	20729	22592	18123	15825	16045	106			
Pieczarki i ich przetwory	10578	9394	7827	7846	9447	12246	12602	14598	132479	14648	13021	17499	15833	15014	11446	10268	8115	103			
Warzywa ogółem	12247	13077	15949	16272	22835	16390	10237	90676	145484	9596	8564	10346	8348	16217	18481	17369	15636	96			
Cebula	3928	5713	8697	7915	8535	6389	1425	917	44928	4247	3606	3316	2796	3426	3450	3238	2613	33			
Kapusta	1040	488	299	227	331	572	515	565	7113	571	675	1368	859	747	1219	833	323	142			
Marchew	348	327	187	129	108	100	135	131	2360	139	136	177	163	335	350	411	201	156			
Ogórki	488	909	1936	2490	1399	311	148	200	8174	247	54	45	299	796	1948	1760	1204	48			
Pomidory	3928	5713	8697	7915	8535	6389	1425	917	44928	680	715	1218	1732	7270	7895	6630	7610	96			
Kalafiory	107	612	810	708	1127	1098	429	64	5281	94	109	169	141	416	1088	1334	1106	156			
Przetwory ogółem	17198	15715	11498	13573	21414	26736	25347	21464	240414	24281	22110	26039	18682	19869	17761	15201	14150	104			
Susze	2014	1985	1788	1973	2507	3185	3201	2116	28686	2957	2204	2203	1945	2132	1804	1554	1506	76			
Marynaty	1968	1546	1461	1589	2166	2832	2676	1803	23838	2083	1974	2434	2073	2122	2243	1695	1482	93			
Konserwy	1541	1474	768	1247	2020	2406	2243	2171	21769	2069	2090	2428	2033	1988	1930	1444	1510	121			
-kapusta kwasz.	404	272	196	234	410	423	492	590	4739	508	514	649	519	376	384	268	222	95			
Mrożonki	10173	8914	6349	7029	13070	16221	15362	13506	144681	15275	13979	16637	10847	11853	9515	8264	8179	116			
Pieczarki i ich przetwory	16584	14154	11391	11603	14191	18053	18056	20057	189059	21557	18451	23967	21301	20552	16425	15230	12111	104			

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ. MRiRW, MF, od 1.1.2006 r. CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2006												2007								VIII 2007 VIII 2006 %	
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII					
Warzywa ogółem	21586	20796	11061	5693	8259	10309	23836	34918	249374	35015	33037	47821	43268	33682	19000	8856	3722	65				
Cebula	3862	8285	3699	2596	6031	5903	6621	8893	53275	8482	10827	10759	12491	11042	5721	2776	1108	43				
Kapusta	431	26	11	2	0	2	0	8	1849	56	57	355	1663	1167	306	-	115	5750				
Marchew	5697	5729	3111	1580	185	1108	238	639	34763	1013	2049	4385	4842	5495	4990	803	485	31				
Ogórki	355	123	22	34	43	1151	3453	3791	19093	5003	2540	2957	2024	1452	269	147	2	588				
Pomidory	4864	3558	2194	649	178	358	7539	11840	67860	11165	9021	13972	10579	7943	4354	2115	485	75				
Papryka	2019	1718	1078	82	874	376	2294	3328	22948	2462	2244	2530	2128	2111	1974	1373	412	502				
Czosnek	354	452	451	407	476	363	428	861	6081	739	275	866	1086	519	358	929	591	145				
Przetwory ogółem	7582	7677	7293	9459	10175	10857	12118	9464	113190	11523	12278	14269	10267	12067	12156	11215	9828	104				
Mrożonki	2096	1763	1509	2798	3264	2343	2572	2620	29683	2801	3589	3818	2610	2694	2540	2349	2811	100				
Susze	1102	824	525	547	605	567	843	643	9226	1499	1052	1237	796	947	1175	874	706	129				
Marynaty	523	572	537	525	712	1098	1070	799	8665	834	896	979	1045	937	921	725	810	154				
Konserwy	1100	1294	1350	2212	2233	3264	2380	2285	25026	1327	2759	3449	1866	2223	2053	2045	2637	119				
-kukurydza konserv.	471	629	722	1605	1538	2104	1531	1389	15044	672	1606	2225	912	1347	1058	1142	1954	122				
Koncentrat pomid.	1719	2481	2511	2490	2186	2406	3913	2015	28325	3866	2968	3311	2888	4011	4205	3805	1640	66				
Warzywa ogółem	15678	9302	5454	2029	2166	3829	14659	26431	168977	31789	23747	37646	32789	17955	9717	5372	1934	95				
Cebula	296	969	449	406	940	1049	1286	1609	8268	1576	2079	2705	2780	2531	1136	348	146	36				
Kapusta	180	9	1	1	0	2	1	4	689	29	27	165	606	280	69	-	19	1900				
Marchew	1761	1708	812	604	70	187	85	211	9958	271	509	1137	929	1054	1039	169	110	18				
Ogórki	216	19	3	15	27	742	2764	3813	17039	5306	3536	2585	1670	1099	154	42	3	20				
Pomidory	5500	2488	1942	354	158	433	5329	11748	61388	14239	9061	16579	14481	6000	3039	1776	529	149				
Papryka	3821	2486	1253	78	319	261	2114	3538	28264	3855	3754	4736	3948	3796	2786	1998	350	449				
Czosnek	555	797	569	348	407	448	677	900	7833	832	474	1008	1034	575	439	587	326	94				
Przetwory ogółem	6397	6259	5668	6829	8119	8983	9414	7784	90393	10561	11420	12262	8186	9678	9827	9536	7906	116				
Mrożonki	1562	1240	1079	1641	2133	1642	1847	1789	20246	2892	2910	3205	2036	2015	1868	1841	1988	121				
Susze	1384	1111	741	857	1204	1049	1338	1122	14033	2152	1784	1881	1238	1651	1724	1478	1296	151				
Marynaty	458	475	420	384	631	884	832	604	6655	725	746	853	823	653	745	548	566	147				
Konserwy	1308	1536	1432	2116	2230	3252	2373	2328	26028	1801	3507	3294	1669	2211	2030	2245	8482	401				
-kukurydza konserv.	353	459	527	1108	1142	1543	1135	1064	11213	532	1253	1725	636	998	839	984	1340	121				
Koncentrat pomid.	1022	1370	1347	1301	1215	1329	2098	1179	15715	2079	1711	1930	1620	2253	2523	2199	991	76				

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ. MRiRW, MF, od I.I.2006 r. CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioiry	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2006 VI	0,30	0,22	0,18	0,45	0,94	0,31	1,45	0,92	0,52	0,46
VII	0,37	0,18	0,42	0,34	0,84	0,30	1,47	1,02	0,52	0,59
VIII	0,43	0,18	0,49	0,33	0,76	0,45	1,58	0,81	0,37	0,53
IX	0,47	0,14	0,41	0,34	0,75	0,41	1,59	0,80	0,36	0,49
X	0,53	0,11	0,40	0,64	0,71	0,27	1,63	0,91	0,38	0,51
XI	0,46	0,16	0,17	0,84	0,73	0,42	1,49	0,90	0,34	0,53
XII	0,51	0,14	3,94	0,72	0,89	0,85	1,47	0,90	0,35	0,50
2006 I-XII	0,29	0,16	0,35	0,38	0,82	0,36	1,51	0,83	0,41	0,49
2007 I	0,51	0,12	0,17	0,60	0,72	0,54	1,43	1,15	0,28	0,46
II	0,50	0,13	0,20	0,45	0,70	0,54	1,35	1,04	0,28	0,45
III	0,48	0,16	0,18	1,03	0,86	0,52	1,32	1,23	0,27	0,46
IV	0,52	0,13	0,16	0,78	1,22	0,55	1,36	0,65	0,27	0,51
V	0,54	0,22	0,22	0,69	0,82	0,38	1,42	0,65	0,32	0,49
VI	0,50	0,21	0,20	0,87	0,77	0,27	1,49	0,71	0,42	0,44
VII	0,46	0,18	0,24	0,31	0,84	0,49	1,56	0,66	0,37	0,47
VIII	0,35	0,16	0,13	0,37	0,85	0,35	1,59	0,66	0,38	0,53
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2007</u> <u>VII 2007</u>	76	89	54	119	101	71	102	100	103	113
<u>VIII 2007</u> <u>VIII 2006</u>	81	89	27	112	112	78	101	81	103	100

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała ^a	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioiry gruntowe ^a
2006 V	0,69	0,69	1,20	0,81	-	-	2,28	5,74	-
VI	0,88	0,71	1,25	1,17	1,86	-	1,31	3,28	2,23
VII	1,13	1,09	1,41	0,94	1,20	-	0,79	2,88	1,59
VIII	1,21	1,37	1,27	0,78	1,16	1,19	1,34	2,07	2,99
IX	1,18	0,92	0,86	0,69	1,19	0,87	1,23	2,06	2,28
X	1,11	0,92	0,81	0,64	3,13	1,02	3,05	2,62	1,40
XI	1,15	1,00	0,82	0,68	-	-	5,45	3,78	-
XII	1,19	1,06	0,78	0,67	-	-	6,53	5,58	-
2005 I-XII	0,93	0,89	1,04	0,78	1,71	1,03	4,22	5,02	2,10
2007 I	1,28	1,13	0,78	0,69	-	-	13,38	-	-
II	1,29	1,30	0,80	0,69	-	-	11,13	-	-
III	1,31	1,32	0,81	0,63	-	-	7,11	14,08	-
IV	1,83	1,35	0,87	0,66	-	9,37	5,50	9,37	-
V	1,73	2,06	0,90	0,65	-	-	4,04	4,18	-
VI	2,12	1,69	1,25	0,93	2,60	-	2,13	3,22	-
VII	1,41	2,13	1,03	0,69	1,02	1,98	1,13	2,97	2,26
VIII	1,00	2,07	0,73	0,57	1,50	0,91	1,62	1,65	1,74
IX	0,78	1,76	0,71	0,55	3,40	1,29	2,96	2,89	2,75
X	0,70	1,54	0,70	0,56	4,33	1,24	3,61	3,25	2,45
Wskaźnik zmian w %									
<u>X 2007</u> <u>IX 2007</u>	90	88	99	102	127	96	122	112	89
<u>X 2007</u> <u>X 2006</u>	59	167	86	88	138	122	118	124	175

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy
2006 VIII	2,77	7,06	2,96	2,94	2,77	5,93	2,48
IX	2,79	6,95	3,07	2,99	2,85	5,93	2,44
X	2,78	7,22	3,15	3,01	2,93	5,98	2,42
XI	2,73	7,32	3,16	3,06	3,03	5,96	2,45
XII	2,74	7,43	3,21	3,08	3,06	5,97	2,44
2006 I-XII	2,77	7,29	3,00	2,94	2,83	5,79	2,41
2007 I	2,74	7,60	3,31	3,08	3,08	5,98	2,26
II	2,67	7,72	3,23	2,99	3,11	6,07	2,27
III	2,67	7,74	3,22	2,98	2,89	5,98	2,26
IV	2,64	7,83	3,26	2,84	2,88	6,01	2,27
V	2,68	7,96	3,24	2,86	2,93	6,09	2,30
VI	2,69	7,85	3,24	2,82	2,95	6,06	2,32
VII	2,74	7,88	3,25	2,82	3,03	6,00	2,32
VIII	2,76	7,89	3,22	2,86	3,01	6,00	2,24
IX	2,82	8,04	3,20	2,91	2,97	5,98	2,23
Wskaźnik zmian w %							
<u>IX 2007</u> VIII 2006	102	102	99	102	99	100	100
<u>IX 2007</u> IX 2006	101	116	104	97	104	101	91

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory gruntowe	Ogórki gruntowe	Kalafiory	Pieczarki
2006 VII	2,49	1,68 ^a	2,49	2,07	7,37	1,48 ^a	9,77	-	2,02	2,21	6,27
VIII	2,32	2,11 ^a	2,30	1,69	6,70	5,79	5,13	-	1,90	3,95	7,14
IX	2,08	0,98	1,82	1,44	4,66	4,40	3,71	3,21	1,84	3,48	6,65
X	1,90	0,80	1,62	1,34	1,34	4,08	3,39	3,61	2,98	2,37	5,96
XI	1,85	0,75	1,55	1,30	3,20	3,84	5,76	-	-	2,98	5,95
XII	1,92	0,74	1,57	1,29	3,10	3,82	7,31	-	-	4,49	6,15
2006 I-XII	1,74	1,05	1,87	1,47	4,39	4,78	8,23	3,41	2,36	4,45	6,13
2007 I	2,01	0,76	1,59	1,29	3,06	4,08	10,41	-	10,3	5,84	6,11
II	2,09	0,75	1,64	1,29	3,11	4,23	12,11	-	-	5,76	6,05
III	2,15	0,75	1,66	1,29	3,20	4,28	12,96	-	-	5,54	6,02
IV	2,43	0,90	1,75	1,32	3,68	4,40	14,59	-	-	6,14	6,04
V	2,73	1,48	1,85	1,35	4,41	4,27	14,30	-	-	4,97	6,01
VI	2,98	2,41 ^a	2,06	1,82	4,78	4,32	11,48	-	3,94	2,88	6,28
VII	2,67	2,63 ^a	2,11	1,67	5,14	-	10,18	-	2,17	3,30	7,03
VIII	2,18	2,73 ^a	1,72	1,41	4,14	4,69	5,36	2,91	2,91	2,78	7,62
IX	1,79	1,24	1,56	1,30	3,49	3,90	4,12	3,71	3,81	3,62	7,35
Wskaźnik zmian w %											
<u>IX 2007</u> VIII 2006	82	x	91	92	84	83	77	127	131	130	96
<u>IX 2007</u> IX 2006	86	127	86	90	75	89	111	116	207	104	111

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy	Fasola szparag. mrożona	Szpinak mrożony	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczap	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny
2006 VII	4,24	15,43	6,22	5,66	6,68	5,46	8,70	3,54	5,33	7,94	3,81
VIII	4,23	15,43	6,24	5,64	6,68	5,48	8,70	3,55	5,35	7,97	3,81
IX	4,24	15,43	6,26	5,66	6,66	5,50	8,70	3,55	5,35	8,00	3,80
X	4,28	15,57	6,48	5,70	6,78	5,62	8,70	3,55	5,40	8,06	3,80
XI	4,30	15,57	6,76	5,76	7,00	5,76	8,75	3,57	5,35	8,00	3,80
XII	4,30	15,57	7,06	5,78	7,18	5,90	8,75	3,57	5,28	7,86	3,79
2006 I-XII	4,26	15,52	6,35	5,57	6,77	5,53	8,69	3,56	5,29	7,91	3,81
2007 I	4,29	15,57	7,22	5,76	7,28	6,00	8,80	3,59	5,33	7,91	3,99
II	4,27	15,57	7,44	5,80	7,42	6,02	8,85	3,59	5,38	7,94	3,98
III	4,26	15,71	7,58	5,80	7,52	6,10	8,85	3,61	5,33	7,97	4,00
IV	4,21	15,86	7,60	5,78	7,54	6,10	8,85	3,61	5,30	7,83	4,01
V	4,21	15,86	7,74	5,78	7,62	6,14	8,85	3,62	5,38	7,91	4,03
VI	4,19	15,86	7,78	5,80	7,64	6,22	8,85	3,65	5,40	7,97	4,04
VII	4,21	15,86	7,80	5,80	7,64	6,24	8,85	3,66	5,45	8,03	4,05
VIII	4,22	16,00	7,82	5,82	7,64	6,28	8,90	3,69	5,50	8,06	4,05
IX	4,22	16,00	7,94	5,82	7,70	6,32	8,85	3,71	5,55	8,14	4,06
Wskaźnik zmian w %											
<u>IX 2007</u> <u>VIII 2006</u>	100	100	102	100	101	101	99	101	101	101	100
<u>IX 2007</u> <u>IX 2006</u>	100	104	127	103	116	115	102	105	104	102	107

^a w zł/l

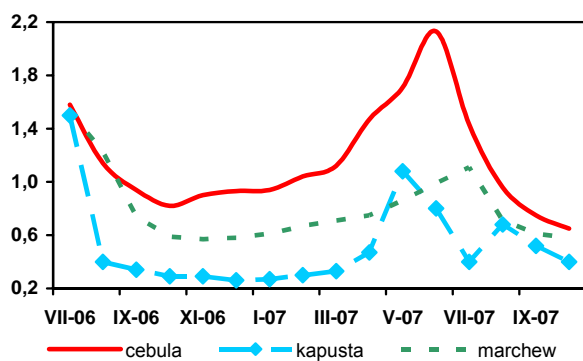
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych i cen detalicznych warzyw w Polsce i w Niemczech (%)

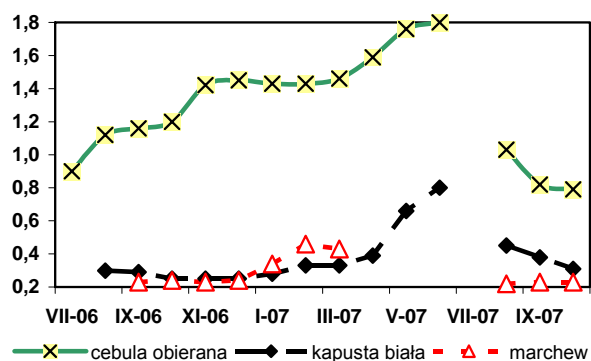
Miesiące	Ceny hurtowe						Ceny detaliczne						
	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafior	Cebula	Kapusta biała	Kapusta pekińska	Marchew	Buraki	Pory	Kalafior
2006 II	48	68	42	25	-	-	58	37	62	54	44	63	107
III	46	65	44	25	-	-	50	36	59	51	54	66	117
IV	-	59	58	26	-	-	37	38	58	51	54	70	116
V	44	58	65	25	-	-	35	-	-	52	97	95	110
VI	46	61	66	28	-	-	46	-	-	72	107	97	119
VII	45	64	63	29	44	55	64	-	-	75	89	-	62
VIII	52	67	58	28	48	48	73	-	-	77	92	85	66
IX	54	69	31	26	-	-	69	32	-	65	58	67	83
X	52	75	29	28	-	-	62	30	71	63	64	77	68
XI	53	74	30	26	-	-	58	27	66	63	45	80	43
XII	50	75	32	28	-	-	55	34	63	62	68	77	-
2007 I	48	72	35	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	47	68	45	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	47	61	61	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	48	57	66	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	46	59	68	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	48	62	65	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	49	65	62	25	45	54	-	-	-	-	-	-	-
VIII	45	68	32	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i ZMP der Markt Obst und Gemüse i dla Niemiec ceny detaliczne na podstawie "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

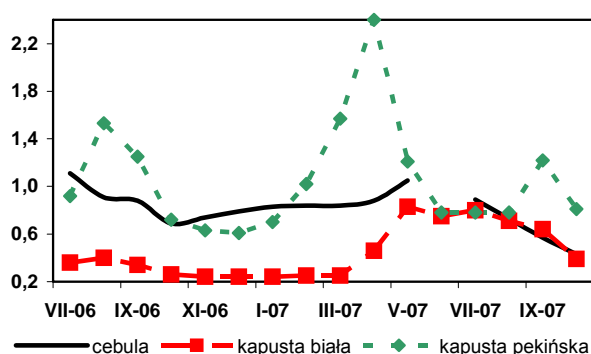
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

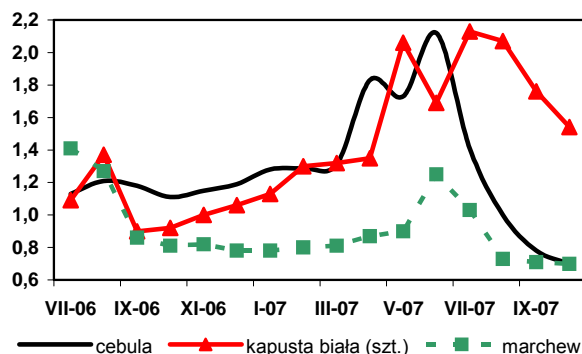
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

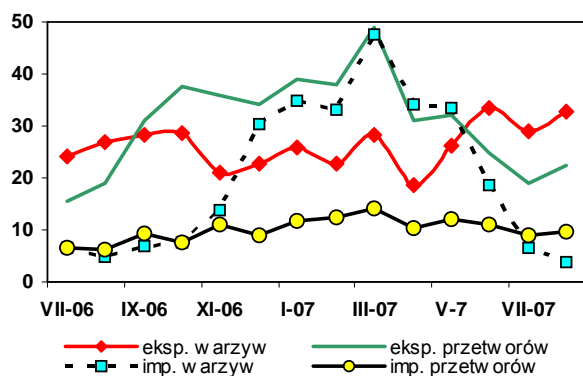
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

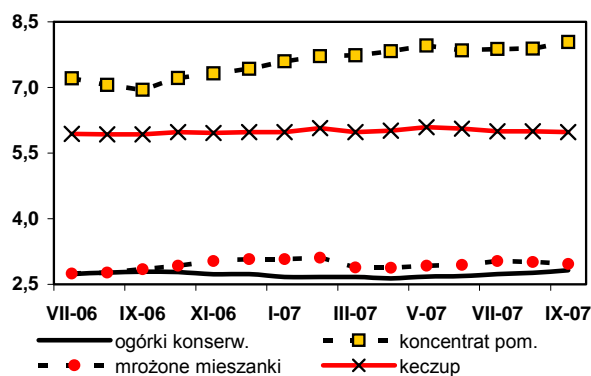
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

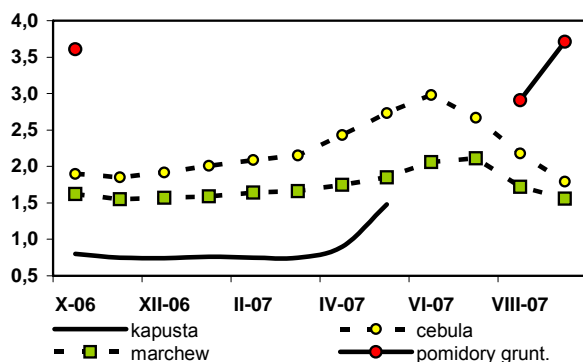
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

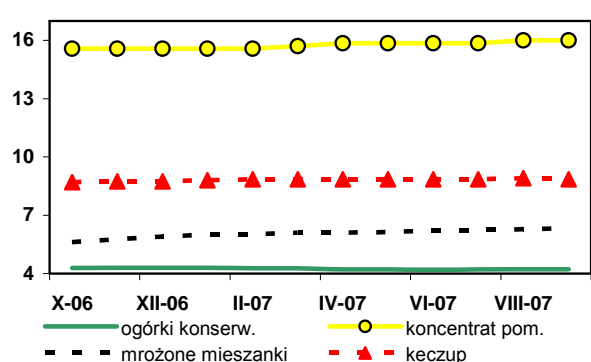
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Rynek owoców

Bożena Nosecka
Irena Strojewska

W październiku 2007 r. średnie ceny jabłek na rynkach hurtowych zwiększyły się w porównaniu do października roku poprzedniego o 64%. Najbardziej podrożały odmiany: Cortland i Jonagold (odpowiednio o 70 i 65%). Firmy eksportowe i zakłady przetwórcze płaciły za te owoce ponad dwukrotnie wyższe ceny. Tak wysoki wzrost cen skupu jabłek przemysłowych spowodowany był zwiększeniem cen w eksporcie zagęszczonego soku jabłkowego oraz dużą konkurencją zakładów przetwórczych o surowiec. Ceny gruszek na rynkach hurtowych potaniały o 11% (w dostawach dominowały gruszki z importu), a płaconych za te owoce przez spółdzielnie ogrodnicze i firmy eksportowe podrożały o 27 i 25%. Niemal dwukrotnie wyższe były ceny przeznaczonych na eksport śliwek. Spadek podaży na rynkach światowych zdecydował też o zwiększeniu cen owoców południowych. Mandarynki na rynkach hurtowych były droższe niż w październiku 2006 r. o 80%, truskawki o 61% cytryny o 44%, winogrona o 21%, banany o 17% i pomarańcze o 13%. Ceny hurtowe jabłek, gruszek, pomarańcz i mandarynek były w październiku niższe niż w miesiącu poprzednim. Potaniały też w skupie do przetwórstwa jabłka, a w skupie prowadzonym przez firmy eksportowe – jabłka i gruszki deserowe.

W wyniku spadku zbiorów w kraju i wzrostu cen importowych wyższe są ceny detaliczne większości owoców. We wrześniu 2007 r. w relacji do września roku poprzedniego winogrona na rynku detalicznym były droższe o 109%, śliwki o 57%, jabłka o 46%, maliny o 20%, pomarańcze o 17%, cytryny o 14%, banany o 12%, a gruszki o 11%. Nieznacznie droższe były mandarynki. Spośród przetworów owocowych najbardziej podrożały mrożone owoce i sok pomarańczowy. We wrześniu średnie ceny detaliczne owoców strefy umiarkowanej wzrosły w stosunku do września 2006 r. o 35,5%, a owoce południowe o 7,5%. Zwiększyły się w tych miesiącach ceny zbytu większości przetworów, a najbardziej zwiększyły się ceny soku pomarańczowego. Ceny zbytu większości przetworów wzrosły bardziej niż detaliczne, co oznacza zmniejszenie marży handlowej na rynku tych produktów.

W firmach średnich i dużych w sierpniu 2007 r. mniejsza była niż w sierpniu roku poprzedniego produkcja kompotów (o 66%), mrożonek owocowych (o 63%) oraz dżemów, soków pitnych i zagęszczonych. W okresie I-VIII 2007 r. produkcja soku pomarańczowego w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego spadła o 40%, soku jabłkowego o 10%, a soków zagęszczonych o 3%. Spadek produkcji soków pitnych spowodowany był wzrostem cen na rynku światowym surowców w produkcji soków pitnych tj. zagęszczonych soków. Produkcja pozostałych soków wzrosła w tym okresie o 20%. Produkcja dżemów obniżyła się o 11%, owoców mrożonych o 8%, a kompotów o 3%.

W sierpniu rozmiary eksportu owoców świeżych, z powodu niższej sprzedaży wszystkich owoców, a szczególnie miękkich, obniżyły się o 39% do 21,3 tys. ton, a eksport przetworów owocowych spadł o 23% do 53,6 tys. ton. Decydujące było zmniejszenie sprzedaży mrożonek owocowych, wiśni w puszkach i zagęszczonego soku jabłkowego. Z powodu wzrostu cen większości produktów, wpływ z eksportu owoców świeżych wzrosł o 3%, a przetworów o 5%. W sierpniu w porównaniu z sierpniem 2006 r. niższy był wolumen przywozu większości owoców i ich przetworów (mimo czterokrotnego wzrostu importu jabłek, dżemów i zagęszczonych soków owocowych). Wartość przywozu owoców świeżych ze względu na wzrost ich cen zwiększyła się, a obniżyła się przetworów owocowych (o 12%). W okresie I-VIII 2007 r. wartość eksportu owoców świeżych i ich przetworów wzrosła w porównaniu z tym samym okresem roku poprzedniego o 25%, a importu o 8%. Dodatkowo saldo handlu wyniosło 83 mln EUR, wobec ujemnego w wysokości 21 mln EUR w okresie I-VIII 2006 r.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2006 VIII	1,66	-	-	2,06	2,85	2,57	2,05
IX	1,07	2,04	-	-	-	-	1,00
X	0,99	2,03	-	-	-	-	1,24
XI	0,97	2,52	-	-	-	-	-
XII	0,98	2,38	-	-	-	-	-
2006 I-XII	1,37	2,41	1,77^a	2,22^a	2,42	2,99	1,43^a
2007 I	1,05	2,20	-	-	-	-	-
II	1,04	2,34	-	-	-	-	-
III	1,27	2,45	-	-	-	-	-
IV	1,39	2,73	-	-	-	-	-
V	1,98	2,82	8,43	-	-	-	-
VI	2,15	-	3,13	-	-	-	-
VII	2,07	-	-	2,94	4,59	2,93	2,93
VIII	2,45	2,83	-	-	4,83	2,29	2,61
IX	2,07	2,55	-	-	-	2,61	2,09
X	2,04	2,58	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
$\frac{X\ 2007}{IX\ 2007}$	99	101	x	x	x	x	x
$\frac{X\ 2007}{X\ 2006}$	206	127	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Jablka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2006 VIII	0,27	-	1,18	0,75	2,20	0,63	1,31	0,99	0,51
IX	0,26	-	-	-	1,99	0,66	-	-	0,48
X	0,29	-	-	-	2,25	0,60	-	-	0,42
XI	0,38	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,49	-	-	-	-	-	-	-	-
2006 I-XII	0,37	1,99^a	1,02^a	0,63^a	2,16^a	0,64^a	1,36^a	0,90^a	0,47^a
2007 I	0,47	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,48	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,48	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,45	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,45	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	-	3,24	1,43	1,75	2,46	-	-	-	-
VII	0,45	3,93	1,91	3,40	3,86	-	1,96	1,71	-
VIII	0,74	-	-	-	4,09	2,72	-	-	1,25
IX	0,88	-	-	-	4,50	2,50	-	-	1,15
X	0,84	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)									
$\frac{X\ 2007}{IX\ 2007}$	95	x	x	x	x	x	x	x	x
$\frac{X\ 2007}{X\ 2006}$	289	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Maliny	Śliwki
2006 VIII ^a	1,21	2,20	-	2,20	2,20	2,20	2,20	2,31	-	-	3,17	4,22	1,42
IX	0,76	1,00	-	-	-	-	0,79	1,67	1,57	-	-	-	0,82
X	0,73	1,00	-	0,76	0,63	0,65	0,71	1,56	1,59	-	-	-	1,33
XI	0,78	1,03	1,04	0,76	0,73	0,73	0,73	1,54	1,45	-	-	-	-
XII	0,81	1,04	1,32	0,86	0,79	0,79	0,77	1,48	1,45	-	-	-	-
2006 I-XII	1,15	1,47	1,33	1,38	1,29	1,30	1,23	1,71	1,51	3,88	3,25	4,78	1,19
2007 I	0,89	1,07	1,70	0,93	0,81	0,83	0,83	1,50	1,40	-	-	-	-
II	1,01	1,20	1,80	0,95	0,89	0,90	0,91	-	-	-	-	-	-
III	1,13	1,40 ^a	1,80 ^a	1,12	1,13	1,12	1,10	-	-	-	-	-	-
IV	1,24	1,33 ^a	1,73 ^a	1,17	1,18	1,16	1,15	-	-	-	-	-	-
V ^a	1,77	1,60	1,98	1,97	1,95	1,96	1,91	-	-	4,50	-	-	-
VI ^a	1,90	-	-	2,03	1,97	1,96	2,00	-	-	4,23	8,50	9,00	-
VII	1,91	-	-	2,07	2,0	2,00	2,00	-	-	-	7,75	9,00	-
VIII	1,73	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,09
IX	1,63	1,87	-	-	-	-	1,80	2,00	2,00	-	-	-	2,30
X	1,54	1,73	-	1,45	1,50	1,57	1,58	1,95	1,95	-	-	-	2,50
Wskaźniki zmian cen (%)													
<u>X 2007</u> <u>IX 2007</u>	94	93	x	x	x	x	88	98	98	x	x	x	109
<u>X 2007</u> <u>X 2006</u>	211	173	x	191	238	242	223	125	123	x	x	x	188

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogródnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne owocowe i owocowo-warzywne	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty
2006 VII	7 944	11 408	12 656	10 424	79 972	3 974	2 668
VIII	7 266	9 954	21 770	28 726	80 510	4 485	4 673
IX	6 635	9 116	18 917	45 481	34 790	3 703	1 039
X	10 275	9 486	25 762	49 665	15 422	4 447	997
XI	5 851	9 892	24 329	32 662	15 221	4 774	1 511
XII	7 863	10 900	29 010	10 540	8 995	3 698	1 392
2006 I-XII	92 233	129 570	266 594	192 620	336 492	54 544	17 944
2007 I	7 063	9 502	25 947	4 203	11 179	3 951	1 876
II	5 795	7 339	25 776	2 778	10 995	3 702	1 281
III	7 552	9 443	31 246	3 044	14 565	4 273	1 307
IV	8 409	9 662	27 806	2 049	9 403	4 411	1 094
V	7 495	6 327	25 350	979	8 203	4 063	1 313
VI	6 408	7 558	26 028	5 116	84 340	5 296	990
VII	6 548	6 486	18 851	12 091	72 542	4 687	3 187
VIII	5 955	7 203	20 553	22 451	29 822	3 419	1 611
Wskaźniki zmian (%)							
<u>VIII 2007</u> <u>VII 2007</u>	91	111	109	186	41	73	51
<u>VIII 2007</u> <u>VIII 2006</u>	82	72	94	78	37	76	34

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2006												2007								VIII 2007 VIII 2006 (%)
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII					
Owoce świeże	36 827	44 310	35 190	32 465	29 887	52 041	77 134	583 020	95 479	91 341	120 842	53 994	41 389	46 546	34 792	21 284	61				
Jabłka	12 095	1 922	3 464	14 390	19 199	41 531	63 304	398 370	87 547	83 511	111 362	46 947	33 862	17 781	4 269	2 180	69				
Gruszki	19	40	179	821	685	499	282	3 169	166	239	269	185	263	260	210	158	91				
Truskawki	16 345	6 251	331	274	44	-	-	24 073	78	29	124	48	776	16 554	482	41	12				
Śliwki	16	103	2 393	6 291	1 679	17	5	10 504	74	14	9	30	26	39	526	1 352	58				
Maliny	174	10 143	5 405	3 280	854	99	61	20 776	2	15	-	150	25	2 327	7 025	2 931	54				
Wiśnie		1 213	7 957	40	-	22	-	9 232	196	-	86	22	24	544	2 665	50	1				
Przetwory owocowe	52 635	73 682	69 961	81 172	91 688	76 058	54 713	754 293	58 023	54 859	62 602	52 890	54 314	66 373	68 469	53 634	77				
Zagęszczony sok jabłkowy	13 195	15 016	14 356	33 501	46 166	35 618	18 721	241 788	18 166	14 868	15 910	15 144	14 899	14 229	12 051	13 846	97				
Truskawki w puszkach	1 099	802	558	622	632	658	586	8 175	718	645	968	653	543	1 410	789	622	111				
Wiśnie w puszkach	365	336	766	528	581	487	531	6 405	545	635	682	592	623	592	891	312	41				
Dżemy	1 873	1 839	2 427	3 122	3 356	2 701	2 220	28 664	2 252	2 808	4 213	2 663	3 070	4 174	3 815	3 722	153				
Mrożonki	20 747	38 637	33 004	27 228	25 193	21 562	18 387	287 626	21 771	22 262	25 425	20 500	20 200	30 305	34 082	20 247	61				
Owoce świeże	19 930	28 942	23 561	16 629	9 970	15 405	20 403	213 238	25 363	24 914	32 792	18 633	17 861	31 854	34 091	21 062	103				
Jabłka	3 701	607	1 033	3 659	4 323	9 996	12 950	97 070	21 314	20 661	27 239	14 285	12 891	8 394	2 380	901	88				
Gruszki	14	25	85	358	309	240	129	1 468	59	117	142	122	196	209	178	77	93				
Truskawki	11 991	4 167	403	539	58	-	1	17 861	105	37	154	59	844	13 601	480	76	19				
Śliwki	6	38	841	3 397	768	8	6	5 065	40	13	9	41	20	49	254	704	86				
Maliny	146	7 954	3 657	2 126	592	103	47	15 573	3	21	-	106	19	2 449	9 251	3 883	106				
Wiśnie	-	792	3 742	35	-	19	-	4 588	156	-	19	19	23	537	1 928	38	1				
Przetwory owocowe	56 903	77 760	80 556	88 313	92 855	77 582	52 475	779 645	60 875	57 128	63 576	56 142	54 897	79 475	104 618	85 068	105				
Zagęszczony sok jabłkowy	14 486	15 183	13 718	34 139	45 009	34 922	17 540	245 510	18 513	14 817	15 149	13 784	14 397	13 135	11 922	19 460	142				
Truskawki w puszkach	1 176	939	643	696	715	736	700	9 307	906	799	1 179	782	644	1 865	975	897	139				
Wiśnie w puszkach	469	398	702	573	620	524	550	7 148	610	678	747	589	584	656	870	351	50				
Dżemy	2 452	2 960	3 068	3 726	3 771	3 371	2 647	35 669	2 809	3 367	4 757	3 477	3 915	5 395	6 827	3 961	129				
Mrożonki	19 116	37 579	35 045	26 956	25 481	21 121	17 696	276 265	22 017	22 464	23 447	20 604	18 713	31 947	46 363	27 879	80				

tys. EUR

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MRIRW, Ministerstwa Finansów i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2006												2007								VIII 2007 VIII 2006 (%)
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII					
Owoce świeże	69 872	104 783	100 636	75 867	75 528	91 926	115 349	1 029 333	104 434	89 255	93 832	78 003	67 490	72 948	113 342	94 910	95				
Banany	16 842	16 733	20 801	18 134	20 076	23 203	20 538	233 149	21 860	18 958	23 769	20 480	22 697	15 963	16 870	17 701	85				
Owoce cytrusowe	12 074	9 326	8 717	11 710	22 523	42 511	71 706	382 025	66 539	55 605	47 920	33 070	18 452	9 346	9 228	8 424	97				
Brzoskwinie i nekt.	8 724	25 669	20 419	12 819	1 706	57	186	72 456	27	83	208	31	1 741	12 970	30 997	22 445	110				
Winogrona	4 415	6 439	19 129	17 539	19 777	15 191	9 448	119 571	5 161	4 971	7 408	9 375	7 061	2 465	7 425	18 220	95				
Arbuzy	17 452	34 631	22 154	6 782	559	291	355	91 386	204	171	637	1 905	5 960	20 087	35 430	13 543	61				
Jabłka	2 887	4 611	1 516	2 883	2 491	789	439	21 395	248	364	948	1 278	3 499	2 987	2 371	6 103	412				
Przetwory razem	17 242	21 156	20 621	20 722	22 934	23 194	25 609	256 129	16 447	31 956	30 404	22 489	16 684	19 779	20 151	20 488	99				
Soki zagęszczone	7 662	7 113	6 052	7 080	6 989	6 724	8 959	94 102	5 533	7 617	7 537	6 162	5 730	9 766	7 076	7 548	125				
-sok pomarańczowy	3 427	3 766	3 107	3 624	3 308	2 670	4 237	41 691	2 455	2 390	3 009	2 248	1 494	3 019	1 307	1 451	37				
Mrożonki	962	3 470	6 043	2 676	2 117	1 429	1 773	27 637	1 584	1 844	2 312	2 019	2 421	1 533	5 507	3 869	64				
Susze	651	673	894	893	1 771	1 929	1 295	12 214	1 323	914	923	509	651	551	805	530	59				
Dżemy	751	446	431	511	888	593	774	6 968	581	644	660	615	692	596	453	741	172				
Przetwory puszkow.	7 171	9 406	7 078	9 411	10 858	12 308	12 575	113 353	7 271	20 760	18 742	13 031	7 113	7 274	6 209	7 718	109				
-ananasy	1 558	1 475	1 632	1 629	2 286	3 052	2 867	24 599	1 314	2 016	2 809	1 651	1 315	914	999	1 542	94				
-brzoskwinie	2 109	1 820	1 820	3 644	3 666	5 049	3 924	36 881	2 043	1 991	4 994	3 075	1 772	1 763	1 933	1 730	96				
Owoce świeże	50 356	62 362	58 628	47 342	52 357	63 355	73 786	681 054	66 400	58 587	64 501	58 668	51 350	50 124	67 046	64 870	109				
Banany	10 940	6 556	9 525	8 459	10 464	13 833	12 953	134 487	13 700	12 225	15 530	13 279	13 937	9 296	8 684	9 566	100				
Owoce cytrusowe	6 661	5 513	5 250	7 285	12 688	22 242	36 850	199 794	33 701	28 568	23 947	16 968	9 798	5 759	6 137	5 583	98				
Brzoskwinie i nekt.	8 183	20 169	16 443	7 762	960	37	149	56 309	23	81	215	46	1 910	10 320	22 205	18 509	112				
Winogrona	4 764	7 198	14 247	11 533	14 232	11 918	8 141	107 213	6 461	6 184	8 952	11 934	9 351	3 877	8 795	15 006	105				
Arbuzy	5 607	8 939	3 572	856	189	118	146	23 934	120	103	442	1 306	3 191	6 050	5 507	2 521	70				
Jabłka	2 065	3 300	533	484	451	293	231	11 146	173	235	584	996	2 352	2 240	1 757	1 993	374				
Przetwory razem	19 174	25 405	32 057	27 261	27 805	25 914	30 524	298 855	18 123	26 420	29 946	23 464	22 106	25 242	30 301	28 653	88				
Soki zagęszczone	8 917	8 670	7 598	8 932	8 658	8 092	11 364	108 086	7 356	9 905	9 980	7 881	7 227	12 631	8 740	10 188	132				
-sok pomarańczowy	4 511	4 938	3 994	4 518	4 410	3 703	6 188	53 371	3 522	3 672	5 263	3 644	2 613	5 430	2 073	2 390	49				
Mrożonki	888	8 290	13 990	5 869	3 155	1 819	2 360	44 902	1 573	2 031	2 728	2 406	2 908	1 772	12 244	7 011	50				
Susze	992	1 011	1 388	1 465	2 847	3 202	2 092	20 764	2 207	1 685	1 477	1 077	1 137	848	974	937	66				
Dżemy	947	431	673	749	1 173	690	1 114	9 399	870	993	1 111	1 021	1 073	944	777	602	87				
Przetwory puszkow	7 328	6 907	8 275	10 006	11 606	11 811	13 212	113 211	5 898	11 589	14 406	10 975	9 638	8 982	7 419	9 802	116				
-ananasy	805	745	805	830	1 219	1 628	1 549	13 285	678	1 072	1 623	921	726	539	626	1 062	131				
-brzoskwinie	1 135	934	941	1 595	2 249	3 065	2 413	20 464	1 359	1 176	3 260	1 921	1 084	1 118	1 263	1 122	115				

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, MF i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jablkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2006 VII	0,37	0,65	0,91	0,26	0,79	0,65	0,90	0,85	1,20	1,18	1,19
VIII	0,36	0,48	1,22	0,36	0,69	0,47	0,98	0,79	1,17	1,16	0,92
IX	0,23	0,45	1,98	0,59	0,70	0,86	1,01	0,83	1,10	1,17	1,09
X	0,23	0,46	1,61	0,50	0,74	2,70	1,04	0,77	1,02	1,14	1,07
XI	0,25	0,48	1,24	0,27	1,67	0,88	1,03	0,78	1,03	1,14	1,10
XII	0,21	0,49	1,24	-	1,99	0,50	1,04	0,79	1,10	1,40	1,13
2006 I-XII	0,24	0,46	0,81	0,29	0,75	0,50	0,88	0,89	1,13	1,14	1,12
2007 I	0,27	0,24	0,35	0,48	0,54	1,67	1,05	0,74	1,11	1,26	1,12
II	0,27	0,25	0,49	-	0,99	1,38	1,05	0,73	1,11	1,24	1,07
III	0,27	0,24	0,53	0,46	0,98	0,50	1,01	0,70	1,11	1,22	1,09
IV	0,35	0,30	0,66	-	1,40	0,70	1,05	0,77	1,10	1,20	0,99
V	0,43	0,38	0,74	-	0,77	0,74	1,02	0,75	1,13	1,19	0,94
VI	0,68	0,47	0,80	2,07	1,26	1,05	1,13	0,80	1,13	1,32	1,11
VII	0,98	0,56	0,85	1,13	0,48	1,32	1,45	0,88	1,18	1,24	0,98
VIII	0,99	0,41	0,49	-	0,52	1,32	1,47	0,89	1,60	1,44	1,12
Wskaźniki zmian cen (%)											
$\frac{\text{VIII 2007}}{\text{VII 2006}}$	101	73	58	x	108	100	101	101	136	116	114
$\frac{\text{VIII 2007}}{\text{VIII 2006}}$	275	85	40	x	75	281	150	113	137	124	122

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, MF i od 01.01.2006 CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2006 VIII	1,92	-	-	-	-	-	6,10	2,02	7,06	2,17	2,85	3,02	5,42	3,66	5,54
IX	2,29	2,05	2,30	2,23	2,75	2,93	6,79	-	-	1,18	2,79	2,89	5,26	3,58	4,32
X	1,36	1,32	1,35	1,38	1,52	3,25	8,27	-	-	2,15	3,01	3,08	4,71	3,77	4,38
XI	1,31	1,29	1,33	1,35	1,49	2,53	10,75	-	-	-	3,24	3,24	3,73	3,64	4,83
XII	1,27	1,31	1,28	1,32	1,48	2,65	-	-	-	-	3,50	3,14	3,56	3,43	5,04
2006 I-XII	1,78	1,46	1,66	1,62	1,90	3,40	6,44	2,72	5,54	2,17	3,47	3,02	4,46	3,54	7,50
2007 I	1,34	1,29	1,30	1,29	1,52	2,98	-	-	-	-	3,62	3,14	3,74	3,34	10,34
II	1,35	1,28	1,31	1,32	1,53	3,00	-	-	-	-	3,65	3,07	3,84	3,16	10,16
III	1,46	1,28	1,38	1,39	1,56	3,14	-	-	-	-	3,71	3,00	4,20	3,28	9,31
IV	1,73	1,29	1,65	1,54	1,98	3,20	-	-	-	-	3,73	3,05	4,40	3,32	8,21
V	2,29	1,62	2,38	2,41	2,68	3,53	6,54	-	4,97	-	3,66	3,19	4,78	3,59	8,15
VI	2,49	2,28	2,48	2,45	2,75	4,25	3,43	-	6,27	-	3,48	3,30	5,67	3,85	9,20
VII	2,68	-	-	-	-	4,17	11,04	2,95	6,97	4,13	3,28	3,29	5,32	4,23	7,60
VIII	2,59	-	-	-	-	3,20	7,72	3,35	-	2,71	3,28	3,26	5,26	4,43	5,26
IX	2,45	2,30	2,57	2,45	2,79	3,28	7,13	-	-	3,25	3,07	4,07	5,68	4,48	4,65
X	2,23	2,25	2,23	2,20	2,15	2,89	13,31	-	-	4,44	3,51	4,44	5,54	4,27	5,28
Wskaźniki zmian cen (%)															
$\frac{\text{X 2007}}{\text{IX 2007}}$	91	98	91	90	77	88	187	x	x	137	114	109	98	95	114
$\frac{\text{X 2007}}{\text{X 2006}}$	164	170	165	159	141	89	161	x	x	207	117	144	180	113	121

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok z czarnej porzeczki ^a	Sok jabłkowy ^a	Sok Pomarańczowy ^a
2006 VI	7,60	7,27	6,63	2,93	1,51	1,78
VII	7,60	7,27	7,03	3,13	1,49	1,80
VIII	7,63	7,40	6,90	3,11	1,49	1,87
IX	7,73	7,60	7,17	3,14	1,55	1,94
X	7,33	7,30	7,33	3,12	1,54	1,97
XI	7,50	7,33	7,33	3,11	1,52	2,06
XII	7,60	7,27	7,40	3,13	1,50	2,04
2006 I-XII	7,52	7,36	6,84	3,01	1,49	1,85
2007 I	7,53	7,30	7,23	3,14	1,54	2,12
II	7,47	6,93	7,07	3,13	1,55	2,19
III	7,43	7,23	7,03	3,14	1,54	2,22
IV	7,63	7,20	7,07	3,14	1,54	2,25
V	7,73	7,30	7,23	3,15	1,56	2,30
VI	8,10	7,30	7,53	3,12	1,59	2,32
VII	8,20	7,60	7,73	3,16	1,56	2,34
VIII	8,10	7,37	7,73	3,15	1,54	2,35
IX	8,40	8,07	7,77	3,15	1,58	2,35
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>IX 2007</u> <u>VIII 2007</u>	104	109	101	100	103	100
<u>IX 2007</u> <u>IX 2006</u>	109	106	108	100	102	121

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2006 VII	3,83	6,27	6,42	5,69	4,22	10,38	10,43	4,33	4,83	4,53	6,89
VIII	3,31	5,57	3,79	-	-	10,60	7,63	3,98	5,01	4,51	7,07
IX	2,48	4,25	2,49	-	-	10,24	5,75	3,96	5,01	4,44	6,75
X	2,13	4,04	2,87	-	-	-	5,74	3,89	5,08	4,38	6,23
XI	2,07	4,16	-	-	-	-	6,16	4,25	5,09	4,47	4,82
XII	2,08	4,36	-	-	-	-	6,72	4,41	4,76	4,43	4,58
2006 I-XII	2,58	4,93	3,89	6,47	7,92	10,40	9,36	4,57	4,78	4,46	5,54
2007 I	2,13	4,53	-	-	-	-	11,69	4,58	4,63	4,42	4,66
II	2,20	4,74	-	-	-	-	11,98	4,68	4,57	4,40	4,75
III	2,29	5,03	-	-	-	-	11,11	4,68	4,55	4,37	5,02
IV	2,49	5,31	-	-	-	-	10,67	4,69	4,57	4,36	5,26
V	3,20	5,48	-	-	11,67	-	10,52	4,67	4,74	4,46	5,69
VI	3,73	5,62	-	8,89	4,61	-	11,02	4,53	5,03	4,61	6,30
VII	3,89	5,82	6,13	10,07	8,63	12,82	11,07	4,32	5,50	4,61	6,91
VIII	3,80	5,04	4,49	-	-	12,86	6,95	4,35	5,89	4,58	6,82
IX	3,61	4,72	3,92	-	-	12,26	12,00	4,43	5,86	5,05	6,94
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>IX 2007</u> <u>VIII 2007</u>	95	94	87	x	x	95	173	102	99	110	102
<u>IX 2007</u> <u>IX 2006</u>	146	111	157	x	x	120	209	112	117	114	103

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2006 VII	10,97	4,06	2,88	3,53	7,78	5,36	4,52
VIII	10,97	4,07	2,89	3,55	8,14	5,32	4,51
IX	11,03	4,02	2,90	3,59	8,62	5,32	4,55
X	10,94	4,00	2,90	3,65	9,04	5,24	4,54
XI	10,97	3,98	2,90	3,71	9,40	5,26	4,65
XII	10,97	4,04	2,87	3,53	9,46	5,22	4,62
2006 I-XII	10,99	4,05	2,86	3,52	8,40	5,42	4,61
2007 I	10,97	3,93	2,93	3,76	9,62	5,24	4,73
II	11,03	3,91	2,93	3,81	9,80	5,20	4,76
III	11,00	3,87	2,93	3,83	9,84	5,16	4,78
IV	10,94	3,85	2,93	3,91	9,82	5,12	4,78
V	10,94	3,88	2,94	3,97	9,86	5,10	4,74
VI	10,89	3,88	2,95	4,02	9,92	5,10	4,81
VII	10,92	3,89	2,98	4,07	10,0	5,14	4,82
VIII	11,00	3,90	2,99	4,09	10,24	5,26	4,87
IX	11,08	4,00	2,97	4,12	10,96	5,36	4,87
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>IX 2007</u> <u>VIII 2007</u>	101	103	99	101	107	102	100
<u>IX 2007</u> <u>IX 2006</u>	100	100	102	115	127	101	107

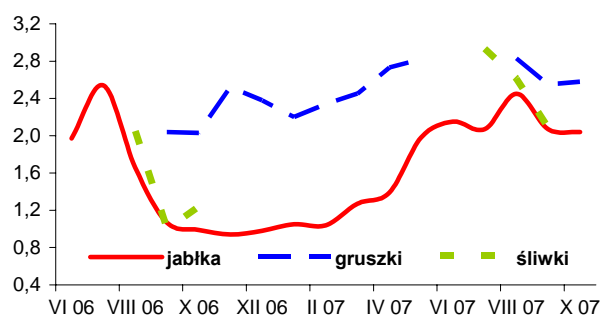
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych i cen detalicznych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

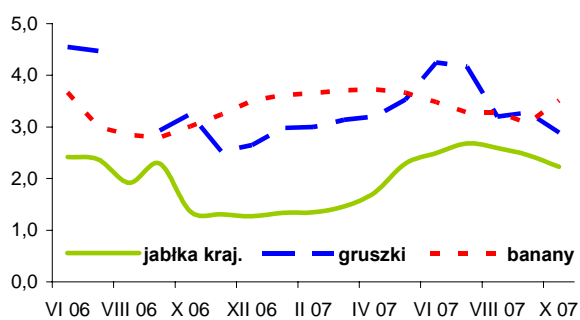
Miesiące	Ceny hurtowe				Ceny detaliczne					
	Jabłko odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Jabłko	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2006 V	56	-	36	66	47	71	83	110	121	-
VI	59	-	34	64	50	75	52	119	122	-
VII	-	54	40	56	56	79	-	105	117	91
VIII	56	-	38	58	46	89	-	102	-	65
IX	55	72	-	69	38	68	-	97	93	40
X	45	77	-	68	39	64	-	96	104	39
XI	46	74	-	72	40	65	-	100	140	-
XII	52	93	-	75	43	71	-	102	118	-
2007 I	52	94	-	65	-	-	-	-	-	-
II	56	99	-	64	-	-	-	-	-	-
III	57	-	-	71	-	-	-	-	-	-
IV	61	-	-	67	-	-	-	-	-	-
V	59	-	38	68	-	-	-	-	-	-
VI	57	-	41	65	-	-	-	-	-	-
VII	58	-	39	64	-	-	-	-	-	-
VIII	61	-	-	56	-	-	-	-	-	-
IX	68	-	86	69	-	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i ZMP "Der Markt Obst und Gemüse" i., "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

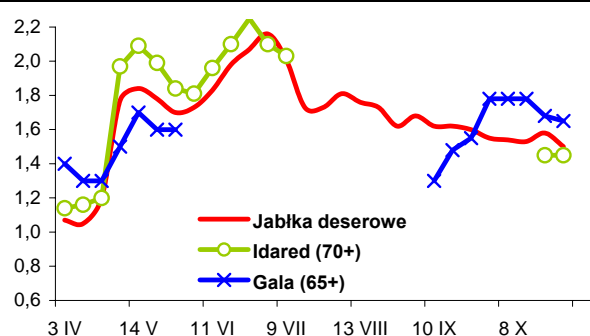
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w 2006 i w 2007 r. (zł/kg)

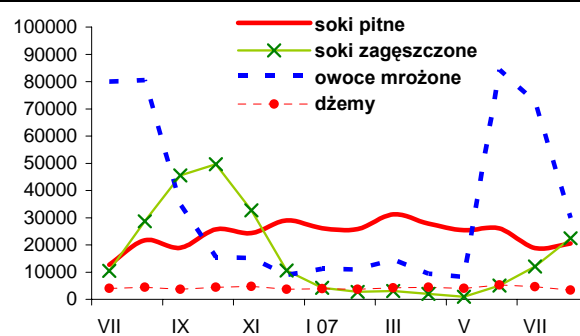
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w 2006 i w 2007 r. (zł/kg)

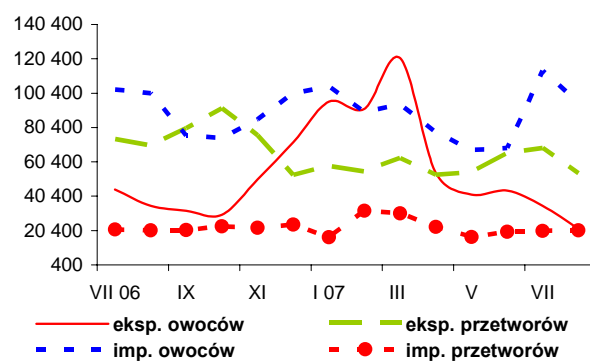
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie IV - X 2007 r. (zł/kg)

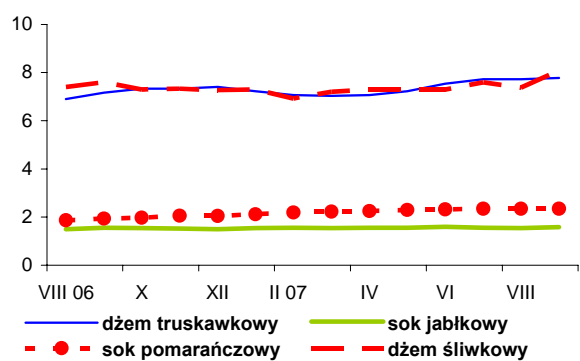
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2006 i w 2007 r. (tony)

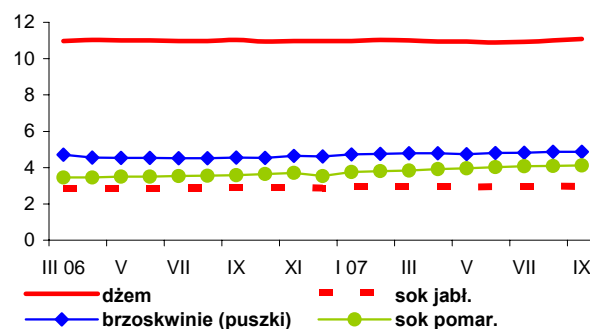
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2006 i 2007 r. (tony)

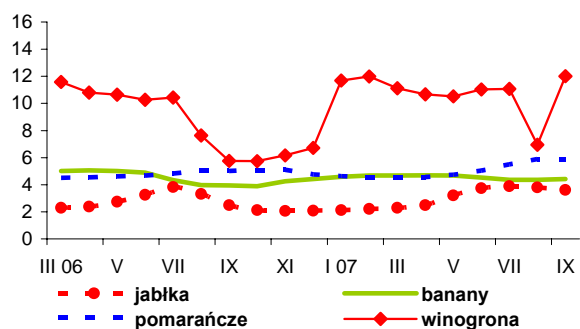
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2006 i 2007 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2006 i 2007 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2006 i 2007 r. (zł/kg)

Rynek mleka

Zygmunt Smoleński
Teresa Zdziarska

Skup mleka we wrześniu br. był niższy niż przed rokiem o 5,5% i wyniósł 693,9 mln l, mimo wzrostu cen skupu o 8,2% w porównaniu z sierpniem oraz aż o 25,7% w porównaniu z rokiem poprzednim. Mleko o standardowych parametrach kosztowało 117,15 zł/100 l, tj. o 20,1% więcej niż rok wcześniej. Ceny skupu surowca mlecznego w Polsce w sierpniu br. kształtowały się na poziomie 28,84 EUR/100 kg i były znacznie wyższe niż w Słowacji 27,82 EUR/100 kg i Czechach 28,24 EUR/100 kg. Surowiec mleczny zdrożał także w Niemczech do 35,00 EUR/100 kg w sierpniu br., wobec 26,70 EUR/100 kg w analogicznym okresie przed rokiem.

Wzrost cen skupu mleka nie znalazł odbicia w cenach bydła mlecznego. W kraju, na targowiskach notowane są słabe tendencje spadkowe cen. W październiku br. ceny jałówek cielnych nadal spadały: o ile w pierwszym tygodniu wynosiły 2444 zł/szt., przy rozpiętości 1800-2900 zł/szt., to w drugiej połowie miesiąca przeciętna cena zmalała do 2337 zł/szt., od 1675 do 2700 zł/szt. Ceny krów mlecznych utrzymywały się na zbliżonym poziomie i wynosiły na początku października 2223 zł/szt., przy rozpiętości 1350-2700 zł/szt., a w ostatnim tygodniu miesiąca 2208 zł/szt., od 1400 do 3000 zł/szt. Na uwagę zasługuje wzrost najniższych cen bydła mlecznego, świadczący o utrzymywaniu się nadal zainteresowania krowami o wysokiej wydajności mlecznej.

Na krajowym rynku wyrobów mleczarskich notowano na ogół słabe tendencje wzrostowe cen zbytu. Zdrożały sery: Edam z 1532 zł/100 kg na początku października br. do 1606 zł/100 kg w końcu miesiąca, Gouda odpowiednio z 1595 do 1622 zł/100 kg oraz sery z grupy Podlaski, Zamojski i Morski z ok. 1521 do 1587 zł/100 kg. Ser Radamer zdrożał z 1541 do 1720 zł/100 kg. Ceny twarogu utrzymały się na poziomie 868-872 zł/100 kg. Najniższe ceny za sery twarde płacono w makroregionie zachodnim i północnym 1580-1601 zł/100 kg, a najwyższe w m. centralnym 1641-1731 zł/100 kg. Ceny masła w blokach nieznacznie spadły, przeciętnie w kraju z 1483 do 1475 zł/100 kg. Natomiast masło konfekcjonowane zdrożało z 1268 do 1360 zł/100 kg. Najwyższe ceny masła w blokach płacono w m. centralnym 1568-1592 zł/100 kg,

a za konfekcjonowane w m. południowo-wschodnim 1496-1562 zł/100 kg. Nadal masło w blokach było droższe niż konfekcjonowane. Ceny śmietany 10-29% przy małym zróżnicowaniu wzrosły z 498 zł/100 kg na początku października do 508 zł/100 kg w końcu miesiąca. Ceny kefiru utrzymały się w granicach 262-264 zł/100 kg, a jogurt naturalny podrożał w ciągu miesiąca z 314 do 323 zł/100 kg. Ceny mleka spożywczego 2% wykazywały słabe tendencje wzrostowe ze 157 do 162 zł/100 kg., a ceny mleka UHT 2% utrzymały się na poziomie 186 zł/100 kg, przy czym najwyższe płacono w m. centralnym, gdzie wzrosły w ciągu miesiąca z 208 do 227 zł/100 kg. Ceny mleka pełnego w proszku utrzymywały się na zbliżonym poziomie ok. 1430 zł/100 kg, przy czym najwyższe notowano na początku października w m. centralnym (1510 zł/100 kg), a najniższe w połowie miesiąca w m. zachodnim (1168 zł/100 kg). Ceny mleka odtłuszczonego w proszku były zróżnicowane – od ok. 1125 zł/100 kg w m. zachodnim do ok. 1300 zł/100 kg w m. centralnym i południowo-wschodnim.

W państwach Wspólnoty Europejskiej, podobnie jak w kraju, notowano różnokierunkowe ruchy cen zbytu artykułów mleczarskich. W pierwszej połowie października ceny masła wzrosły jedynie w Belgii z 4441 do 4563 EUR/tonę. Na niezmiennym poziomie utrzymały się w Niemczech 4435 EUR/tonę, we Francji 4250 EUR/tonę i we Włoszech 4300 EUR/tonę. Obniżyły się natomiast w Holandii z 4370 do 4330 EUR/tonę, w Polsce z 3905 do 3734 EUR/tonę i Wielkiej Brytanii z 4918 do 4882 EUR/tonę. Staniało mleko pełne w proszku: w Belgii z 4090 do 4041 EUR/tonę, Niemczech z 4050 do 4025 EUR/tonę, Holandii z 3880 do 3820 EUR/tonę. Jedynie w Polsce PMP zdrożało z 3841 do 3941 EUR/tonę. Staniało również mleko odtłuszczone w proszku: w Niemczech z 3100 do 3075 EUR/tonę, Holandii z 3160 do 3110 EUR/tonę oraz w Polsce z 3398 do 3363 EUR/tonę. Zdrożało natomiast w Belgii z 3727 do 3804 EUR/tonę i we Francji z 2950 do 2975 EUR/tonę. Zdrożała także serwatka w proszku: w Niemczech z 700 do 760 EUR/tonę, we Francji z 720 do 765 EUR/tonę oraz w Holandii z 730 do 750 EUR/tonę.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka zł/100 litrów		
		średnio	kl. ekstra	kl. I
2005 I-XII	8 583,8	92,77	.	.
2006 I-XII	8 419,3	93,02	.	.
2006 VIII	765,1	90,26	96,00	62,97
IX	734,0	91,18	97,58	64,50
X	709,4	93,06	99,47	66,58
XI	620,6	94,60	102,05	68,95
XII	635,3	98,35	102,24	70,33
2007 I	636,0	96,37	102,64	.
II	593,4	97,19	103,30	.
III	674,8	98,07	103,50	.
IV	687,7	98,38	102,91	.
V	768,2	98,52	103,07	.
VI	738,0	99,41	102,94	.
VII	757,5	101,92	105,84	.
VIII	744,5	105,93	109,87	.
IX	693,9	114,63	117,15	.
Wskaźnik zmian w %				
<u>IX 2007</u> <u>VIII 2007</u>	93,2	108,2	106,6	.
<u>IX 2007</u> <u>IX 2006</u>	94,5	125,7	120,1	.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2005 I-XII	2 294,0	142,3	49,6	240,9	313,6	179,0	295,0	239,0
2006 I-XII	2 300,0	127,2	36,5	321,0	342,6	173,3	302,4	265,0
2006 VII	186,0	14,1	2,2	29,0	33,1	13,5	23,0	22,2
VIII	189,4	13,7	2,4	25,4	30,7	14,0	25,3	22,4
IX	190,3	13,5	2,8	23,8	29,1	14,7	23,1	22,6
X	185,6	12,7	3,0	28,7	27,4	15,6	25,9	21,2
XI	174,9	7,8	2,5	26,8	25,3	13,1	25,8	19,6
XII	184,3	8,0	3,1	24,1	24,0	14,3	25,7	19,2
2007 I	186,5	6,8	2,7	32,8	25,4	13,2	27,4	21,3
II	172,1	6,1	1,9	29,2	24,0	12,2	25,4	19,4
III	187,8	7,7	2,0	35,7	28,6	14,4	31,2	21,5
IV	181,9	10,4	2,4	29,1	28,3	14,3	26,6	20,5
V	201,6	14,6	1,8	36,0	34,4	16,0	28,2	20,9
VI	193,2	14,6	1,8	30,2	33,7	14,2	25,3	19,5
VII	210,0	15,7	2,3	30,6	32,4	15,7	26,1	20,3
VIII	198,8	15,2	3,1	31,6	31,0	15,2	27,0	20,8
Wskaźnik zmian w %								
<u>VIII 2007</u> <u>VII 2007</u>	94,7	96,8	134,8	103,3	95,7	96,8	103,4	102,5
<u>VIII 2007</u> <u>VIII 2006</u>	105,0	110,9	129,2	124,4	101,0	108,6	106,7	92,9

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii 2-2,5% tł.	UHT 1-2,5% tł.	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2006 VIII	1,22	1,63	8,21	9,80	9,72	11,02	0,76	4,59	7,17	11,32
IX	1,23	1,63	8,59	9,91	9,92	11,11	0,76	4,62	7,20	11,39
X	1,23	1,64	8,89	10,14	.	11,33	0,75	4,64	7,24	11,46
XI	1,23	1,65	9,02	10,34	10,58	11,35	0,76	4,64	7,26	11,61
XII	1,23	1,65	9,12	10,33	10,13	11,34	0,76	4,62	7,27	11,60
2007 I	1,24	1,66	9,20	10,37	10,38	11,62	0,76	4,64	7,29	11,67
II	1,25	1,68	9,27	10,44	10,11	11,59	0,76	4,64	7,30	11,72
III	1,26	1,67	9,79	10,45	10,14	11,23	0,76	4,63	7,31	11,73
IV	1,26	1,67	10,66	11,38	10,62	11,36	0,75	4,66	7,34	11,81
V	1,27	1,68	12,06	12,10	10,76	11,33	0,75	4,67	7,35	12,01
VI	1,29	1,70	13,11	13,05	11,25	11,52	0,73	4,72	7,41	12,16
VII	1,32	1,73	14,08	13,90	13,00	12,46	0,72	4,81	7,54	12,87
VIII	1,35	1,77	14,25	14,74	13,89	13,42	0,74	4,96	7,77	13,89
IX	1,40	1,88	14,23	15,39	15,20	13,99	0,75	5,19	8,13	15,76
X ^a	1,62	1,86	13,05	14,30	14,75	13,60	.	5,08	8,71	16,06
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2007</u> <u>VIII 2007</u>	103,7	106,2	99,9	104,4	109,4	104,2	101,4	104,6	104,6	113,4
<u>IX 2007</u> <u>IX 2006</u>	113,8	115,3	165,7	155,3	153,2	125,9	98,7	112,3	112,9	138,4

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR za okres 22-28 X 2007 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (411 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii	UHT								
2006 VIII	1,58	2,38	10,71	3,05	3,04	0,63	1,04	1,34	9,51	15,90
IX	1,58	2,39	10,78	3,05	3,03	0,63	1,04	1,34	9,52	15,99
X	1,60	2,38	10,75	3,05	3,04	0,63	1,04	1,34	9,58	16,01
XI	1,59	2,38	10,73	3,04	3,03	0,63	1,05	1,34	9,59	15,93
XII	1,59	2,37	10,65	3,05	3,01	0,63	1,05	1,35	9,59	15,88
2007 I	1,59	2,38	10,73	3,04	3,02	0,63	1,06	1,35	9,65	15,95
II	1,60	2,38	10,70	3,04	3,03	0,63	1,06	1,35	9,69	15,91
III	1,61	2,39	10,69	3,05	3,03	0,63	1,06	1,36	9,72	15,92
IV	1,62	2,41	10,65	3,04	3,05	0,63	1,06	1,36	9,77	15,98
V	1,62	2,43	10,68	3,04	3,05	0,63	1,06	1,36	9,80	16,09
VI	1,64	2,44	10,64	3,04	3,08	0,63	1,05	1,37	9,89	16,22
VII	1,67	2,46	10,63	3,05	3,17	0,63	1,05	1,38	10,02	16,28
VIII	1,71	2,49	10,76	3,05	3,29	0,63	1,05	1,40	10,21	16,95
IX	1,81	2,58	11,10	3,07	3,70	0,64	1,06	1,45	10,64	18,66
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2007</u> <u>VIII 2007</u>	105,8	103,6	103,2	100,7	112,5	101,6	101,0	103,6	104,2	110,1
<u>IX 2007</u> <u>IX 2006</u>	114,6	108,0	103,0	100,7	122,1	101,6	101,9	108,2	111,8	116,7

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne
2005 I-XII	152,6	104,5	36,8	205,4	77,2	8,3	14,8	3,6	6,3	4,3
2006 I-XII	109,1	120,6	24,1	244,4	88,1	7,2	18,7	4,7	32,3	11,6
2006 VII	13,4	10,1	2,0	27,6	6,9	0,8	1,3	0,3	3,2	1,1
VIII	10,7	11,1	2,3	25,6	6,8	0,5	1,0	0,3	2,9	1,1
IX	11,6	10,1	2,5	20,9	6,5	0,6	1,2	0,4	2,8	0,7
X	9,5	12,1	2,2	23,5	8,0	0,7	1,9	0,6	6,0	0,9
XI	8,7	11,9	1,3	16,4	7,1	0,8	2,1	0,7	4,8	0,8
XII	5,1	10,6	1,1	13,6	7,4	0,8	1,9	0,5	3,1	1,0
2007 I	5,7	11,6	2,5	15,4	8,6	1,0	2,0	0,5	2,6	1,3
II	6,1	11,0	2,6	13,4	7,6	1,0	1,6	0,5	2,2	1,6
III	7,2	11,6	3,2	14,1	8,7	1,4	2,7	0,5	4,8	3,4
IV	5,7	10,9	3,0	13,8	8,2	2,1	1,8	0,4	3,9	2,9
V	9,6	11,4	4,0	13,8	9,2	2,4	2,4	0,4	5,0	4,1
VI	9,1	10,3	3,4	17,4	8,8	0,9	2,7	0,4	4,4	4,7
VII	13,5	10,8	2,7	13,7	7,6	0,8	2,3	0,4	4,5	3,3
VIII	10,9	10,0	2,2	11,2	8,0	0,9	2,0	0,6	2,7	3,3
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2007</u> <u>VII 2007</u>	80,7	92,6	81,5	81,8	105,3	112,5	87,0	150,0	60,0	100,0
<u>VIII 2007</u> <u>VIII 2006</u>	101,9	90,1	95,7	43,8	117,6	180,0	200,0	200,0	93,1	300,0

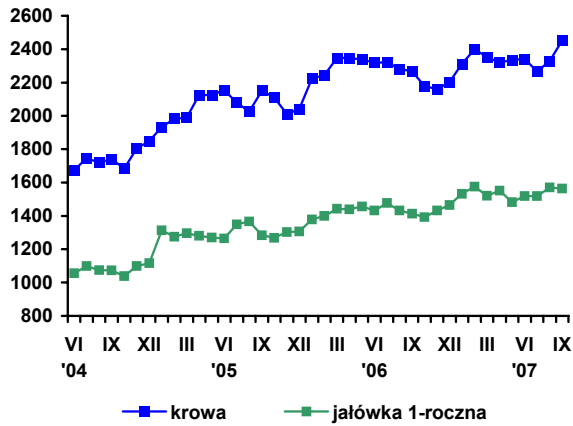
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ i CAAC.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

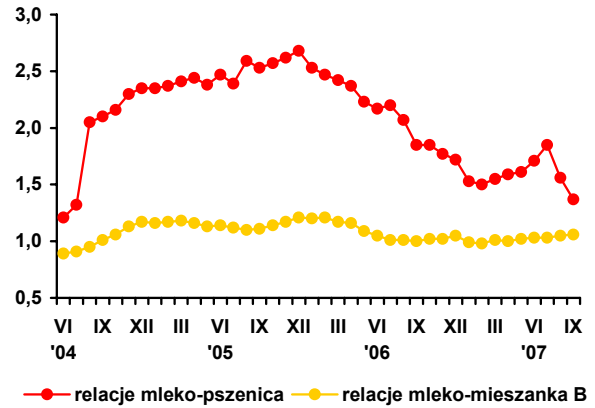
Miesiące	Eksport					Import				
	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne
2005 I-XII	1 807	2 605	2 326	528	925	1 849	2 998	2 956	964	1 267
2006 I-XII	1 956	2 628	1 842	552	1 025	1 950	3 003	2 856	499	1 127
2006 VII	1 846	2 515	1 805	546	1 000	1 730	3 186	2 609	467	996
VIII	1 995	2 575	1 679	512	867	1 867	3 303	2 841	452	1 052
IX	2 037	2 664	1 845	616	1 016	2 049	3 537	3 117	557	1 155
X	2 102	2 629	1 741	522	990	2 057	3 113	2 730	468	1 063
XI	2 186	2 584	1 775	604	980	2 006	2 743	2 725	433	971
XII	2 260	2 593	1 884	1 277	1 018	2 030	2 916	2 947	515	1 056
2007 I	2 263	2 579	1 762	575	988	2 006	3 040	3 016	453	1 066
II	2 252	2 447	1 767	586	1 009	2 548	3 050	2 872	483	1 060
III	2 323	2 462	1 808	622	985	2 076	2 918	2 896	477	1 001
IV	2 506	2 465	2 260	630	978	1 320	2 956	3 056	447	1 001
V	2 897	2 524	2 421	658	1 000	1 602	2 910	3 165	538	962
VI	3 207	2 495	2 640	791	1 047	2 522	3 026	2 652	717	938
VII	3 580	2 551	3 194	821	983	2 703	3 104	3 302	703	857
VIII	3 613	2 786	3 783	1 246	1 003	3 161	3 113	3 892	545	954
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2007</u> <u>VII 2007</u>	100,9	109,2	118,4	151,8	102,0	116,9	100,3	117,9	77,5	111,3
<u>VIII 2007</u> <u>VIII 2006</u>	181,1	108,2	225,3	243,4	115,7	169,3	94,2	137,0	120,6	90,7

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ i CAAC.

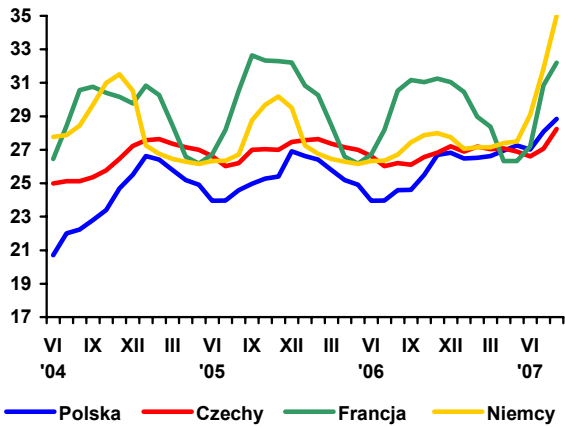
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

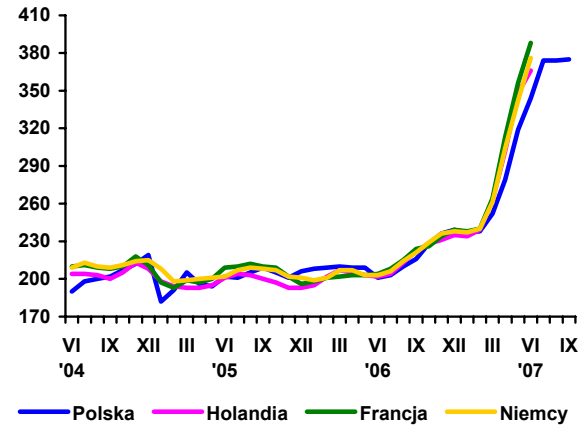
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

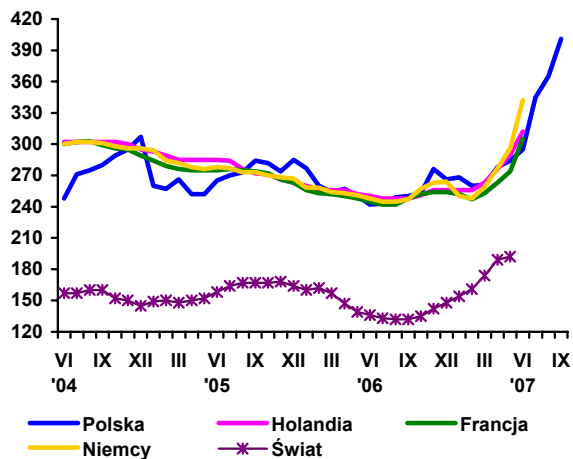
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

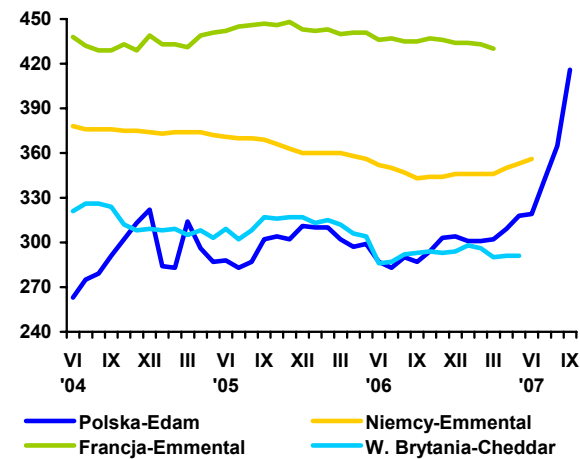
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products i Preserved Milk.

Rynek wołowiny

Danuta Rycombel

We wrześniu 2007 r. cena skupu żywca wołowego wynosiła 4,09 zł/kg wagi żywej i była o ok. 2% wyższa niż w poprzednim miesiącu br., ale w porównaniu do analogicznego okresu 2006 r. poziom cen skupu był o ponad 1% niższy. W październiku br. nastąpił ich spadek. Według informacji Departamentu Rynków Rolnych MRiRW, w okresie od 30.09.2007 r. do 28.10.2007 r., średnia cena zakupu bydła przez zakłady mięsne obniżyła się z 4,21 zł/kg wagi żywej do 3,96 zł/kg, w tym buhajków z 4,80 do 4,61 zł/kg i krów z 3,49 do 3,30 zł/kg. W październiku br. spadkowi cen skupu bydła towarzyszył wzrost cen skupu cieląt. Ceny cieląt na targowiskach wzrosły w tym okresie z 8,84 do 9,22 zł/kg wagi żywej.

W sierpniu 2007 r. eksport bydła i cieląt wyniósł 40,6 tys. sztuk i był o 22,1 tys. sztuk mniejszy niż w analogicznym miesiącu poprzedniego roku. Nastąpił przede wszystkim spadek sprzedaży bydła i cieląt do UE-15, z 55 tys. sztuk w sierpniu 2006 r. do 32,6 tys. sztuk w sierpniu 2007 r., podczas gdy wywóz do państw trzecich obniżył się odpowiednio z 7,8 do 7,3 tys. sztuk. Mniejszy był również eksport mięsa wołowego, który wyniósł 10,1 tys. ton w sierpniu 2007 r. wobec 11,5 tys. ton w sierpniu 2006 r. Od maja do sierpnia br. miał miejsce spadek cen referencyjnych wołowiny w UE-25, co nie zachęcało do eksportu. We wrześniu i październiku br. nastąpił ich wzrost do ok. 300 EUR/100 kg kl. R3. W sierpniu 2007 r. odnotowano spadek importu bydła. Wyniósł on 1446 sztuk i był o 381 sztuk mniejszy niż przed rokiem, głównie na skutek redukcji zakupów w UE-10 (o ok. 1 tys. sztuk). Import bydła z UE-15 wyniósł w tym czasie 1136 sztuk i był ponad dwukrotnie większy niż w sierpniu 2006 r.

We wrześniu br. skup żywca wołowego i cielęcego wyniósł 15,7 tys. ton i był o ok. 14% większy niż we wrześniu 2006 r. Po obniżeniu skupu w lipcu br., nastąpił jego ponowny wzrost. Większe są też uboje bydła. Od stycznia do września 2007 r. wyniosły one 905,6 tys. sztuk i wzrosły o 4,5% w porównaniu do analogicznego okresu 2006 r. Są one wynikiem większych o 9,3% ubojów byków i o 5,1% ubojów jałówek. Powoli poprawia się jakość ubijanego żywca wołowego. W I półroczu 2007 r. w strukturze ubijanych byków 33,1% stanowiła klasa E, U i R i udział tych klas jakości był o 1,5% większy niż w I półroczu 2006 r. Wzrósł także ich udział w strukturze ubijanych krów (o 0,4%).

Według danych GUS, we wrześniu 2007 r. cena zbytu mięsa wołowego z kością (rostbefu) wynosiła 15,97 zł/kg i po raz pierwszy od początku bieżącego roku była o ok. 1% niższa w porównaniu do poprzedniego miesiąca. Jednak jego cena detaliczna wzrosła do 17,67 zł/kg z 17,54 zł/kg w sierpniu br. Z tygodniowych informacji Departamentu Rynków Rolnych wynika, że w październiku br. miał miejsce dalszy spadek cen sprzedaży przez zakłady mięsne. W ostatnim tygodniu tego miesiąca ceny rostbefu obniżyły się średnio o 1,3%, a udźca o 0,4%. Spadły również ceny sprzedaży ćwierci kompensowanych.

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie	Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny		
		ogółem	żywiec	mięso			
I-XII 2004	255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8		
I-XII 2005 ^c	204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7		
2006	III	14,9	18,5	4,5	13,8	0,7	
	IV	13,0	14,6	3,2	10,5	1,7	
	V	15,0	18,1	3,3	14,0	1,2	
	VI	12,9	15,1	2,7	9,8	0,5	
	VII	13,3	14,5	2,3	10,6	0,8	
	VIII	13,0	13,0	2,8	9,8	0,5	
	IX	13,8	14,2	2,0	11,4	0,7	
	X	15,4	11,0	1,5	9,3	0,2	
	XI	16,2	13,0	1,4	10,8	0,3	
	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5	
	2007	I	15,6	11,5	1,1	9,7	0,7
		II	15,1	13,0	1,2	11,4	0,6
III		17,5	14,2	1,8	12,4	0,5	
IV		14,3	13,3	2,0	10,6	0,7	
V		16,3	14,2	2,4	11,8	-	
VI		14,9	12,9	2,5	10,4	-	
VII		13,7	12,1	2,1	10,0	0,6	
VIII		16,6	14,5	3,9	10,1	1,3	
IX		15,7	-	-	-	-	

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe

Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie	Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością			
					zbytu	detalicznej		
2006	III	4,18	11,53	14,95	17,05	3,57	4,08	
	IV	4,19	11,18	15,01	17,05	3,58	4,07	
	V	4,17	10,82	15,05	17,13	3,61	4,11	
	VI	4,23	10,66	15,13	17,13	3,57	4,05	
	VII	4,10	11,25	15,17	17,15	3,70	4,18	
	VIII	4,08	9,56	15,32	17,27	3,75	4,23	
	IX	4,15	9,56	15,36	17,25	3,70	4,15	
	X	4,05	8,95	15,35	17,17	3,79	4,24	
	XI	3,93	9,20	15,37	17,18	3,91	4,37	
	XII	4,00	9,53	15,39	17,22	3,84	4,30	
	2007	I	4,08	9,47	15,62	17,11	3,82	4,19
		II	4,20	9,66	15,64	17,19	3,72	4,09
III		4,17	9,95	15,65	17,27	3,75	4,14	
IV		4,09	9,31	15,71	17,37	3,84	4,24	
V		3,94	8,17	15,72	17,43	3,99	4,42	
VI		3,91	8,10	15,73	17,43	4,02	4,46	
VII		3,88	8,21	15,91	17,61	4,01	4,54	
VIII		4,01	8,17	16,06	17,54	4,00	4,37	
IX		4,09	8,44	15,97	17,67	3,90	4,32	
w % ceny	sprzed roku	98,6	-	-	-	-	-	
	sprzed m-ca	102,0	-	-	-	-	-	

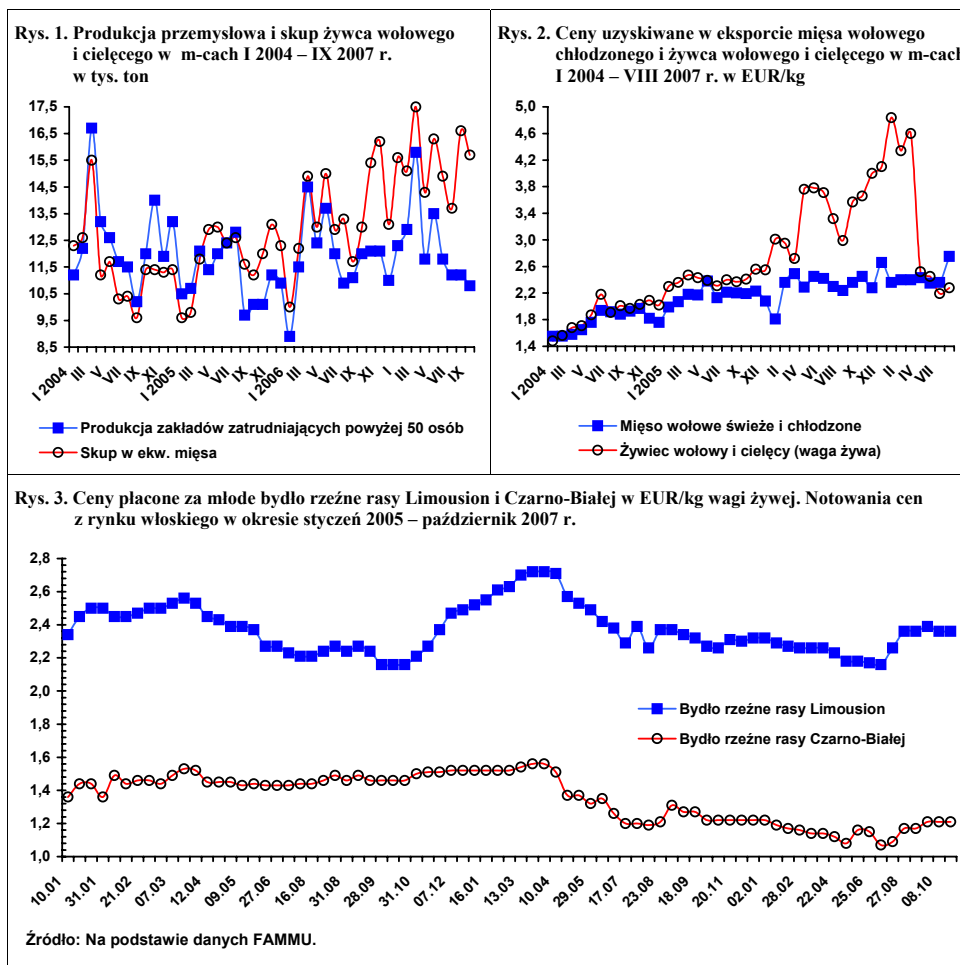
Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	II 2007	III 2007	IV 2007	V 2007	VI 2007	VII 2007	VIII 2007	IX 2007	X 2007
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	4,38	4,27	4,22	4,01	4,02	3,98	4,17	4,16	3,96
Buhaje	4,78	4,69	4,59	4,44	4,49	4,30	4,64	4,52	4,24
Krowy	3,45	3,45	3,41	3,31	3,31	3,30	3,44	3,48	3,30
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	9,73	9,67	9,58	8,16	8,48	8,44	8,63	8,86	9,22
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	9 772	9 515	9 602	9 126	9 074	9 040	9 149	9 202	8 949
Ćwierci z krów rzeźnych	7 375	7 419	7 266	7 127	7 175	6 931	7 470	7 391	7 015
Cena referencyjna w EUR/100 kg tuszy schłodzonej ^a :									
UE-25	314,7	309,4	306,6	295,0	282,8	286,3	291,4	300,4	300,7
Polska	243,8	241,1	244,8	247,5	232,5	231,3	238,8	240,8	238,3

^a ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustaloną przez Komisję Europejską w wysokości 2224 EUR/tonę kl. R3. Jeśli ceny referencyjne wykazują tendencję spadkową i stanowią mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Rynek wieprzowiny

Jan Małkowski
Danuta Zawadzka

W październikowym numerze Rynku Rolnego opisaliśmy dość szczegółowo spadek pogłowia trzody chlewnej odnotowany w lipcu 2007 r. w stosunku do stanu tego pogłowia w lipcu poprzedniego roku. Stwierdziliśmy również, że powodem tego spadku była wyjątkowo niekorzystna opłacalność chowu w roku gospodarczym 2006/2007 wyrażająca się bardzo niskim poziomem relacji cen trzody do cen zbóż i pasz przemysłowych. Obrazuje ją wykres 5, na którym widać, że krzywa relacji cen skupu do cen targowiskowych żyta w tym okresie kształtowała się na niespotykane niskim poziomie. Poziom tych relacji był o ok. 50% niższy od poziomu granicznych relacji cen. Tak duży spadek opłacalności chowu był wynikiem tak samo niskich cen trzody w tym okresie, jak w analogicznym okresie poprzedniego roku, ale przy dużo wyższych cenach zbóż i pasz.

Spodziewano się, że po spadku pogłowia trzody wystąpi wzrost jej cen a po wzroście zbiorów – spadek cen zbóż. Tymczasem ceny zbóż po tegorocznych żniwach nie spadły, lecz wzrosły, a ceny trzody nadal są nieco niższe niż w ubiegłym roku. W październiku targowiskowa cena żyta była wyższa niż

w październiku ubiegłego roku o ok. 40%, a cena skupu trzody wynosząca około 3,60 zł/kg była niższa o ok. 4%. W związku z tym relacja cen trzody do cen żyta w tym miesiącu wynosiła 5,1: 1 wobec 7,3: 1 rok wcześniej, kiedy też była wąska.

W okresie jesienno-zimowym ceny zbóż, w przeciwieństwie do rosnących cen pasz przemysłowych, mogą być mniej więcej takie same jak dotychczas, natomiast ceny trzody będą jeszcze nieco niższe aniżeli w październiku. Sytuacja dla producentów trzody nie poprawi się więc, a raczej pogorszy. Przewiduje się wobec tego dalszy spadek chowu trzody chlewnej.

Wzrost cen trzody w Polsce po spadku podaży stał się niemożliwy na skutek silnej spadkowej tendencji cen w wiodących pod względem produkcji trzody krajach Unii Europejskiej.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^c		Import mięsa, podrobów i przetworów ^c		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	
2006 I-XII	2146,3	112,0	329,5	135,6	178,3	90,6	151,2
I	109,6	128,3	20,3	132,7	13,5	137,8	6,8
II	105,3	110,3	22,6	143,0	12,4	100,0	10,2
III	122,0	105,2	26,3	137,7	18,2	129,0	8,1
IV	114,4	111,6	25,1	127,4	13,3	114,7	11,8
V	128,8	111,1	30,3	137,7	14,0	121,7	16,3
VI	114,2	101,0	34,6	136,8	14,0	114,9	20,6
I-VI	1030,5	109,4	139,7	139,7	87,1	128,1	52,6
VII	107,2	103,0	31,6	124,4	14,6	91,3	17,0
VIII	124,7	111,6	29,2	111,9	19,1	89,3	10,1
IX	112,0	111,4	32,5	119,5	14,1	60,5	18,4
X	132,8	122,4	35,4	155,3	13,3	58,6	22,1
XI	126,6	115,2	34,9	146,6	15,3	71,8	19,6
XII	128,7	110,7	26,4	104,8	12,4	68,9	14,0
2007 I	137,4	125,4	31,2	153,7	12,2	90,3	19,0
II	128,0	121,4	28,9	127,9	12,5	100,8	16,4
III	140,9	115,5	30,5	116,0	19,9	109,3	10,6
IV	119,7	104,6	24,5	97,6	12,2	91,7	12,3
V	131,9	102,4	26,9	88,8	12,5	89,3	14,4
VI	108,1	94,7	27,4	79,2	19,0	135,7	8,4
I-VI	1116,0	108,3	172,6	123,6	87,0	100,0	85,6
VII	117,5	109,6	21,3	67,4	21,3	145,9	0,0
VIII	117,8	94,5	21,3	72,9	19,3	101,0	2,0
IX	105,5	94,2	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki

^b analogiczny okres poprzedniego roku = 10, ^c w ekwiwalencie mięsa

Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, żyta, mieszanki T2, Provititu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Targowiskowa cena żyta w zł/dt	Relacje cen trzoda: Żyto	Cena mieszanki T2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T2	Cena Provititu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Provit	Cena prosiąt w zł/szt.
2006 I	3,41	31,28	10,2	79,50	4,3	160,92	2,1	123
II	3,24	33,90	9,6	79,44	4,1	160,64	2,0	115
III	3,39	36,20	9,3	78,12	4,3	161,06	2,1	120
IV	3,34	37,92	8,8	77,99	4,3	161,05	2,1	117
V	3,35	37,54	8,9	76,82	4,4	160,53	2,1	114
VI	3,56	37,32	9,5	76,68	4,6	159,28	2,2	106
VII	3,92	37,78	10,4	76,80	5,1	158,26	2,5	106
VIII	4,28	40,85	10,5	76,57	5,6	157,72	2,7	106
IX	4,12	47,68	8,6	77,96	5,3	158,48	2,6	104
X	3,75	51,25	7,3	79,27	4,7	158,43	2,4	97
XI	3,43	51,95	6,6	80,54	4,3	158,21	2,2	92
XII	3,29	53,98	6,1	82,02	4,0	158,27	2,1	86
2007 I	3,16	58,43	5,4	86,03	3,7	159,35	2,0	85
II	3,26	65,13	5,0	89,00	3,7	160,76	2,0	80
III	3,29	65,03	5,1	91,80	3,6	161,92	2,0	80
IV	3,32	64,33	5,2	96,07	3,5	162,12	2,0	84
V	3,22	65,33	4,9	93,43	3,4	160,96	2,0	84
VI	3,51	63,87	5,5	93,53	3,8	160,91	2,2	78
VII	3,95	60,82	6,5	93,71	4,2	160,90	2,4	95
VIII	4,07	62,70	6,5	94,45	4,3	161,23	2,5	92
IX	4,06	70,86	5,7	101,07	4,0	164,45	2,5	89
X	3,65	-	5,1	-	-	-	-	-

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		Schabu środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej	Schabu środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej	Schabu środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej
2005 X	5,11	11,98	15,64	9,91	13,56	19,84	11,92	113,2	126,9	120,3
XI	4,72	11,73	15,55	9,85	13,44	19,80	11,84	114,6	127,3	120,2
XII	4,72	11,60	15,38	9,67	13,07	19,67	11,82	112,7	127,9	122,2
2006 I	4,47	11,38	15,42	9,37	12,93	19,79	11,81	113,6	128,3	126,0
II	4,25	11,07	15,57	9,14	12,61	19,64	11,80	113,9	126,1	129,0
III	4,45	11,02	15,48	9,08	12,29	19,47	11,70	111,5	125,8	128,9
IV	4,38	11,18	15,34	9,03	12,46	19,12	11,78	111,4	124,6	130,5
V	4,39	11,22	15,45	9,03	12,53	19,19	11,67	111,7	124,2	129,2
VI	4,66	11,47	15,53	9,08	12,45	19,22	11,62	108,5	123,8	128,0
VII	5,14	12,08	15,75	9,16	13,05	19,46	11,71	108,0	123,6	127,8
VIII	5,59	12,84	16,16	9,33	13,74	19,86	11,84	107,0	122,9	126,9
IX	5,38	12,88	16,24	9,36	14,28	20,07	12,02	110,9	123,6	128,4
X	4,91	12,51	16,17	9,24	13,98	20,08	11,98	111,8	128,6	129,7
XI	4,49	12,11	16,05	9,34	13,61	20,10	11,94	112,4	125,2	127,8
XII	4,31	11,88	15,82	9,25	13,21	19,72	11,77	111,2	124,7	127,2
2007 I	4,14	11,52	15,46	9,49	13,09	19,69	11,73	113,6	127,4	123,6
II	4,27	11,37	15,42	9,41	12,75	19,62	11,58	112,1	127,2	123,1
III	4,31	11,36	15,47	9,40	12,70	19,56	11,69	111,8	126,4	124,4
IV	4,35	11,45	15,40	9,38	12,77	19,39	11,69	111,5	125,9	124,6
V	4,22	11,39	15,48	9,34	12,78	19,44	11,66	112,2	125,6	124,8
VI	4,60	11,77	15,72	9,44	12,87	19,45	11,71	109,3	123,7	124,0
VII	5,18	12,48	16,10	9,72	13,88	19,95	11,89	111,2	123,9	122,3
VIII	5,33	12,76	16,41	9,86	14,11	20,03	12,05	110,6	122,1	122,2
IX	5,32	12,84	16,47	9,89	14,43	20,22	12,14	112,4	122,8	122,8

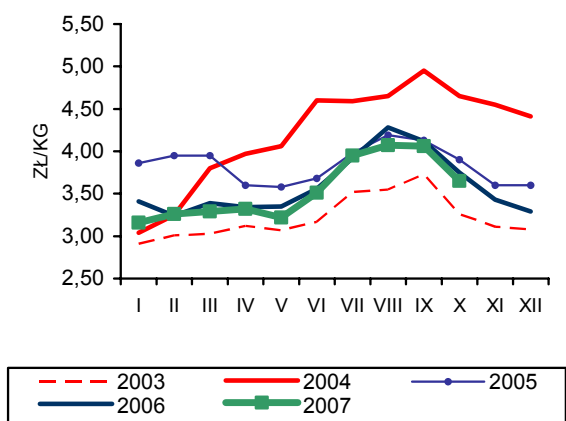
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

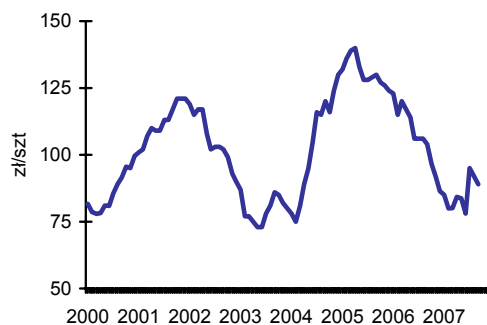
Lata i miesiące	UE-25	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-25	Niemczech	Danii
2005 IX	142,92	145,94	148,51	124,70	102,1	98,3	117,0
X	137,06	138,71	144,68	122,15	101,2	95,9	113,6
XI	136,22	129,17	146,40	123,73	92,8	88,2	104,4
XII	139,58	130,89	150,96	122,73	93,8	86,7	106,6
2006 I	136,59	125,26	141,62	116,58	91,7	88,4	107,4
II	138,73	120,92	143,46	118,05	87,2	84,3	102,4
III	141,81	122,67	149,77	121,05	86,5	81,9	101,3
IV	141,80	121,19	151,22	126,73	85,5	80,1	95,6
V	141,96	122,16	151,73	128,47	86,3	80,9	95,2
VI	152,66	125,43	165,65	133,65	81,4	74,4	93,3
VII	157,30	138,36	168,48	135,99	88,0	82,2	101,7
VIII	162,97	152,15	176,38	137,78	93,8	86,5	110,4
IX	156,39	143,96	164,19	138,86	92,1	87,7	103,7
X	143,63	132,88	150,65	132,48	92,5	88,2	100,3
XI	136,86	124,31	144,25	126,78	90,8	86,2	98,1
XII	132,99	118,72	140,41	122,26	89,3	84,6	97,1
2007 I	128,52	113,79	129,45	116,45	88,5	87,9	97,7
II	130,03	115,58	135,04	116,45	88,9	85,6	99,3
III	128,96	118,23	130,43	114,84	91,7	90,6	103,0
IV	129,32	119,64	132,21	111,72	92,5	90,5	107,1
V	131,71	118,16	137,91	115,01	89,8	85,6	102,7
VI	139,38	128,88	142,63	117,25	92,5	90,4	109,9
VII	146,12	144,81	150,74	121,73	99,2	96,2	119,1
VIII	146,57	147,76	150,10	123,08	101,2	98,8	120,5
IX	144,51	146,93	150,03	122,58	101,7	97,9	119,9
X	135,20	134,13	141,11	121,59	99,2	95,1	110,3

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

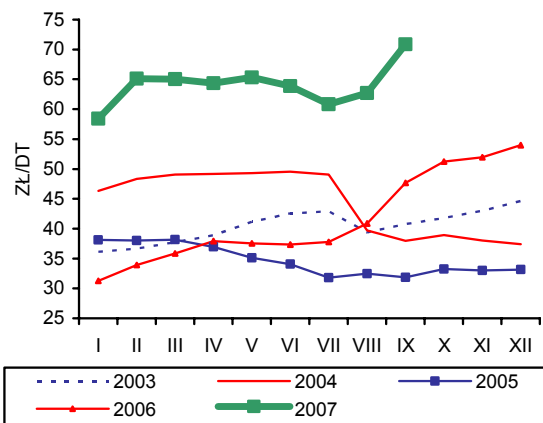
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

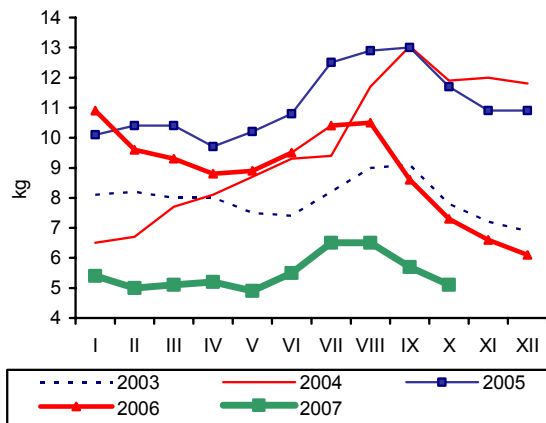
Rys. 2. Ceny prosiąt w Polsce

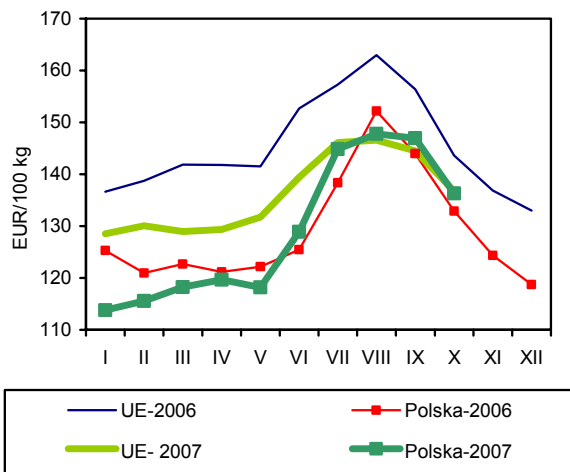
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

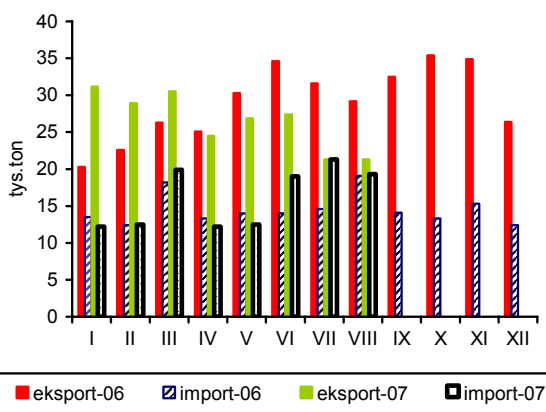
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Rynek mięsa drobiowego i jaj

Mira Kobuszyńska
Grzegorz Dybowski

Rynek mięsa drobiowego

Od stycznia do października 2007 r. w dużych zakładach drobiarskich, zatrudniających powyżej 50 pracowników wyprodukowano 828 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 0,9% więcej niż w analogicznym okresie 2006 r. W poszczególnych miesiącach występowały znacznie większe wahania poziomu produkcji niż w roku poprzednim.

Pomimo silnego wzrostu cen na polskim rynku drobiarskim, utrzymuje się dobra koniunktura dla wywozu. W okresie od stycznia do sierpnia 2007 r. wyeksportowano ok. 140 tys. ton mięsa bez przetworów drobiowych. Ilość ta o 16 % przewyższała wolumen eksportu w tym samym okresie roku poprzedniego. Tradycyjnie największym rynkiem zbytu były Niemcy (ok. 28% polskiej sprzedaży zagranicznej). Bardzo intensywnie rozwija się zbytu w kierunku Litwy, Ukrainy oraz Hongkongu. W grupie czołowych rynków zbytu pojawiła się w tym roku również Rumunia. Jednocześnie import mięsa drobiowego wraz z przetworami obniżył się o 26% w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku, wynosząc ok. 35 tys. ton.

Pomimo, że od września 2006 r. obserwuje się powolny wzrost cen mieszanek paszowych dla drobiu, poprawiła się opłacalność tuczu kurcząt brojlerów, która w 2006 r. była bardzo niska. Wg danych GUS przeciętna cena mieszanki sypkiej dla kurcząt hodowlanych zwiększyła się od stycznia do września br. o 17%, ale przeciętna cena skupu kurcząt brojlerów o 24% przewyższała poziom cen z początku roku.

Od lutego 2007 r. większa była produkcja piskląt towarowych w relacji do ostatnich miesięcy roku poprzedniego. Pomimo to przemysłowa produkcja drobiu pozostawała na względnie stabilnym poziomie, co świadczyć może o wzroście ubojów pozaprzemysłowych. Ceny zbytu na rynku drobiarskim w pierwszych trzech kwarta-

łach 2007 r. wykazywały silną tendencję wzrostową. Od grudnia 2006 r. do października 2007 r. tuszki kurcząt patroszonych podrożały o 35%, a najwyższy poziom osiągnęły w czerwcu. Od lipca ceny zbytu obniżały się, ale pomimo spadku, ich poziom był znacznie wyższy niż na początku roku. Nadal drożał asortyment o wyższym stopniu przetworzenia, np. filety z piersi kurczaka.

Na rynku indyków, od maja 2006 r. do maja 2007 r., ceny płacone hodowcom systematycznie rosły. W pierwszym półroczu (relacja czerwca 2007 r. do grudnia 2006 r.) zwiększyły się one o 12%. Równocześnie ceny zbytu wzrosły o 18%. Od czerwca do października br. wahania cen skupu są różnokierunkowe. Ceny zbytu intensywnie rosły do września. W październiku zarówno ceny tusz indyczych jak i filetów z piersi indyczej pozostały na poziomie miesiąca poprzedniego.

W minionych dziewięciu miesiącach 2007 r. Polska nadal należała do najtańszych producentów mięsa drobiowego w Unii Europejskiej. Jednakże wskutek podwyżek cen drobiu w Polsce znacząco zmniejszyła się przewaga cenowa polskich eksporterów. W grudniu 2006 r. polskie ceny wyrażone w EUR stanowiły 59% przeciętnej ceny unijnej; we wrześniu 2007 r. już tylko 71%. Od grudnia 2006 r. do września 2007 r. średnia cena tuszki kurczęcia w UE w przeliczeniu na EUR zwiększyła się o 18%, podczas gdy w Polsce o 43%. Do najdroższych producentów należą Niemcy. W sierpniu średnia cena sprzedaży tuszki kurczaka w Polsce stanowiła 59% ceny niemieckiej. Od początku 2007 r. zmniejszył się też dystans pomiędzy polską średnią ceną zbytu, a ceną silnego polskiego konkurenta – Czech. W sierpniu 2007 r. tuszka kurczaka w Polsce była tańsza niż w Czechach już tylko o 20,8%, podczas gdy w grudniu 2006 r. o 27%.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2003	2004	2005	2006	2007
I	55,2	62,0	74,4	89,1	93,7
II	57,2	58,1	71,0	84,0	79,7
III	59,2	68,2	84,9	94,3	94,9
IV	62,1	68,3	82,7	83,7	89,2
V	57,8	69,0	77,8	91,6	96,2
VI	56,8	66,2	79,6	94,1	86,4
VII	63,6	68,4	82,9	91,3	93,4
VIII	61,0	70,8	86,3	94,4	97,4
IX	65,1	73,5	87,3	94,9	95,6
X	67,1	76,4	91,4	101	
XI	58,9	71,4	91,6	97,2	
XII	62,1	75,3	90,9	90,4	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2006	2007 ^a	2006	2007 ^a
I	7 049	4 202	15 054	20 270
II	8 154	4 052	13 706	16 381
III	6 262	4 516	14 041	17 726
IV	4 982	3 556	12 071	17 163
V	6 362	4 445	16 576	16 407
VI	2 649	3 726	16 250	18 202
VII	3 974	4 570	16 403	16 174
VIII	7 298	5 696	16 402	17 322
IX	5 098		19 326	
X	3 974		25 019	
XI	3 729		24 401	
XII	10 593		18 333	
RAZEM	70 124		207 582	

^a dane nieostateczne (na dzień 6 listopada 2007 r.)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
I	1,46	1,46	1,40	0,20	0,21	0,22
II	1,47	1,48	1,42	0,21	0,20	0,21
III	1,55	1,54		0,22	0,22	
IV	1,67	1,60		0,22	0,22	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt hodowlanych sypka granulowana lub kruszonka (zł/tonę)		Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^a		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
	I	1082	1114	1,04	1,04	2,4	2,61	3,61	4,26	4,53
II	1081	1156	1,05	1,08	2,43	2,97	3,66	5,11	4,71	5,97
III	1073	1190	1,01	1,12	2,34	3,08	3,54	5,05	4,27	6,43
IV	1065	1205	1,02	1,15	2,40	2,99	3,76	4,68	4,51	6,09
V	1062	1209	1,05	1,16	2,40	3,00	3,89	5,15	5,25	6,21
VI	1060	1210	1,06	1,16	2,48	3,24	4,07	5,67	5,17	6,70
VII	1057	1210	1,03	1,18	2,54	3,29	4,50	5,29	5,19	7,06
VIII	1057	1243	1,04	1,19	2,72	3,29	4,75	5,44	5,91	6,86
IX	1069	1303	1,06		2,55	3,23	3,89	5,15	5,34	6,55
X	1070		0,96		2,45	3,15	3,72	4,85	4,80	
XI	1078		1,00		2,38		3,46		4,62	
XII	1087		1,01		2,39		3,59		4,50	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KR-D-IG i MRiRW.

Tab. 5. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
I	5,80	5,20	3,55	4,21	6,13	6,54
II	5,90	5,20	3,51	4,36	6,13	6,61
III	5,90	5,40	3,25	4,53	5,85	6,82
IV	5,90	5,60	3,29	4,67	5,59	7,09
V	5,60	5,60	3,43	4,75	6,04	6,96
VI	5,60	5,60	3,60	4,61	6,02	6,94
VII	5,60	5,60	3,59	4,58	5,78	6,90
VIII	5,60	5,60	3,65	4,62	5,86	7,06
IX	5,60		4,12	4,87	6,15	6,92
X	5,60		4,22	4,82	6,36	6,90
XI	5,50		4,17		6,45	
XII	5,50		4,10		6,76	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

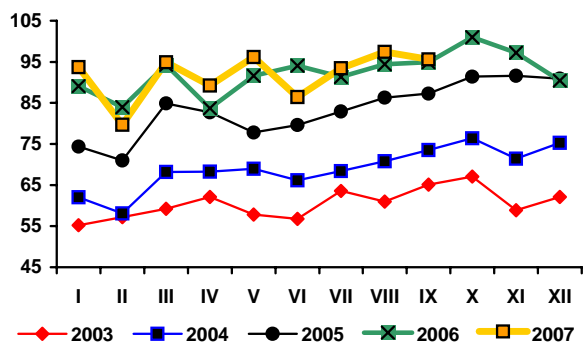
Tab. 6. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2006 VIII	123,70	175,00	130,57	142,99	191,94	140,00	179,34	167,71
IX	101,29	177,25	128,51	147,53	188,53	141,00	169,91	161,17
X	96,38	181,37	127,83	154,08	185,00	145,00	173,30	159,37
XI	94,53	183,33	129,78	156,01	185,00	145,00	175,52	162,09
XII	96,00	186,50	132,20	159,95	185,00	145,00	178,09	163,57
2007 I	115,79	192,31	128,59	168,59	185,00	150,48	167,31	160,63
II	130,70	196,89	130,57	168,99	185,00	155,00	164,07	162,96
III	134,92	201,90	137,41	175,5	185,97	159,2	171,93	168,18
IV	125,59	207,67	144,77	176,39	190,87	162,67	187,03	170,19
V	135,26	215,77	148,63	173,44	197,85	170,00	192,04	177,62
VI	150,08	227,50	154,37	171,82	200,00	173,33	183,16	178,45
VII	148,92	228,00	161,76	186,52	200,00	175,00	185,83	180,48
VIII	144,54	228,00	167,86	184,66	209,00	175,00	186,78	182,57
IX	137,21	232,57	173,33	195,21	224,53	175,00	189,48	192,94

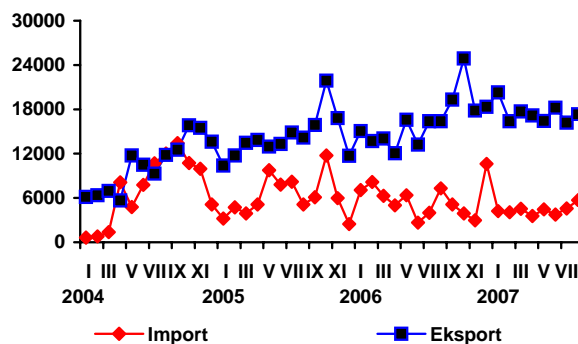
Źródło: Dane MRiRW.

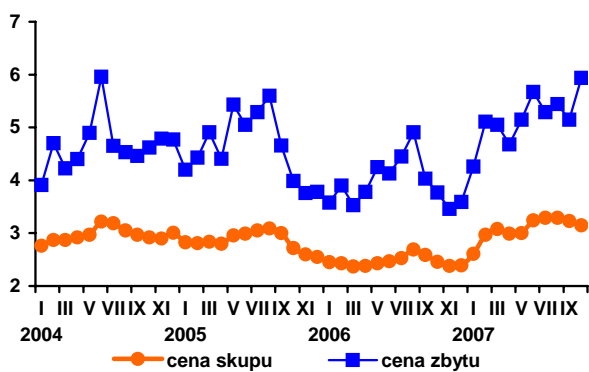
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

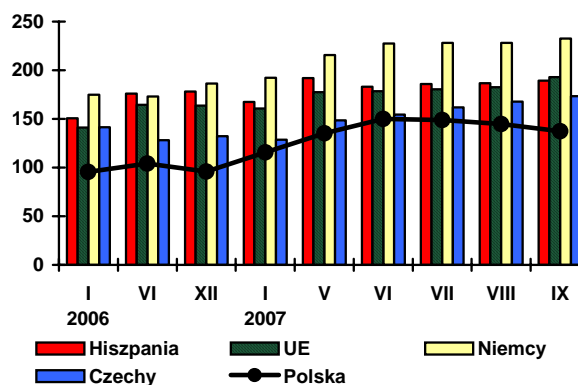
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

Rynek jaj

W pierwszych trzech kwartałach 2007 r., podobnie jak w 2006 r., krajowy rynek jaj konsumpcyjnych był bardzo niestabilny. Występowały na nim krótkookresowe silne wahania cenowe. Średnia cena zbytu jaj od stycznia do października 2007 r. wyniosła 24 zł/100 sztuk; kształtowała się więc na wyższym o 11% poziomie niż w tym samym okresie roku poprzedniego. W relacji do analogicznego okresu poprzedniego roku, w pierwszych dziesięciu miesiącach 2007 r. podrożały jaja wszystkich klas wagowych. W październiku średnia cena jaj była o 1% wyższa niż w miesiącu poprzednim. Podrożały jaja we wszystkich grupach wagowych z wyjątkiem najmniejszych – klasy S. Najsilniej wzrosły ceny jaj średnich M (o 4,8%), następnie L (1,9%) oraz XL (1,4%).

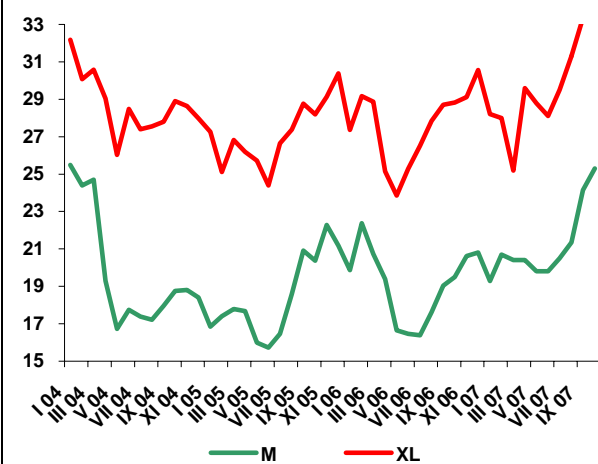
Jeszcze silniejsza niestabilność cen występowała w skupie jaj do przetwórstwa. Od listopada 2006 r. ceny jaj do przetwórstwa osiągają poziom znacząco wyższy niż średnio w 2006 r., jednakże miesięczne zmiany miały charakter silnie skokowy. W lipcu i sierpniu ceny skupu jaj silnie wzrosły, a zakłady przetwórcze skupowały jaja po cenach o 16,3% wyższych niż w miesiącu poprzednim. We wrześniu nastąpił dalszy przyrost cen o 24,0%, a w październiku nastąpił spadek cen, który wyniósł aż 17%.

Według wstępnych danych w pierwszych ośmiu miesiącach 2007 r. nastąpił bardzo silny wzrost eksportu w relacji do analogicznego okresu poprzedniego roku (62,8 tys. ton – wzrost o 66%). Do największych odbiorców należały Niemcy i Czechy (ok. 45% eksportu świeżych jaj ogółem).

Znacząco obniżył się import. Od stycznia do lipca 2007 r. za granicą zakupiono o 6,4% mniej jaj świeżych niż w tym samym okresie roku poprzedniego, ale w sierpniu 2007 r. nastąpił bardzo silny wzrost importu. Bardziej stabilny był import przetworów z jaj. W okresie od stycznia–sierpień import ten wyniósł 2 tys. ton zarówno w roku bieżącym jak i minionym. W 2007 r. bardzo intensywnie rósł eksport przetworów z jaj. Od stycznia do sierpnia Polska wyeksportowała 4,7 tys. ton przetworów z jaj (głównie do krajów Unii Europejskiej), a więc więcej niż w całym 2006 roku.

We wrześniu br. nastąpił silny wzrost średnich cen w Unii Europejskiej. Wzrosły one o 13,2% w relacji do poprzedniego miesiąca. W Polsce od stycznia do września jaja podrożały o 19% a we wrześniu o 9,7% w stosunku do poprzedniego miesiąca. Jeszcze w lipcu średnia cena polskich jaj przewyższała średnią unijną o 1,8%, od sierpnia ceny w Unii są wyższe niż w Polsce. We wrześniu jaja w UE były o 7% droższe niż w Polsce. W relacji do głównych konkurentów Polska pozostaje nadal mniej konkurencyjna cenowo. Cena zbytu jaj w Polsce we wrześniu była o 10% wyższa niż w Czechach. Jednakże zmniejszył się dystans cenowy pomiędzy Polską i głównymi producentami jaj w Europie. Najtańszym producentem w lipcu były Czechy, gdzie za 100 kg jaj klasy L i M płacono 106,2 EUR.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL – zł/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2006	2007 ^a	2006	2007 ^a	2006	2007 ^a	2006	2007 ^a
I	456	463	5 580	5 967	225	262	253	557
II	1 660	410	4 751	5 357	229	292	287	550
III	1 058	462	4 894	5 529	318	307	194	570
IV	383	804	3 544	6 588	247	226	167	387
V	313	1 116	5 532	7 594	142	203	415	636
VI	443	521	4 377	8 708	120	167	483	866
VII	592	816	4 697	8 339	123	311	468	1 132
VIII	1 055	1 544	4 484	14 759	178	240	536	
IX	676		3 881		462		310	
X	464		5 526		215		617	
XI	972		5 473		251		483	
XII	533		4 674		260		279	
RAZEM	8 605		57 413		2 770		4 492	

^a dane nieostateczne (na dzień 6 listopada 2007 r.)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
I	27,37	28,21	22,08	23,83	19,86	19,28	19,51	18,27
II	29,17	28,00	24,98	24,60	22,38	20,70	19,98	20,20
III	28,87	25,20	25,89	24,40	20,73	20,40	19,61	19,10
IV	25,15	29,60	24,28	25,10	19,39	20,40	20,92	19,10
V	23,86	28,80	19,59	25,30	16,65	19,80	15,76	18,30
VI	25,28	28,10	18,95	26,60	16,47	19,80	17,53	17,00
VII	26,51	29,50	20,41	24,70	16,39	20,50	16,21	17,40
VIII	27,84	31,30	23,50	25,85	17,61	21,35	17,25	17,00
IX	28,70	33,35	24,67	28,45	19,03	24,15	16,43	23,60
X	28,83	33,85	23,16	29,00	19,50	25,30	17,14	22,60
XI	29,12		25,57		20,62		19,25	
XII	30,57		25,70		20,80		18,50	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2006 VIII	93,22	82,12	89,15	92,08	90,17	98,75
IX	93,22	82,12	89,15	92,08	90,33	98,81
X	95,1	89,65	91,88	90,25	94,97	101,92
XI	100,41	96,56	99,35	102,30	102,42	108,44
XII	103,14	98,77	97,96	98,87	99,54	108,28
2007 I	95,59	93,50	90,64	88,65	84,35	102,14
II	97,07	92,08	97,38	93,46	89,64	104,27
III	102,43	92,08	103,25	97,15	91,24	107,29
IV	99,98	84,34	92,38	91,86	77,69	101,83
V	98,62	84,91	86,18	83,56	76,46	94,16
VI	96,38	83,14	87,73	90,44	78,80	96,50
VII	100,20	82,09	94,94	91,78	89,48	98,39
VIII	103,73	90,03	98,03	96,44	93,55	107,28
IX	113,78	106,20	108,81	111,99	106,7	121,49

Źródło: Dane MRiRW.

Rynek baraniny

Danuta Zawadzka

W Unii Europejskiej, w tym w Polsce trwa nadal spadkowa tendencja cen owiec i jagniąt. We wrześniu przeciętna cena jagniąt w UE-27 wyniosła 582 EUR/100 kg wagi poubojowej, a w październiku 626 EUR. Ceny te były odpowiednio o 14 i 3% niższe niż w analogicznych miesiącach przed rokiem. W niektórych krajach, będących tradycyjnymi dużymi konsumentami jagnięciny i baraniny, jak Grecja, Cypr czy Włochy, ceny te obniżyły się w większym stopniu niż przeciętnie. We Włoszech, będących największym importerskim polskich jagniąt, ceny jagniąt we wrześniu osiągnęły 574 EUR/100 kg wagi poubojowej, a w październiku 696 EUR o i były niższe niż przed rokiem odpowiednio o 17 i 5%.

W dwu ostatnich miesiącach skala spadku cen owiec ciężkich była mniejsza niż jagniąt. We wrześniu przeciętna cena tych owiec osiągnęła 407 EUR/100 kg wagi poubojowej, a w październiku 401 euro. W obu tych miesiącach były one niższe o ok. 2% niż przed rokiem o tej porze.

Pochodną sytuacji na europejskich rynkach jest spadek cen skupu żywca baraniego w Polsce. W sierpniu cena ta kształtowała się na poziomie 4,80 zł/kg, a we wrześniu 5,11 zł/kg. Ceny te były niższe niż w analogicznych miesiącach 2006 r. odpowiednio o 10 i 4%.

W 2007 r. ma miejsce dalszy spadek polskiego eksportu żywca mięsa baraniego. W okresie I-VIII wyniósł on 718 ton i był mniejszy niż w tym samym okresie 2006 r. o ok. 10%. Im-

port natomiast pozostaje bez zmian. W okresie I-VIII wyniósł on 93 tony, czyli tyle samo co przed rokiem o tej porze, kiedy poziom tego importu był rekordowo wysoki.

W 2007 r. warunki importu są szczególnie dobre. Tak w Nowej Zelandii jak i w Australii ceny jagniąt są od kilku do kilkunastu procent niższe niż przed rokiem. W I półroczu 2007 r. kraje Unii Europejskiej kupiły w Nowej Zelandii o kilka procent więcej mięsa jagnięcego niż rok wcześniej. W niektórych krajach, jak na przykład we Francji wzrost importu jest większy od przeciętnego. Jak podaje Offival¹. W I kwartale 2007 r. Francja zakupiła w Nowej Zelandii o 26% więcej mięsa jagnięcego niż przed rokiem o tej porze. Z kolei import z Australii do Unii Europejskiej w okresie I-IX ukształtował się na poziomie 16,3 tys. ton i był większy niż w tym samym okresie 2006 r. o 6%.

---

¹ Bilan sur les marches pour 2006 et situation debut 2007, 24 mai 2007.

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	Zmiana w % 2007/2006
I półrocze	1 305	1 434	1409	98,3
II półrocze	1 023	924	900	97,4
Rok	2 328	2 358	2309	97,9

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2006	39,9	72,9	146,7	269,4	83,4	42,9	78,2	58,2	41,6	28,7	7,0	145,9	1014,8 ^S
2007	25,3	98,0	254,2	52,5	78,4	58,6	107,2	44,2	x	x	x	x	915,0 ^P
miesiąc roku poprzedniego = 100	63,4	134,4	173,3	19,5	94,4	136,6	137,1	75,9	x	x	x	x	90,0
Import 2006	3,2	9,8	5,0	6,9	15,8	44,1	5,1	3,3	9,2	18,8	12,9	6,2	140,3 ^S
2007	5,0	5,0	10,6	7,8	10,7	23,5	27,7	2,4	x	x	x	x	140,0 ^P
miesiąc roku poprzedniego = 100	156,3	51,0	212,0	113,0	67,7	53,3	543,1	72,7	x	x	x	x	100,0

S - szacunek P- prognoza

Źródło: Dane CIHZ, CAAC oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
2005/2006	5,71	5,14	8,18	6,94	6,95	6,27	6,45	6,09	6,04	5,70	5,32	5,35
2006/2007	4,89	5,56	6,72	5,69	4,73	6,75	6,14	5,33	5,24	4,64	4,80	5,11
miesiąc roku poprzedniego = 100	85,6	108,2	82,2	82,0	68,1	107,7	95,2	87,5	86,8	81,4	90,0	95,5

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	Cena za wagę żywą		Cena za wagę poubojową		Cena za wagę żywą		Cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
05.11.2006	-	-	-	-	5,54	1,45	11,8	3,08
03.12.2006	-	-	-	-	5,60	1,47	11,9	3,12
31.12.2006	8,99	2,35	19,13	4,99	5,54	1,45	11,8	3,08
I 2007	-	-	-	-	5,64	1,43	12,0	3,05
II	-	-	-	-	5,65	1,45	12,0	3,08
III	9,18	2,42	19,53	5,16	5,78	1,53	12,3	3,25
IV	9,00	2,36	19,15	5,01	5,65	1,48	12,0	3,14
V	-	-	-	-	5,29	1,40	11,3	2,99
VI	-	-	-	-	5,45	1,43	11,6	3,05
VII	-	-	-	-	5,17	1,37	11,0	2,92
VIII	-	-	-	-	5,21	1,37	11,1	2,93
IX	-	-	-	-	5,48	1,45	11,7	3,09

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
2005/2006	23,71	23,81	23,82	23,27	26,06	27,43	30,36	30,58	30,55	30,48	30,48	30,99
2006/2007	29,34	28,47	31,76	31,95	30,77	30,77	30,65	30,83	30,69	31,01	31,96	32,39
miesiąc roku poprzedniego = 100	123,7	119,6	133,3	137,3	118,1	112,2	101,0	100,8	100,5	101,7	104,9	104,5

Źródło: Dane GUS.

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-25 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
UE-25												
2005/2006	788,2	772,3	654,4	559,3	521,8	527,4	512,7	540,7	601,8	637,0	673,6	644,5
2006/2007	598,1	593,8	530,9	536,4	559,3	567,5	504,2	502,2	540,0	568,7	582,2	625,9
miesiąc roku poprzedniego = 100	75,9	76,9	81,1	95,9	107,2	107,6	98,3	93,2	89,7	89,3	86,4	97,1
Włochy												
2005/2006	702,5	723,4	623,9	573,8	567,1	680,4	642,9	666,0	651,5	668,6	695,2	734,4
2006/2007	719,5	735,4	669,0	572,2	587,6	659,2	643,9	663,7	662,7	658,9	574,2	696,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	102,4	101,7	107,2	99,7	103,6	96,9	100,2	99,5	101,7	98,5	82,6	94,8

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
UE-25												
2005/2006	411,4	414,7	405,9	394,0	408,7	441,4	455,7	456,7	423,1	416,9	412,8	407,4
2006/2007	400,3	390,7	395,8	404,9	413,2	423,8	406,4	408,3	403,2	411,3	406,6	400,5
miesiąc roku poprzedniego = 100	97,3	94,2	97,5	103,0	101,2	96,0	89,2	89,8	95,3	98,7	98,5	98,3
Wielka Brytania												
2005/2006	347,6	347,6	333,6	332,2	375,8	363,5	448,3	454,8	384,6	362,4	357,8	350,6
2006/2007	347,0	324,0	341,6	361,1	371,3	369,9	361,9	390,1	381,1	364,0	329,0	303,2
miesiąc roku poprzedniego = 100	99,8	93,2	102,4	108,7	98,8	101,8	80,7	86,1	99,1	100,4	92,0	86,5

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
2005/2006 NZD/100 kg cwe	64,93	55,36	48,36	45,33	44,12	46,16	50,18	55,95	57,35	61,35	64,74	65,55
2006/2007 NZD/100 kg cwe	67,52	58,34	46,20	46,16	45,57	45,58	46,45	48,03	49,42	53,05	56,60	60,59
miesiąc roku poprzedniego = 100	104,0	105,4	95,5	101,8	103,3	98,7	92,6	85,8	86,2	86,5	87,4	92,4

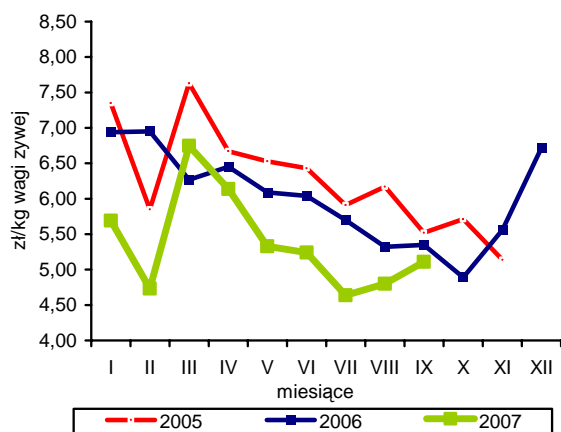
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

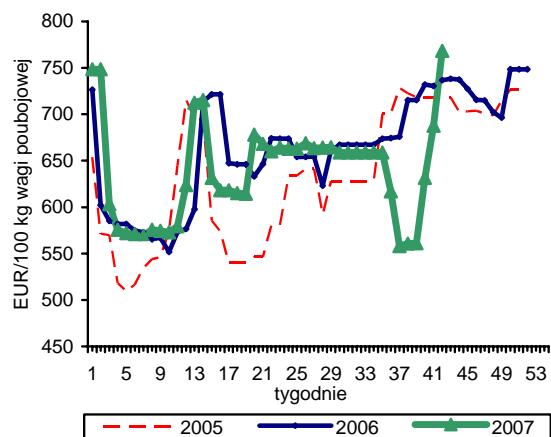
Wyszczególnienie	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
2005/2006 AUD/100 kg cwe	356	346	351	369	346	342	346	350	364	367	315	308
2006/2007 AUD/100 kg cwe	289	290	306	339	337	338	365	384	372	322	298	261
miesiąc roku poprzedniego = 100	81,2	83,8	87,2	91,9	97,4	98,8	105,5	109,7	102,2	87,7	94,5	84,7

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

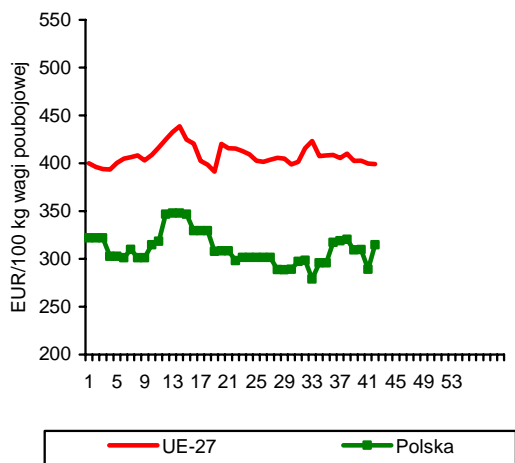
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

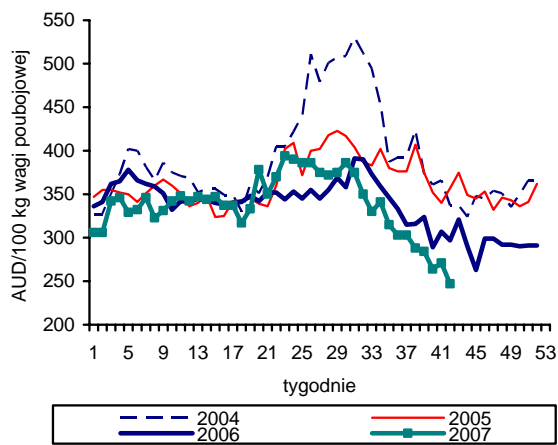
Rys. 4. Ceny jagniąt we Włoszech

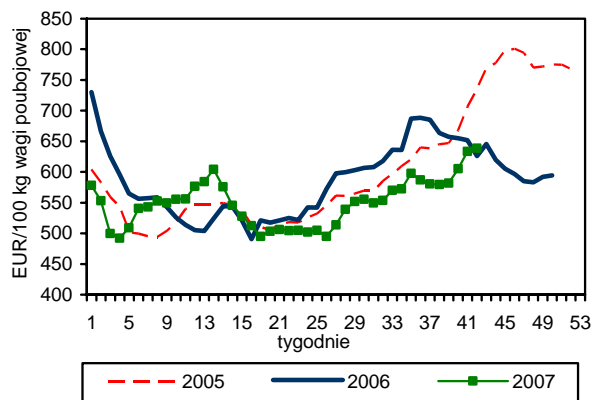
Rys. 2. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-25 i w Polsce

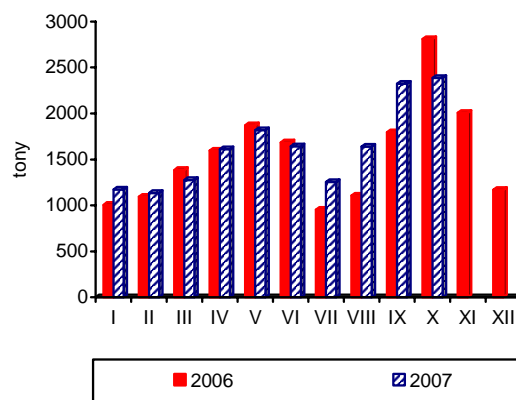
Rys. 5. Ceny jagniąt w Australii

Rys. 3. Ceny jagniąt w UE-25

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Rynek ryb

Krzysztof Hryszko

Ustalono przyszłoroczne limity połowowe na Bałtyku. Polscy rybacy będą mogli złowić 10,25 tys. ton dorszy w obrębie akwenu wschodniego oraz 2,24 tys. ton na Bałtyku zachodnim. Oznacza to redukcję w stosunku do roku bieżącego odpowiednio o 5 i 28%. Ograniczono jednocześnie okres, w czasie którego rybacy będą mogli wypływać w morze – dla stada wschodniego do 178 dni (redukcja o 20%), natomiast dla zachodniego do 223 dni (o 10% mniej). Szczegółowo omawiano także dalsze postępowanie w sprawie łamania zakazu połowów dorsza przez naszych rybaków. Ministrowie zaakceptowali również poziomy kwoty dla innych limitowanych gatunków. Łososi złowimy o 15% mniej, śledzi o 15% więcej, a kwota na szproty pozostała bez zmian.

Produkcja ryb i przetworów rybnych w zakładach zatrudniających ponad 50 osób wyniosła w sierpniu 2007 r. 17,1 tys. ton i była o 13,0% niższa niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Spadek wynika prawdopodobnie z dużej nadwyżki zapasów pozostałych po znacznie wyższej produkcji miesiąc wcześniej. Zmniejszyło się przetwórstwo wszystkich podstawowych grup produktów: mrożonych filetów z ryb morskich (o 29,3%), przetworów i konserw ze śledzi (o 12,7%) oraz ryb wędzonych (o 8,6%). Utrzymuje się natomiast wysoka produkcja świeżych filetów z ryb morskich (wzrost o 29,5%), słodkowodnych ryb mrożonych (wzrost o 428,6%) oraz konserw z tuńczyków (wzrost o 198,2%). Od początku roku zakłady przetwórstwa rybnego wyprodukowały w sumie 169 tys. ton ryb i ich przetworów, tj. o 1,2 tys. ton więcej niż przed rokiem (o 0,7%).

Obroty handlu zagranicznego rybami, przetworami rybnymi i owocami morza utrzymują w 2007 r. tendencję wzrostową, jednak ich dynamika jest o wiele niższa niż przed rokiem. W okresie styczeń-sierpień br. wolumen eksportu zwiększył się o 5,5% do 154,6 tys. ton, przy 1,6% spadku wartości wywozu (1,54 mld zł). Zdecydował o tym przede wszystkim duży wzrost wyładunków tanich szprotów paszowych w portach duńskich (tzw. eksport burtowy). Wywóz przetworów i konserw rybnych zwiększył się o 7,0% do 46,6 tys. ton, przy spadku eksportu śledzi, które stanowią ok. 60% tej grupy towarowej. Dużo niższa jest także dynamika eksportu ryb wędzonych, gdzie odnotowano tyl-

ko 4,3% wzrost, wobec 30% w roku ubiegłym. Zakaz połowów dorsza odbije się prawdopodobnie na ok. 20% spadku eksportu grupy filetów i mięsa z ryb. Niewielkie zmiany w eksporcie, przy stagnacji popytu krajowego, wpłynęły na niespełna 1,0% wzrost przywozu (210,0 tys. ton). Niższe ceny zakupu ryb na rynkach światowych spowodowały, że wydatki na ich przywóz spadły w okresie 8 miesięcy o 5,8% do 1,53 mld zł. Po sukcesie łososi kolejną rybą, która szybko zdobyła uznanie wśród polskich konsumentów jest panga. Ta słodkowodna ryba sprowadzana z Wietnamu w formie mrożonych filetów zajmują już trzecią pozycję wśród najczęściej spożywanych, a jej import wyniósł w analizowanym okresie ponad 24 tys. ton. Niższe zakupy makreli i dorszy wpłynęły na 4,1% spadek przywozu ryb mrożonych (43,7 tys. ton). Tradycyjnie najwięcej sprowadziliśmy śledzi (50,0 tys. ton) oraz łososi (29,3 tys. ton). W obu przypadkach zanotowano 7,4% spadek importu.

Spadek cen w imporcie nie przekłada się na niższe ceny na rynku krajowym, jednak na tle szybko drożejącej żywności ryby stają się relatywnie tańszym źródłem białka zwierzęcego. W okresie trzech kwartałów 2007 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2006 r. ceny detaliczne ryb i przetworów rybnych wzrosły średnio o 1,6%, przy inflacji 2,1%. Mięso, które jest podstawowym substytutem ryb, zdrożało w tym czasie o 4,2% (z tego drób aż o 17,9%). Zdrożały przede wszystkim krajowe ryby słodkowodne – o 3,6% (leszcze podrożały o 6,8%, karpie o 4,4%, a pstrągi o 4,2%) oraz ryby wędzone (łososie o 8,8% i szproty o 8,0%). Mniejszy był wzrost cen detalicznych ryb morskich świeżych i mrożonych, które dominują w strukturze spożycia (o 1,0%). Wpłynęły na to przede wszystkim obniżki cen asortymentu śledziowego (filetów o 1,8% i śledzi solonych niepatroszonych o 0,8%) oraz popularnych filetów z mintaja (o 3,7%). O 2,4% w stosunku do roku ubiegłego podrożały konserwy rybne.

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	Szprot	Śledź	Dorsz	Plaskie	Pozostałe	Razem	Troć wędrowna	Łosoś bałtycki
2005 I-XII	74 368	21 796	12 774	11 248	3 418	123 604	141 459	21 905
2006 I-XII	55 944	20 654	15 091	9 585	2 984	104 258	128 303	21 377
2006 VIII	449	2 311	34	603	447	3 844	1 613	0
IX	338	3 943	1 030	627	409	6 347	8 549	346
X	518	2 895	1 072	732	299	5 516	10 970	1 338
XI	1 301	1 246	1 901	736	148	5 332	10 397	4 444
XII	1 450	551	1 848	452	69	4 370	3 341	4 839
2007 I	2 191	323	494	387	45	3 440	3 004	182
II	6 755	256	1 356	2 060	49	10 476	4 478	395
III	18 199	885	1 447	905	28	21 464	23 770	2 786
IV	16 209	986	1 605	489	281	19 570	25 322	3 844
V	7 527	1 174	1 390	643	180	10 914	15 910	1 985
VI	334	2 884	1 066	859	201	5 344	461	4
VII ^a	150	2 135	43	493	295	3 116	2 614	35
VIII ^a	40	2 446	143	590	18	3 242	1 512	5
Wskaźnik zmian (%)								
<u>VIII 2007</u> <u>VIII 2006</u>	8,9	105,8	420,6	97,8	4,0	84,3	93,7	-
<u>I-VIII 2007</u> <u>I-VIII 2006</u>	98,2	92,3	81,6	91,3	53,3	93,8	81,1	88,7

^a dane wstępne

Źródło: Dane MRiRW i MGM.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone ^b	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				Razem	w tym			
					Śledzie	Sardynki i szproty	Makrele	
2005 I-XII	4 759	75 171	50 865	113 427	78 883	11 558	6 775	244 222
2006 I-XII	7 437	84 621	61 066	134 737	94 389	9 669	7 739	287 861
2006 VIII	464	4 171	4 094	10 879	7 975	724	596	19 608
IX	691	7 019	4 678	12 517	8 592	848	895	24 905
X	644	7 211	6 034	13 420	9 394	851	915	27 309
XI	566	12 584	6 754	14 300	10 477	831	764	34 204
XII	635	11 932	7 732	13 326	10 040	752	700	33 625
2007 I	577	5 539	4 475	11 864	8 085	946	708	22 455
II	776	7 609	5 946	12 118	8 437	967	623	26 449
III	1 339	8 691	5 873	12 788	8 966	1 006	578	28 691
IV	1 074	5 515	3 975	9 688	6 465	868	498	20 252
V	1 114	4 740	3 748	9 735	6 488	785	434	19 337
VI	915	4 108	3 182	8 943	5 991	651	381	17 148
VII	740	3 860	3 236	9 782	6 719	703	674	17 618
VIII	601	2 886	3 685	9 894	6 960	703	434	17 066
Wskaźnik zmian (%)								
<u>VIII 2007</u> <u>VIII 2006</u>	129,5	69,2	90,0	90,9	87,3	97,1	72,8	87,0
<u>I-VIII 2007</u> <u>I-VIII 2006</u>	145,6	93,6	95,1	104,5	104,0	103,8	97,0	100,7

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, ^b w danych z 2006 r. brak jest wyników produkcji świeżego lub chłodzonego mięsa z ryb, a które były ujmowane w poprzednich numerach Rynku Rolnego. Są one jednak w pełni porównywalne z danymi z 2005 r. (dane z 2005 r. zostały skorygowane o tę pozycję, której wartość wyniosła 14,8 tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	Razem	Przetwory i konserwy	Filety i mięso	Ryby solone, suszone i wędzone	Ryby mrożone	Razem	Filety i mięso	Ryby mrożone	Przetwory i konserwy	Ryby świeże lub chłodzone
2005 I-XII	207,15	60,26	33,58	21,95	16,51	313,17	135,02	73,80	31,59	40,75
2006 I-XII	208,85	69,47	35,04	25,96	17,57	347,22	156,25	75,95	31,54	56,03
2006 VII	12,73	4,69	2,27	1,74	1,07	20,00	7,95	3,21	3,21	3,48
VIII	13,16	5,61	1,51	1,71	1,06	21,96	9,15	4,98	2,53	3,38
IX	14,58	5,87	2,66	1,99	0,91	27,31	10,27	7,72	2,72	4,30
X	15,30	6,27	2,34	2,45	1,66	32,89	14,48	7,81	2,87	5,38
XI	15,84	6,78	2,81	2,78	0,99	42,06	23,13	8,09	3,36	4,98
XII	16,64	6,98	2,73	3,15	1,10	36,82	19,06	6,75	2,21	5,84
2007 ^b I	14,83	6,70	2,84	1,77	0,58	32,75	14,73	8,56	3,10	3,94
II	16,96	6,16	2,48	2,04	1,06	31,51	13,99	7,50	2,82	5,30
III	32,75	6,34	4,41	2,56	1,49	33,94	16,04	6,52	3,31	6,14
IV	28,33	5,44	2,79	2,03	1,67	21,38	7,57	4,37	2,10	5,52
V	21,77	5,37	2,60	2,15	1,01	24,68	10,78	4,72	2,34	4,78
VI	13,73	5,17	2,38	1,79	0,76	21,55	9,43	3,72	2,12	4,22
VII	13,46	5,62	1,96	1,93	1,19	23,56	8,51	4,91	3,90	4,02
VIII	12,74	5,80	1,42	1,90	0,78	20,22	10,53	3,43	2,78	1,92
Wskaźnik zmian (%)										
VIII 2007 VIII 2006	96,8	103,3	93,7	111,3	73,6	92,1	115,1	68,9	109,9	56,8
I-VIII 2007 I-VIII 2006	105,5	106,9	85,2	103,7	66,1	100,7	102,6	95,9	110,3	100,9

^a wraz z eksportem z burt statków, ^b dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03037430 ^b			Filety z mintaja 03042985 ^b		Filety z morszczuka 03042956 ^b	Łosoś świeży 03021200 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	USA	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2005 I-XII	4,55	4,88	4,20	3,84	4,46	6,05	7,05	6,56	13,43	6,86
2006 I-XII	3,94	2,79	4,63	4,42	4,40	5,60	7,58	7,47	15,54	7,56
2006 VII	4,37	2,71	5,07	5,19	-	5,94	9,48	7,61	18,20	7,88
VIII	4,11	2,93	4,94	5,93	4,75	5,43	8,26	7,38	17,50	7,19
IX	3,91	3,05	4,87	4,37	4,39	5,61	7,51	7,30	15,59	7,43
X	3,72	2,35	4,47	3,88	4,05	5,41	8,14	7,72	14,00	7,22
XI	3,47	2,23	3,95	3,93	3,90	5,33	7,56	7,90	13,43	8,24
XII	3,86	2,05	3,59	4,07	4,30	5,02	7,18	7,71	13,65	7,37
2007 ^a I	3,51	2,81	3,82	4,03	3,90	5,05	6,85	7,43	14,12	7,06
II	3,42	2,83	3,93	4,22	4,42	5,48	6,62	7,89	14,63	7,74
III	3,04	2,58	3,97	4,49	2,18	5,37	6,23	7,93	14,57	8,23
IV	2,86	2,86	3,84	4,07	4,26	5,82	8,40	9,29	14,65	8,42
V	2,78	3,03	3,67	3,96	4,76	5,05	8,60	9,80	12,98	7,16
VI	2,68	2,60	3,85	4,45	3,96	5,79	7,86	9,24	12,59	8,45
VII	2,68	3,58	3,82	5,06	2,42	4,70	8,87	9,53	13,38	8,02
VIII	2,81	3,19	3,76	3,87	-	4,59	7,76	7,77	13,48	6,73
Wskaźnik zmian (%)										
VIII 2007 VIII 2006	68,3	108,8	76,0	65,3	x	84,5	93,9	105,3	77,0	93,6
I-VIII 2007 I-VIII 2006	72,8	91,2	79,3	79,9	86,5	89,4	99,2	116,9	83,1	105,3

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb eksportie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03042929 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054945 ^b	Krewetki przetw. 160520 ^b	Filety z flądry 03042973 ^b	Szproty świeże 03026180 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Dania	Dania
2005 I-XII	7,61	18,57	16,74	18,10	34,76	31,46	43,62	10,65	0,33
2006 I-XII	7,44	18,70	16,78	18,52	41,64	33,76	37,91	11,29	0,36
2006 VII	7,38	19,74	17,82	18,14	45,45	33,68	39,55	11,88	-
VIII	7,16	19,21	15,32	21,00	61,11	32,87	39,03	11,12	-
IX	7,30	21,61	15,14	21,64	52,27	34,40	38,92	15,98	-
X	7,06	20,53	18,35	18,78	41,09	34,73	39,95	12,65	-
XI	7,76	21,63	19,25	20,64	39,52	34,80	42,04	12,58	-
XII	7,34	21,75	19,32	19,16	42,41	34,95	39,56	11,67	-
2007 ^a I	6,00	24,28	22,45	23,31	40,36	34,69	39,27	12,33	0,55
II	7,47	20,76	22,27	20,59	40,46	35,03	44,07	12,64	0,55
III	7,80	20,48	20,22	20,30	39,35	34,91	45,99	12,62	0,50
IV	7,12	20,54	18,78	21,32	37,48	34,22	42,13	12,05	0,48
V	7,03	19,37	17,55	17,81	37,38	34,78	41,25	11,68	0,48
VI	7,36	18,07	17,09	19,38	36,44	33,90	41,57	12,38	-
VII	7,01	19,14	21,12	21,21	36,96	35,24	42,17	12,32	-
VIII	7,34	19,78	24,28	23,20	36,59	35,37	47,06	12,47	-
Wskaźnik zmian (%)									
<u>VIII 2007</u> <u>VIII 2006</u>	102,6	103,0	158,5	110,5	59,9	107,6	120,6	112,2	x
<u>I-VIII 2007</u> <u>I-VIII 2006</u>	95,0	112,0	127,7	114,2	92,9	105,0	116,6	113,0	139,6

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGZ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morskiczka		Filety z mintaja		Śledź solony, odglowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2004 I-XII	8,85	-	8,18	55%	8,65	66%	7,77	60%	5,96	76%	7,29	76%
2005 I-XII	8,43	-	8,01	53%	8,89	68%	7,83	59%	5,87	70%	7,39	70%
2006 VIII	8,83	-	9,23	58%	9,82	74%	7,88	60%	5,94	70%	7,22	67%
IX	8,86	-	9,21	58%	9,82	74%	7,67	59%	5,93	69%	7,19	67%
X	8,86	-	9,21	57%	9,76	73%	7,77	60%	5,93	69%	7,21	67%
XI	8,73	-	9,27	58%	9,87	73%	7,80	60%	5,80	68%	6,96	65%
XII	8,40	-	9,35	58%	9,91	74%	8,06	63%	5,82	67%	6,88	65%
2007 I	8,34	-	9,45	58%	10,00	74%	8,04	63%	5,76	68%	6,91	65%
II	8,43	-	9,52	59%	9,83	73%	8,10	63%	5,78	68%	6,82	65%
III	8,82	-	9,60	59%	9,89	74%	8,13	64%	5,72	67%	6,70	64%
IV	8,74	-	9,70	60%	9,85	73%	8,30	66%	5,67	67%	6,67	64%
V	8,61	-	9,63	59%	9,60	72%	8,32	66%	5,71	68%	6,74	64%
VI	8,82	-	9,68	60%	9,47	70%	8,31	66%	5,67	67%	6,69	64%
VII	8,93	-	9,41	58%	9,55	70%	8,29	65%	5,56	66%	6,69	64%
VIII	9,01	-	9,45	58%	9,77	72%	8,38	66%	5,55	66%	6,71	64%
IX	8,83	-	9,45	58%	9,85	72%	8,26	66%	5,53	66%	6,61	63%
Wskaźnik zmian (%)												
<u>IX 2007</u> <u>IX 2006</u>	99,7	x	102,6	x	100,3	x	107,7	x	93,3	x	91,9	x
<u>I-IX 2007</u> <u>I-IX 2006</u>	103,1	x	106,1	x	102,6	x	105,8	x	95,6	x	93,2	x

Źródło: Opracowanie IERiGZ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety		Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Dorsz patroszony	Karp świeży
	morszczuk	mintaj	łosoś	szprot	makrela	śledź w sosie pom.	szprot w sosie pom.	tuńczyk w sosie wł.			
2004 I-XII	13,05	13,04	56,20	6,34	11,12	12,15	11,16	18,86	9,56	10,84	11,64
2005 I-XII	13,06	13,19	56,93	6,74	12,29	12,99	12,08	19,85	10,54	11,47	11,54
2006 VIII	13,28	13,10	60,20	7,20	13,66	13,55	12,85	20,00	10,69	11,89	-
IX	13,32	13,05	61,50	7,28	13,78	13,61	12,95	20,12	10,72	11,92	-
X	13,37	12,94	61,90	7,31	13,74	13,61	13,00	20,18	10,72	11,89	11,67
XI	13,43	12,91	61,40	7,36	13,66	13,68	13,10	20,23	10,70	12,08	11,65
XII	13,45	12,83	61,70	7,41	13,56	13,84	13,15	20,06	10,53	12,24	11,24
2007 I	13,46	12,80	62,20	7,48	13,53	13,81	13,10	20,06	10,54	15,94 ^a	11,48
II	13,39	12,76	62,80	7,56	13,45	13,93	13,25	20,18	10,50	16,02 ^a	11,68
III	13,44	12,67	62,80	7,60	13,38	14,00	13,40	20,23	10,48	16,14 ^a	11,86
IV	13,47	12,62	63,50	7,65	13,36	14,03	13,40	20,29	10,49	16,15 ^a	11,92
V	13,37	12,58	63,60	7,68	13,31	14,10	13,45	20,35	10,45	16,20 ^a	-
VI	13,47	12,62	63,60	7,70	13,30	14,13	13,60	20,35	10,46	16,23 ^a	-
VII	13,55	12,67	63,10	7,72	13,32	14,16	13,65	20,35	10,46	16,28 ^a	-
VIII	13,61	12,69	62,90	7,83	13,26	14,10	13,60	20,35	10,51	16,31 ^a	-
IX	13,65	12,57	62,50	8,01	13,27	14,32	13,70	20,41	10,51	16,33 ^a	-
Wskaźnik zmian (%)											
<u>IX 2007</u> IX 2006	102,5	96,3	101,6	110,0	96,3	105,2	105,8	101,4	98,0	x	x
<u>I-IX 2007</u> I-IX 2006	101,7	96,3	108,8	108,0	98,6	104,1	105,7	101,9	98,2	x	x

^a filety mrożone

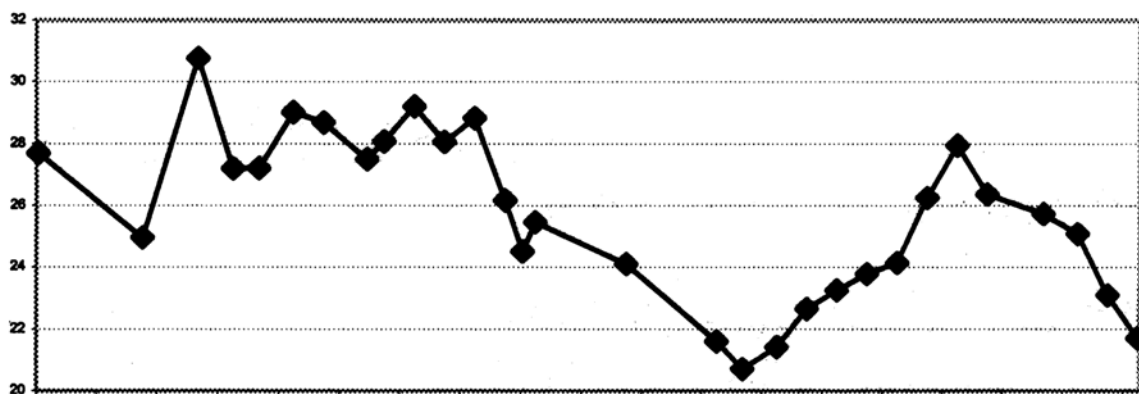
Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Spożycie ryb i produktów rybnych w kg/osobę (waga produktu)

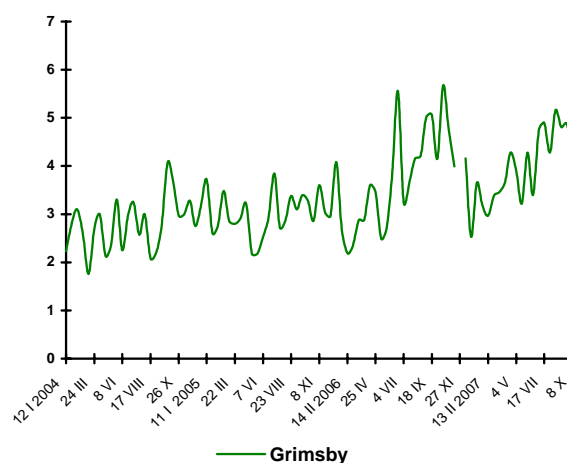
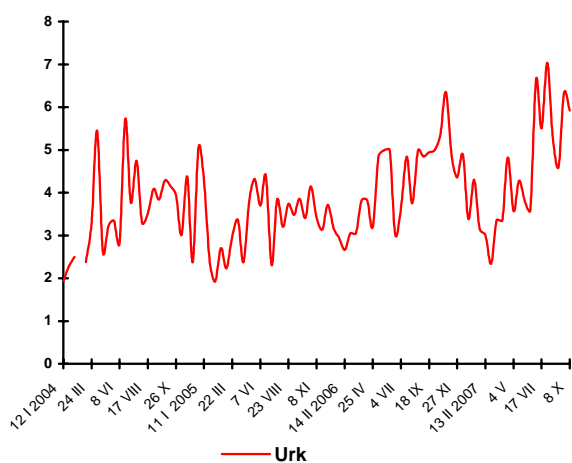
Miesiące	Razem	Ryby morskie (świeże, mrożone i chłodzone)	Konserwy rybne	Ryby morskie suszone lub wędzone	Ryby morskie solone	Ryby słodkowodne (świeże, mrożone i chłodzone)
2006 I-IV	2,28	1,2	0,42	0,24	0,30	0,12
2007 I-IV	2,28	1,2	0,42	0,24	0,24	0,18
Wskaźnik zmian (%)						
<u>I-IV 2007</u> I-IV 2006	100,0	100,0	100,0	100,0	80,0	150,0

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

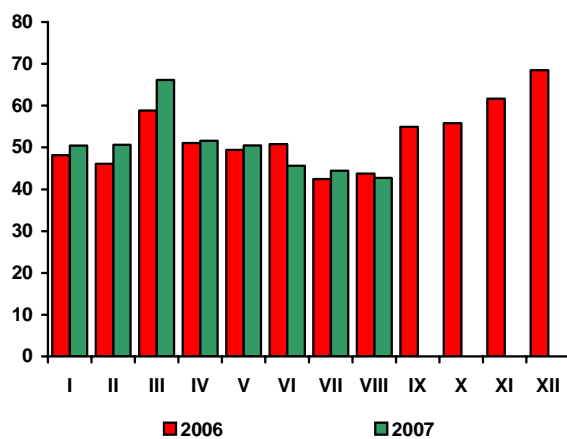
Rys. 1. Ceny zbytu świeżych lososi w Norwegii w okresie styczeń–październik 2007 r. (NOK/kg)

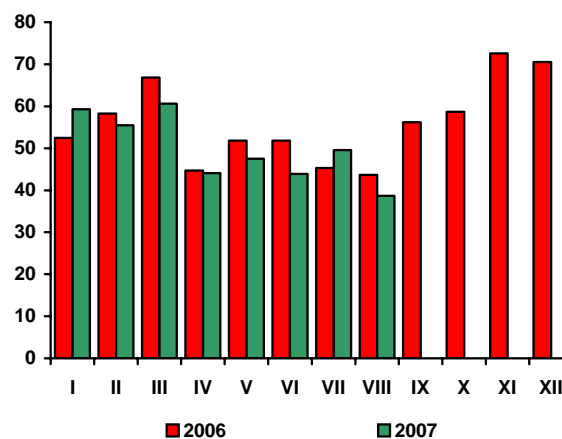
Rys. 2. Ceny dorszy w portach w Holandii i Wielkiej Brytanii (EUR/kg)

Rys. 3. Eksport ryb i produktów rybnych (mln EUR)

Rys. 4. Import ryb i produktów rybnych (mln EUR)

Źródło: Rys. 1 i 2 – Worldfish Report, Rys. 3 i 4 – dane CAAC.

Rynek żywnościowy

Krystyna Świetlik

We wrześniu br., w porównaniu z poprzednim miesiącem łączne ceny detaliczne towarów żywnościowych i napojów bezalkoholowych wzrosły o 2,4%, w tym żywności o 2,6%, a napojów bezalkoholowych o 0,5%. Najbardziej, bo o 7,9% zwiększyły się ceny warzyw. Istotnie podrożały tłuszcze zwierzęce (o 7,4%), w tym masło o 8,7%. Ceny pieczywa podniosły się o 6,8%, a mąki, owoców i artykułów mleczarskich po 3,6%. O 1,6% więcej niż w lipcu br. konsumenci musieli zapłacić za mięso wieprzowe, o 1,1% – za wędliny, a o 0,5% – za wołowinę. Nieznacznie, bo o 0,2% podrożały ryby. Potaniały natomiast ziemniaki (o 9,7%), mięso drobiowe (o 2,1%) i cukier (o 0,2%).

We wrześniu br. ceny żywności były średnio o 5,2% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku. Najsilniej wzrosły ceny owoców (o 26,1%), w tym jabłek o 46,9%. Znacznie, bo o 9,0% podrożały artykuły w grupie „pieczywo i produkty zbożowe”, w tym mąka o 24,4%, kasze o 13,1%, a pieczywo i ryż odpowiednio o 11,4 i 8,2%. Łączne ceny tłuszczów jadalnych podniosły się o 7,8%, w tym masła o 15,1%, margaryn o 4,5%, a olejów roślinnych o 2,6%, przy spadku cen tłuszczów wieprzowych surowych i topionych o 0,7%. Artykuły mleczarskie podrożały średnio o 7,6% głównie za sprawą istotnej wyżki cen serów dojrzewających i topionych (o 10,7%) oraz mleka (o 9,7%). Wzrost cen jaj wyniósł 6,0%, a mięsa i przetworów mięsnych – 4,5%. Spośród artykułów mięsnych najbardziej podrożał drób (o 17,2%) i wędliny drobiowe (o 7,0%), przy niewielkim wzroście cen mięsa wołowego (o 2,1%) i stabilizacji cen wieprzowiny. Ceny ryb i przetworów rybnych zwiększyły się o 1,4%. We wrześniu br. tańsze niż przed rokiem były warzywa (o 7,0%), w tym ziemniaki o 42,1% oraz artykuły z grupy „cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze” (o 3,1%), w tym cukier o 11%.

W okresie trzech pierwszych kwartałów 2007 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2006 r., wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych wyniósł 4,0%, podczas gdy odpowiednio rok wcześniej był minimalny (o 0,1%). Przewyższył on dynamikę wzrostu cen wszystkich pozostałych grup towarów i usług konsumpcyjnych i podwyższył wskaźnik inflacji o 1,32 p. p.

Głównymi czynnikami stymulującymi podwyżki cen żywności w br. były rosnące ceny surowców rolniczych w warunkach utrzymującej się wysokiej dynamiki eksportu i popytu krajowego kreowanego przez rosnące dochody ludności i poprawę sytuacji na rynku pracy. Niekorzystne warunki agrometeorologiczne (przymrozki w maju) i niskie, bo ponad dwukrotnie mniejsze od ubiegłorocznych krajowe zbiory spowodowały wzrost cen owoców. Wzrost cen artykułów zbożowych był konsekwencją wzrostu cen zbóż na światowych rynkach związanego ze zwiększonym popytem na pszenicę konsumpcyjną i bioenergię. Do wzrostu cen mięsa drobiowego oraz artykułów mleczarskich i masła przyczyniło się wzmocnienie eksportu, w tym zwłaszcza do krajów Unii Europejskiej.

Z danych GUS wynika, że w pierwszej połowie br. popyt gospodarstw domowych na żywność był o ok. 3,5% większy niż w analogicznym okresie przed rokiem. Zwiększono zakupy wysokoprzetworzonych produktów, w tym m. in. wędlin, jogurtów, deserów mlecznych i serów dojrzewających oraz wyrobów ciastkarskich i cukierniczych. Wzrosło zainteresowanie konsumentów żywnością poza domem. Tendencje te utrzymują się w II półroczu. W okresie styczeń-wrzesień br., w stosunku do analogicznego okresu 2006 r., realna płaca brutto w sektorze przedsiębiorstw zwiększyła się o 6,8%, z czego w III kwartale o 8,1%. W końcu września br. stopa bezrobocia wyniosła 11,6%, wobec 15,2% przed rokiem. W okresie dziewięciu miesięcy br. sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe o liczbie pracujących powyżej 9 osób) była o 6,3 % większa niż w analogicznym okresie ub. roku, z czego w III kwartale – o 6,2%. W IV kwartale br. w wyniku sezonowej obniżki podaży produktów rolniczych, korzystnych tendencji w eksporcie i spodziewanego wzrostu dochodów z pracy najemnej możliwe są dalsze podwyżki cen żywności. Czynnikiem hamującym ich tempo będą: spowolnienie dynamiki wzrostu krajowego popytu w następstwie niskiego przyrostu dochodów ludności utrzymującej się ze świadczeń społecznych oraz zwiększenie podaży artykułów żywnościowych z importu.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych we wrześniu 2007 r.

Wyszczególnienie	IX 2007			I-IX 2007
	VIII 2007=100	XII 2006=100	IX 2006=100	I-IX 2006=100
O G Ó Ł E M	100,8	102,3	102,3	102,1
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,4	104,1	105,1	104,0
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,6	104,5	104,8	102,7
Odzież i obuwie	99,9	92,7	92,7	92,5
Mieszkanie	100,3	102,8	103,5	103,4
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,3	103,1	104,0	104,0
w tym nośniki energii	100,4	101,8	102,9	103,8
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,1	101,4	101,6	100,9
Zdrowie	100,1	102,2	102,4	101,9
Transport	100,2	107,4	101,3	100,7
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	100,4	115,2	102,5	101,2
Łączność	100,0	97,9	97,5	100,8
Rekreacja i kultura	99,6	98,2	97,4	100,9
Edukacja	100,7	101,3	101,7	101,2
Restauracje i hotele	100,6	103,1	103,8	103,2
Inne towary i usługi	100,1	100,7	100,9	100,9

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności we wrześniu 2007 r.

Wyszczególnienie	IX 2007			I-IX 2007
	VIII 2007=100	IX 2006=100	XII 2006=100	I-IX 2006=100
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,4	105,1	104,1	104,0
Żywność	102,6	105,2	104,2	104,1
Pieczywo i produkty zbożowe	104,2	109,0	107,2	106,9
Pieczywo	106,8	111,4	109,3	108,4
Ryż	101,1	108,2	106,5	108,4
Makarony	100,7	103,6	103,5	102,5
Mięso i przetwory	100,5	104,5	108,3	104,2
Mięso wieprzowe	101,6	100,0	105,3	100,8
Mięso wołowe	100,5	102,1	102,2	103,0
Drób	97,9	117,2	132,3	117,9
Przetwory mięsne i wędliny	101,1	102,8	103,7	101,9
Ryby	100,2	101,4	101,2	101,6
Mleko, sery i jaja	103,4	107,4	106,7	102,4
Artykuły mleczarskie	103,6	107,6	107,2	102,3
Mleko	104,3	109,7	109,3	103,6
Sery twarogowe	102,7	105,8	105,7	100,8
Sery dojrzewające i topione	105,9	110,7	110,5	102,4
Jaja	102,3	106,0	103,0	103,2
Oleje i pozostałe tłuszcze	104,2	107,8	108,0	101,6
Masło	108,7	115,1	115,2	102,3
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	101,4	99,3	101,0	96,0
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	100,8	104,5	104,9	102,6
Oleje roślinne	101,6	102,6	102,4	100,9
Owoce	103,6	126,1	117,9	105,0
Jabłka	95,3	146,9	172,7	110,1
Owoce cytrusowe	102,7	108,0	122,0	101,8
Banany	102,1	112,3	100,4	97,3
Warzywa	107,9	93,0	80,8	106,6
Ziemniaki	90,3	57,9	59,8	120,2
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	100,3	96,9	98,4	100,3
Cukier	99,8	89,0	92,8	99,3
Napoje bezalkoholowe	100,5	103,7	103,7	102,7

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2004	100,5	100,3	100,8	102,1	100,6	102,7	99,2	98,4	100,4	101,1	100,8	100,6
	2005	99,8	99,7	100,2	100,5	100,9	98,8	98,3	99,4	100,6	100,9	99,7	100,0
	2006	100,3	100,3	99,8	100,7	101,3	98,9	98,5	100,7	100,6	100,8	100,2	99,7
	2007	101,1	100,7	100,8	100,9	101,2	99,0	98,4	99,4	102,4			
Pieczywo i produkty zbożowe	2004	100,8	101,0	100,8	100,7	100,6	100,6	100,6	100,3	100,3	100,1	100,0	99,8
	2005	100,1	100,1	99,8	99,9	99,8	99,9	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0
	2006	100,0	100,1	100,0	99,9	100,0	100,2	100,1	100,1	102,8	101,3	100,4	100,0
	2007	100,4	100,8	100,4	100,2	100,2	100,3	100,2	100,3	104,2			
Mięso	2004	100,0	99,9	101,0	102,0	101,5	105,8	105,2	98,5	100,0	100,8	100,1	99,9
	2005	98,8	98,7	99,7	99,9	100,3	99,8	99,8	100,8	100,1	98,8	98,4	98,8
	2006	99,5	99,2	98,1	99,6	101,3	99,8	101,1	102,8	100,4	98,7	99,1	98,8
	2007	101,9	100,5	101,1	99,4	100,2	100,8	103,1	100,5	100,5			
Ryby	2004	100,1	99,9	99,9	100,1	100,2	100,4	100,3	100,3	100,2	100,4	100,4	100,4
	2005	100,2	100,2	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,3	100,3	100,5	100,1	100,0
	2006	100,2	100,1	100,1	100,1	100,0	100,2	100,1	100,1	100,4	100,1	100,2	99,9
	2007	100,2	100,2	100,1	100,0	100,0	100,1	100,2	100,1	100,2			
Mleko, sery, jaja	2004	100,4	100,4	100,3	100,0	100,2	100,5	100,5	100,6	100,5	100,7	100,5	100,6
	2005	100,5	100,3	99,9	99,7	99,7	99,5	99,6	99,9	100,5	100,1	100,0	100,1
	2006	100,2	100,1	100,1	99,8	100,0	99,6	99,9	99,8	100,5	100,3	100,3	100,1
	2007	100,4	100,1	100,2	100,2	100,2	100,2	100,5	101,2	103,4			
Tłuszcze	2004	100,4	100,4	100,1	99,6	100,7	103,6	102,1	100,6	100,6	100,9	100,7	100,3
	2005	100,6	99,5	99,4	99,5	99,3	99,6	99,8	99,8	99,8	99,8	99,7	99,5
	2006	100,1	99,8	99,6	99,5	100,1	99,8	100,1	100,3	100,2	100,2	99,9	99,7
	2007	100,4	100,0	99,9	99,8	100,2	100,1	101,5	101,8	104,2			
Owoce	2004	99,1	99,2	102,3	104,1	109,6	100,5	88,4	90,0	93,8	109,5	103,2	103,1
	2005	100,5	99,7	102,2	107,0	107,8	81,9	105,0	103,1	99,7	106,0	96,0	99,4
	2006	99,2	100,6	101,6	104,1	109,6	89,8	105,4	94,9	89,5	102,5	102,2	100,5
	2007	98,0	101,4	102,1	105,0	112,5	92,4	101,3	101,5	103,6			
Warzywa	2004	103,4	100,5	101,9	103,6	94,4	107,2	77,1	86,7	107,6	104,7	107,7	107,3
	2005	100,9	101,3	104,3	102,9	106,0	98,9	80,6	88,1	106,9	112,8	104,1	104,9
	2006	104,9	104,8	102,0	105,2	104,1	95,4	79,7	100,5	104,7	108,3	102,9	101,2
	2007	105,2	103,7	103,0	107,2	103,8	92,5	75,2	86,1	107,9			
Cukier i wyroby cukiernicze	2004	99,7	101,9	101,0	115,9	101,4	102,3	101,3	100,7	99,9	99,8	99,9	99,6
	2005	99,5	99,0	98,7	99,7	100,2	99,5	99,9	99,8	100,3	100,2	99,8	99,6
	2006	100,1	99,8	100,0	100,1	100,3	100,3	100,6	101,9	101,0	100,2	99,4	98,8
	2007	99,8	99,7	99,7	99,8	100,1	99,6	99,7	99,7	100,3			
Cukier	2004	98,6	105,2	102,2	148,5	102,4	104,3	102,2	100,9	99,1	99,0	99,4	98,8
	2005	98,4	97,2	96,3	98,9	100,0	98,6	99,5	99,2	100,6	100,4	99,5	99,0
	2006	99,9	99,4	99,8	100,5	100,9	100,5	101,7	105,0	102,5	100,3	98,4	97,2
	2007	98,9	99,2	99,0	99,4	99,6	98,9	98,6	99,1	99,8			
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2004	100,4	100,1	100,3	100,8	101,0	100,9	99,9	99,6	100,3	100,6	100,3	100,1
	2005	100,1	99,9	100,1	100,4	100,3	99,8	99,8	99,9	100,4	100,4	99,8	99,8
	2006	100,2	100,0	99,9	100,7	100,5	99,7	100,0	100,3	100,2	100,1	100,0	99,8
	2007	100,4	100,3	100,5	100,5	100,5	100,0	99,7	99,6	100,8			
III. Średnia płaca ^a	2004	87,4	102,2	102,1	100,0	97,0	102,2	101,0	99,4	101,1	97,8	105,0	109,7
	2005	86,8	101,1	102,9	99,6	98,1	103,7	99,8	99,0	100,1	102,2	105,5	104,2
	2006	88,6	102,2	103,5	98,3	99,2	103,0	100,9	98,6	100,0	101,8	103,8	109,7
	2007	88,0	100,9	106,1	97,7	99,7	103,3	100,8	99,7	99,1			

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy^a (miesiąc analogiczny = 100)

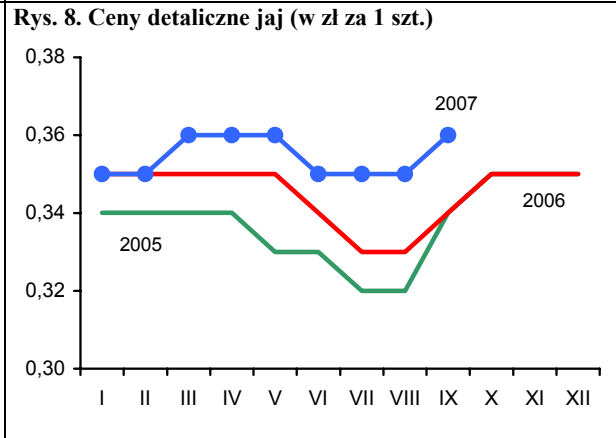
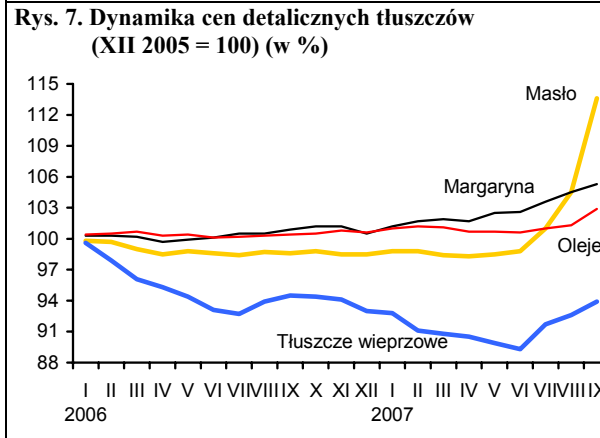
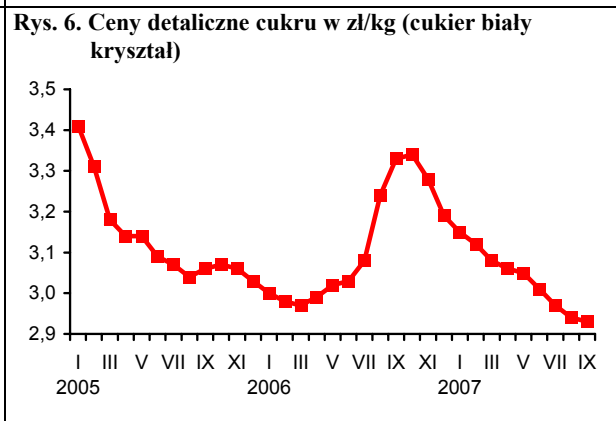
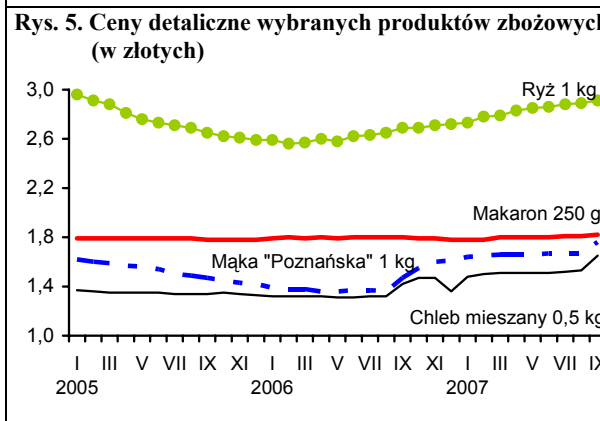
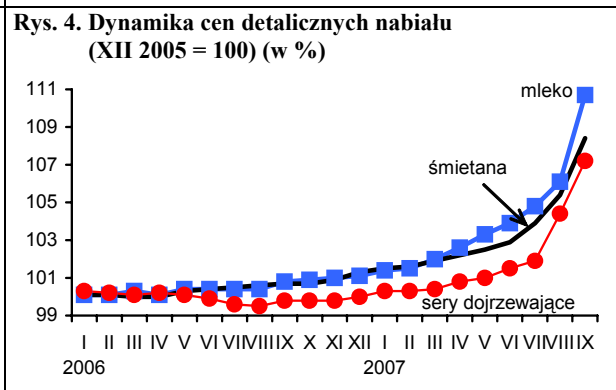
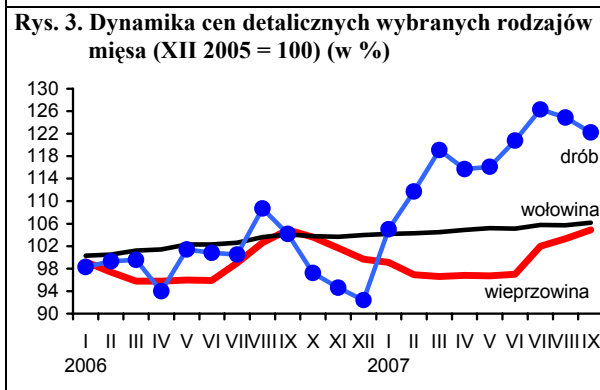
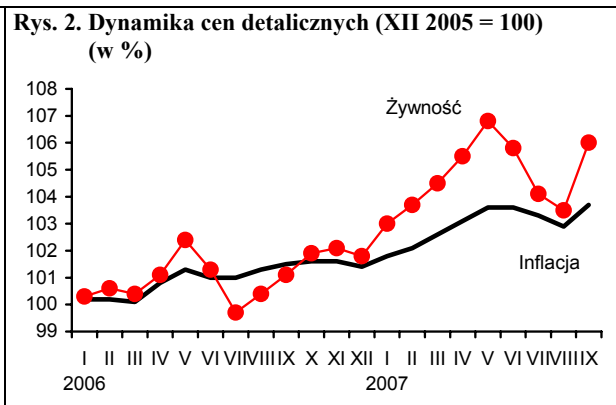
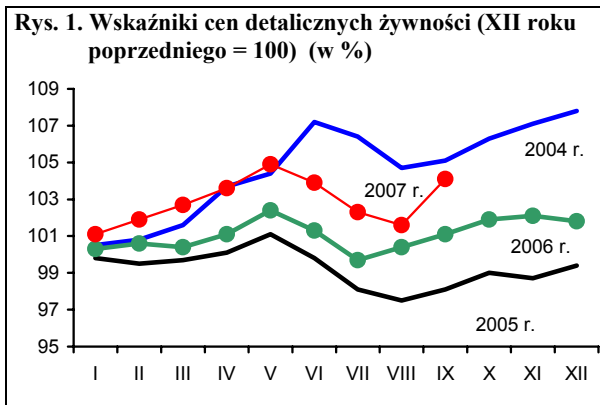
Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2004	102,2	102,7	103,3	104,7	105,2	108,1	109,1	109,3	108,1	107,7	107,7	107,8
	2005	106,7	105,9	105,3	103,7	104,3	100,4	99,2	100,5	101,0	100,8	99,5	98,7
	2006	99,1	99,8	99,3	99,4	99,8	99,5	100,2	101,8	102,4	102,2	102,2	101,8
	2007	102,8	103,2	104,3	104,6	104,3	104,4	104,4	102,8	105,1			
Pieczywo i produkty zbożowe	2004	102,6	103,8	104,7	105,5	106,0	105,3	105,6	105,7	106,1	106,1	106,2	105,8
	2005	105,0	104,0	103,0	102,2	101,4	100,7	100,0	99,6	99,3	99,2	99,1	99,2
	2006	99,4	99,4	99,6	99,5	99,7	99,9	100,1	100,2	103,0	104,3	104,8	104,9
	2007	105,2	105,9	106,4	106,7	106,9	107,1	107,2	107,4	109,0			
Mięso	2004	99,3	100,6	102,4	105,4	106,5	112,1	116,3	114,2	113,2	114,5	115,1	115,6
	2005	114,0	112,6	111,1	108,9	107,5	101,6	96,5	98,7	98,8	96,9	95,2	94,2
	2006	94,6	95,2	93,6	93,6	94,6	94,6	95,8	97,7	98,0	97,9	98,7	98,7
	2007	101,1	102,3	105,6	105,0	103,7	104,7	106,8	104,3	104,5			
Ryby	2004	98,8	99,0	99,2	99,5	99,7	100,3	100,7	101,1	101,4	101,8	102,3	102,8
	2005	102,9	103,1	103,3	103,5	103,4	103,1	102,9	102,9	103,0	103,0	102,7	102,3
	2006	102,2	102,1	102,2	102,0	101,8	101,8	101,9	101,8	101,9	101,6	101,7	101,6
	2007	101,5	101,6	101,6	101,6	101,7	101,6	101,6	101,6	101,4			
Mleko, sery, jaja	2004	106,5	106,5	106,5	106,0	105,7	106,0	106,6	107,1	106,2	102,3	101,5	101,4
	2005	101,6	101,9	101,9	102,0	102,2	102,0	101,4	101,0	101,1	100,7	100,2	99,9
	2006	99,6	99,5	99,7	99,8	100,1	100,1	100,4	100,3	100,2	100,4	100,7	100,7
	2007	100,8	100,8	100,9	101,3	101,5	102,2	102,9	104,3	107,4			
Tłuszcze	2004	107,4	108,0	108,3	108,0	108,8	112,7	115,1	115,1	113,7	111,5	110,7	110,4
	2005	109,5	108,5	107,7	107,6	106,1	102,2	100,0	99,2	98,4	97,4	96,5	95,7
	2006	96,0	96,2	96,5	96,5	97,3	97,5	97,7	98,2	98,5	98,8	100,9	99,2
	2007	99,5	99,8	100,0	100,3	100,4	100,7	102,1	103,6	107,8			
Owoce	2004	110,1	108,8	109,8	107,7	103,8	108,5	97,3	96,5	95,6	99,4	100,1	100,2
	2005	99,6	100,1	99,8	102,3	103,3	82,2	93,5	105,9	116,7	119,0	111,5	105,6
	2006	106,0	107,2	106,0	104,0	105,4	104,4	107,0	108,9	100,1	96,7	97,1	97,8
	2007	98,4	99,1	100,0	101,9	104,5	104,2	103,2	108,8	126,1			
Warzywa	2004	101,1	99,5	97,1	93,3	94,2	102,9	101,3	108,8	98,1	94,9	95,1	96,7
	2005	94,3	94,3	96,3	96,5	109,5	103,4	106,2	111,0	113,4	117,3	110,7	107,7
	2006	110,1	114,4	111,5	112,7	111,7	107,8	110,5	122,5	128,2	121,3	115,9	110,9
	2007	112,7	111,3	111,6	114,1	111,6	109,4	103,2	86,7	93,0			
Cukier i wyroby	2004	98,6	100,3	101,2	117,4	119,0	121,8	123,2	124,2	124,2	124,3	124,5	124,8
	2005	124,2	120,6	117,9	101,6	100,4	97,6	96,3	95,4	95,8	96,1	96,0	96,1
	2006	96,7	97,5	98,8	99,2	99,4	100,2	100,9	103,0	103,8	103,7	103,3	102,5
	2007	102,1	101,9	101,6	101,3	101,1	100,5	99,6	97,5	96,9			
Cukier	2004	92,4	97,3	99,7	148,6	152,6	159,5	162,7	165,0	164,5	164,5	165,0	167,1
	2005	166,8	154,1	145,1	96,6	94,4	89,3	86,9	85,4	86,7	87,9	88,0	88,1
	2006	89,4	91,5	94,8	96,4	97,3	99,2	101,4	107,3	109,3	109,2	107,9	106,0
	2007	105,0	104,8	104,0	102,8	101,5	99,8	96,9	91,4	89,0			
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2004	101,6	101,6	101,7	102,2	103,4	104,4	104,6	104,6	104,4	104,5	104,5	104,4
	2005	103,7	103,6	103,4	103,0	102,5	101,4	101,3	101,6	101,8	101,6	101,0	100,7
	2006	100,6	100,7	100,4	100,7	100,9	100,8	101,1	101,6	101,6	101,2	101,4	101,4
	2007	101,6	101,9	102,5	102,3	102,3	102,6	102,3	101,5	102,3			
III. Średnia płaca ^a	2004	103,5	106,3	107,0	104,6	104,4	104,5	103,6	105,1	103,7	102,4	102,7	103,2
	2005	102,6	101,4	102,2	101,8	103,0	104,5	103,2	102,8	101,8	106,4	106,9	101,5
	2006	103,6	104,8	105,4	104,0	105,2	104,5	105,6	105,3	105,1	104,7	103,1	108,5
	2007	107,8	106,4	109,1	108,4	108,9	109,3	109,3	110,5	109,5			

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2006 r. b – 2007 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	2,59	2,56	2,57	2,60	2,58	2,62	2,63	2,65	2,69	2,69	2,71	2,72
	b	2,73	2,78	2,79	2,83	2,85	2,86	2,88	2,89	2,91			
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	1,32	1,32	1,32	1,32	1,31	1,31	1,32	1,32	1,42	1,47	1,47	1,36
	b	1,48	1,50	1,51	1,51	1,51	1,51	1,52	1,53	1,65			
Makaron – 250 g	a	1,79	1,80	1,79	1,80	1,79	1,80	1,80	1,80	1,80	1,79	1,79	1,78
	b	1,78	1,78	1,80	1,80	1,80	1,80	1,81	1,81	1,82			
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	1,39	1,38	1,38	1,36	1,36	1,37	1,37	1,36	1,47	1,55	1,60	1,61
	b	1,64	1,65	1,66	1,66	1,66	1,67	1,67	1,67	1,76			
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	16,95	16,96	17,05	17,05	17,13	17,13	17,15	17,27	17,25	17,17	17,18	17,22
	b	17,11	17,19	17,27	17,37	17,43	17,43	17,61	17,54	17,67			
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	21,30	21,38	21,49	21,55	21,83	21,87	22,10	22,24	22,33	22,30	22,29	21,92
	b	22,48	22,39	22,41	22,45	22,49	22,49	22,64	22,71	22,92			
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	12,93	12,61	12,29	12,46	12,53	12,45	13,05	13,74	14,28	13,98	13,61	13,21
	b	13,09	12,75	12,70	12,77	12,78	12,87	13,88	14,11	14,43			
Kurczę patroszone – 1 kg	a	4,53	4,71	4,27	4,51	5,25	5,17	5,19	5,91	5,34	4,80	4,62	4,50
	b	5,52	5,97	6,43	6,09	6,21	6,70	7,06	6,86	6,55			
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	19,79	19,64	19,47	19,12	19,19	19,22	19,46	19,86	20,07	20,08	20,10	19,72
	b	19,69	19,62	19,56	19,39	19,44	19,45	19,95	20,03	20,22			
Kiełbasa „Zwyczajna” – 1kg	a	8,89	8,70	8,52	8,57	8,52	8,63	8,72	8,93	9,06	8,95	8,88	8,81
	b	8,75	8,70	8,70	8,67	8,72	8,70	8,87	9,04	9,22			
Filety mrożone z mintaja, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	13,22	13,25	13,19	13,20	13,14	13,12	13,09	13,10	13,05	12,94	12,91	12,83
	b	12,80	12,76	12,67	12,62	12,58	12,62	12,67	12,69	12,57			
Mleko 3,0-3,5% tł., sterylizowane, w kartonie – 1 l	a	2,44	2,43	2,43	2,41	2,42	2,41	2,41	2,41	2,42	2,42	2,42	2,40
	b	2,41	2,40	2,42	2,44	2,48	2,48	2,51	2,54	2,63			
Jogurt naturalny – 150 g	a	0,96	0,97	0,97	0,97	0,97	0,95	0,95	0,96	0,97	0,97	0,97	0,97
	b	0,97	0,97	0,97	0,97	0,95	0,95	0,94	0,95	0,96			
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	9,42	9,43	9,43	9,42	9,46	9,49	9,49	9,51	9,52	9,58	9,59	9,59
	b	9,65	9,69	9,72	9,77	9,80	9,89	10,02	10,21	10,64			
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	15,95	15,90	15,89	15,96	15,74	15,84	15,74	15,68	15,78	15,83	15,86	15,81
	b	15,71	15,71	15,68	15,85	15,82	15,96	16,05	16,74	18,51			
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	4,36	4,36	4,37	4,35	4,38	4,41	4,41	4,39	4,41	4,43	4,43	4,42
	b	4,44	4,43	4,45	4,45	4,4	4,47	4,50	4,60	4,74			
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,34	0,33	0,33	0,34	0,35	0,35	0,35
	b	0,35	0,35	0,36	0,36	0,36	0,35	0,35	0,35	0,36			
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	3,06	3,06	3,03	3,01	3,02	3,03	3,04	3,04	3,03	3,04	3,03	3,01
	b	3,02	3,03	3,03	3,05	3,05	3,08	3,17	3,29	3,70			
Margaryna „Palma” w kostkach – 250 g	a	1,22	1,22	1,22	1,22	1,22	1,22	1,23	1,22	1,23	1,23	1,23	1,21
	b	1,23	1,24	1,24	1,24	1,25	1,25	1,26	1,28	1,29			
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	4,65	4,67	4,69	4,68	4,69	4,67	4,69	4,69	4,73	4,74	4,75	4,74
	b	4,79	4,81	4,80	4,79	4,81	4,80	4,81	4,83	4,90			
Ślonina – 1 kg	a	3,94	3,81	3,73	3,67	3,61	3,53	3,48	3,56	3,53	3,50	3,48	3,39
	b	3,38	3,35	3,32	3,29	3,24	3,22	3,31	3,35	3,41			
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,22	1,20	1,18	1,17	1,16	1,14	1,14	1,13	1,12	1,11	1,11	1,10
	b	1,11	1,08	1,08	1,08	1,08	1,08	1,07	1,07	1,08			
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,00	2,98	2,97	2,99	3,02	3,03	3,08	3,24	3,33	3,34	3,28	3,19
	b	3,15	3,12	3,08	3,06	3,05	3,01	2,97	2,94	2,93			
Jabłka – 1 kg	a	2,13	2,19	2,29	2,39	2,75	3,25	3,83	3,31	2,48	2,13	2,07	2,08
	b	2,13	2,20	2,29	2,49	3,20	3,73	3,89	3,80	3,61			

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

Rynek środków produkcji dla rolnictwa

Aldon Zalewski
Lucyna Mieszkowska

We wrześniu na rynku środków produkcji nastąpiło ożywienie koniunktury w wyniku wyraźnego wzrostu cen skupu podstawowych produktów rolnych, głównie roślinnych. Wzrost dynamiki obrotów odnotowano na większości segmentów rynku co przejawiało się większym niż w miesiącu poprzednim wzrostem cen. Jedynie na rynku budowlanym, gdzie w tym roku każdego miesiąca dominowały podwyżki, sytuacja powoli, ale systematycznie stabilizuje się, a ceny począwszy od sierpnia stopniowo maleją.

Na rynku nawozów mineralnych ceny we wrześniu uległy podwyżce średnio o 1,7%. Wzrosty cen objęły niemal wszystkie nawozy mineralne za wyjątkiem saletzaku i saletry amonowej, które potaniały odpowiednio o 0,6 i 0,3%. Najbardziej podrożał fosforan amonu (o 5,6%) oraz superfosfat wzbogacony (o 2,9%). Zakup 1 kg NPK wymagał we wrześniu 2007 r. sprzedaży 2,8 kg pszenicy, o 0,6 kg mniej niż w miesiącu poprzednim. Podkreślić należy, że w relacji do cen pszenicy 1 kg NPK we wrześniu był najtańszy od początku roku. Relatywnie najdroższym nawozem azotowym pozostał superfosfat prosty (3,95 kg pszenicy), natomiast najtańszym sól potasowa (1,83 kg). Nawozy wapniowe podrożały we wrześniu o 1,0%.

Zwiększaniu zużycia środków ochrony roślin sprzyjają stabilne ceny, które w okresie 12 miesięcy wzrosły zaledwie o 1,3%. We wrześniu średnie ceny środków ochrony wzrosły o 0,4%. Preparaty chwastobójcze zdrożały średnio o 0,8%, a ceny środków owadobójczych i grzybobójczych praktycznie się nie zmieniły. Najbardziej zdrożał Roundup (o 3,9%), podczas gdy Zolone potaniało (o 0,6%).

Wraz z nadchodzącym sezonem grzewczym wzrosły obroty na rynku bezpośrednich nośników energii, co przejawiało się zwiększoną dynamiką podwyżek cen. We wrześniu średnie ceny wzrosły o 1,2%. Najbardziej zdrożał gaz propan butan LPG (o 6,3%), olej opałowy (o 4,0%) oraz olej napędowy (o 1,9%). Potaniały benzyny (o 0,9%), których ceny od początku roku wzrosły aż o 19,5%.

We wrześniu po raz drugi z rzędu spadły ceny materiałów budowlanych (o 0,5%). W porównaniu z początkiem roku były one droższe o 16,4%, a w odniesieniu do września 2006 r. o 20,1%. Wysokie ceny materiałów budowlanych stanowiły istotną barierę dla 46% przedsiębiorstw sektora budowlanego w realizacji inwestycji, wobec 27% przedsiębiorstw we wrześniu 2006 r. Obecnie największe trudności napotymane przez firmy branży budowlanej związane są z niedoborem wykwalifikowanych pracowników (59% przedsiębiorstw wobec 47% we wrześniu 2006 r.) oraz wysokimi kosztami zatrudnienia (58% przedsiębiorstw wobec 53% we wrześniu ub. r.).

Wrzesień był kolejnym miesiącem w którym producenci i dystrybutorzy maszyn umiarkowanie podwyższyli ceny większości maszyn podstawowych, nawet tych najdroższych. Najbardziej podniesiono ceny sadzarki 2-rzędowej (o 6,7%) oraz agregatu uprawowego złożonego z kultywatora i wału strunowego (o 4,3%), potaniała natomiast przyczepa samowładowca do ciągnika o 1,8%.

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		IX 2006	XII 2006	IX 2007	IX 2007 VIII 2007	IX 2007 XII 2006	IX 2007 IX 2006	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saetrzak 28%N	dt	69,60	69,88	75,20	99,4	107,6	108,0	3,21	6,62
Saetra amonowa 34%N	„	77,96	78,88	85,24	99,7	108,1	109,3	2,99	6,18
Mocznik 46%N	„	96,80	96,32	108,08	100,6	112,2	111,7	2,81	5,79
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	57,72	57,40	66,16	100,8	115,3	114,6	3,95	8,15
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	84,00	84,88	98,72	102,9	116,3	117,5	2,95	6,08
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	111,96	111,72	134,24	105,6	120,2	119,9	2,51	5,17
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	87,92	87,52	91,88	101,8	105,0	104,5	1,83	3,77
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	109,16	109,88	117,92	101,9	107,3	108,0	2,51	5,19
Nawóz trójskładnikowy z dodatkami mikroelementów 10%N, 20%P, 20%K	„	101,52	102,44	114,56	102,1	111,8	112,8	2,74	5,64
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	49,58	48,04	58,03	101,0	120,8	117,0	1,16	2,38

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		IX 2006	XII 2006	IX 2007	IX 2007 VIII 2007	IX 2007 XII 2006	IX 2007 IX 2006	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Zolone 350	1 l	61,04	58,96	55,81	99,4	94,7	91,4	6,67	13,75
Nurelle D 550 FC	100 ml	42,96	43,46	43,98	100,3	101,2	102,4	5,25	10,83
Karate Zeon O50 CS	100 ml	19,97	20,33	19,85	99,5	97,6	99,4	2,37	4,89
Decis 2,5 EC	250 ml	24,30	25,03	25,56	100,1	102,1	105,2	3,05	6,30
Dithane M-45	1 kg	23,20	22,00	20,93	100,4	95,1	90,2	2,50	5,16
Zaprawa nasienna "Funaben T"	0,8 kg	28,32	28,12	28,33	100,1	100,7	100,0	3,38	6,98
Bravo	1 l	42,77	42,70	42,66	100,0	99,9	99,7	5,09	10,51
Nimrod 250 EC	1 l	96,52	99,63	102,54	100,4	102,9	106,2	12,25	25,26
Roundup	1 l	22,96	23,48	25,32	103,9	107,8	110,3	3,02	6,24
Granstar	8 g	17,86	17,88	17,93	100,1	100,3	100,4	2,14	4,42
Fusilade Forte	1 l	112,17	113,70	111,23	100,0	97,8	99,2	13,28	27,40
Chwastox extra	1 l	14,21	14,50	14,55	100,0	100,3	102,4	1,74	3,58
Reglane 200 SL	1 l	77,55	76,67	75,78	100,0	98,8	97,7	9,05	18,67
Ziarno zatrute fosforem cynku, 1AB	1 kg	18,83	19,92	21,44	101,0	107,6	113,9	2,56	5,28

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		IX 2006	XII 2006	IX 2007	IX 2007 VIII 2007	IX 2007 XII 2006	IX 2007 IX 2006	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	513,25	535,50	534,67	101,3	99,8	104,2	63,86	131,69
Koks opałowy	t	706,7	743,56	746,19	101,1	100,4	105,6	89,12	183,79
Benzyna „Euro Super” 95	l l	4,25	3,65	4,36	99,1	119,5	102,6	0,52	1,07
Olej napędowy	l l	3,97	3,67	3,84	101,9	104,6	96,7	0,46	0,95
Olej opałowy, Ekoterm Plus	l l	2,63	2,48	2,59	104,0	104,4	98,5	0,31	0,64
Gaz propan-butan „LPG”	l l	2,1	2,09	2,19	106,3	104,8	104,3	0,26	0,54
Olej silnikowy „Sektrol” 20 W/40	l l	11,37	11,36	11,46	99,9	100,9	100,8	1,37	2,82
Olej silnikowy „Elf” SJ SAE 15W/40	l l	20,77	20,83	20,91	99,8	100,4	100,7	2,50	5,15
Smar stały (do łożysk)	0,9 kg	10,94	11,00	11,03	99,8	100,3	100,8	1,32	2,72
Płyn do chłodziw „Petrygo”	l l	10,26	10,25	10,12	100,1	98,7	98,6	1,21	2,49
Energia elektryczna	10 kWh	4,42	4,42	4,49	100,0	101,6	101,6	0,54	1,11

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		IX 2006	XII 2006	IX 2007	IX 2007 VIII 2007	IX 2007 XII 2006	IX 2007 IX 2006	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	18,44	18,84	24,26	97,6	128,8	131,6	2,90	5,98
Wapno	1 t	423,87	425,48	489,94	99,5	115,1	115,6	58,51	120,67
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	137,05	165,21	191,87	95,4	116,1	140,0	22,92	47,26
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3070,25	3111,52	3275,66	99,4	105,3	106,7	391,22	806,81
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	10,91	11,28	11,55	99,1	102,4	105,9	1,38	2,84
Dwuteownik gruby	1 t	3524,12	3648,26	3854,94	99,9	105,7	109,4	460,40	949,49
Blacha dachowa	1 m ²	30,32	30,59	32,95	99,1	107,7	108,7	3,94	8,12
Tynk „Atlas”	25 kg	45,2	45,07	47,01	100,6	104,3	104,0	5,61	11,58
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	0,76	0,78	1,57	96,9	201,3	206,6	0,19	0,39
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	698,85	697,57	714,98	100,5	102,5	102,3	85,39	176,10
Tarcica iglasta grubość 19-25 mm	1 m ³	538,26	546,04	613,57	101,7	112,4	114,0	73,28	151,13
Płyta wiórowa 11-18 mm	1 m ²	25,85	26,06	27,53	100,3	105,6	106,5	3,29	6,78
Okno drewniane szklane	1 szt.	1228,99	1261,97	1380,93	101,1	109,4	112,4	164,93	340,13
Drzwi płytowe 2000mmx800 zewnętrzne	1 szt.	1039,84	1086,30	1225,66	101,4	112,8	117,9	146,38	301,89

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	IX 2006	XII 2006	IX 2007	IX 2007 VIII 2007	IX 2007 XII 2006	IX 2007 IX 2006	pszenicy dt	żyw. wiew. dt
Kombajn zbożowy TC 54 Hydro	345375,54	345169,38	344717,00	100,1	99,9	99,8	411,70	849,06
Kombajn do ziemniaków	50739,8	50619,39	53620,44	100,3	105,9	105,7	64,04	132,07
Samochód Lublin	63375,9	63348,21	71136,88	100,4	112,3	112,2	84,96	175,21
Rozrzutnik obornika 1-osiowy	17522,87	17690,48	18571,59	100,1	105,0	106,0	22,18	45,74
Siewnik zbożowy 25 redlic	13337,68	13424,38	14500,06	100,0	108,0	108,7	17,32	35,71
Ciągnik „Ursus” 5314	98030,99	98032,19	102718,50	100,2	104,8	104,8	122,68	253,00
Ciągnik 90 kW	153686,55	157462,37	160413,80	99,7	101,9	104,4	191,58	395,11
Przyczepa do ciągnika samowyladowcza	23306,63	23366,00	25028,81	98,2	107,1	107,4	29,89	61,65
Kopaczka elewatorowa	10473,69	10700,60	11202,53	100,0	104,7	107,0	13,38	27,59
Agregat uprawowy do siewnika	12523,87	12433,83	13387,34	100,8	107,7	106,9	15,99	32,97
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	6013,78	6025,80	5529,00	99,4	91,8	91,9	6,60	13,62
Glebogryzarka	4810,82	4844,17	5281,00	99,8	109,0	109,8	6,31	13,01
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	33805,3	33844,82	35530,46	100,2	105,0	105,1	42,43	87,51
Opryskiwacz 300 l	2603,88	2639,74	2694,53	100,0	102,1	103,5	3,22	6,64
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	4554,71	4677,96	4994,32	104,3	106,8	109,7	5,96	12,30
Rozsiewacz nawozów	1379,85	1391,45	1513,12	100,1	108,7	109,7	1,81	3,73
Sadzarka 2 rzędowa	2628,32	2637,25	3337,33	106,7	126,5	127,0	3,99	8,22
Pług 3 skibowy	3560,87	3603,16	4075,90	100,2	113,1	114,5	4,87	10,04
Kultywator 14-18 zębowy	1484,94	1484,31	1518,41	100,8	102,3	102,3	1,81	3,74
Dojarka 2 konwie ^a	8123,8	8083,65	8056,39	99,6	99,7	99,2	9,62	0,70
Dojarka z rurociągiem ^a	45619,4	46262,43	51052,50	100,7	110,4	111,9	60,97	4,45
Schładzarka do mleka 500 l ^a	16771,96	16785,81	16579,29	100,5	98,8	98,9	19,80	1,45

^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Rynek usług dla rolnictwa

Magdalena Talarek
Arkadiusz Zalewski

Rośnie popyt na usługi dla rolnictwa, na co duży wpływ ma wyraźna poprawa sytuacji dochodowej gospodarstw rolnych.

Liczba krów objętych oceną użyteczności mlecznej we wrześniu 2007 r. wyniosła 527 tys. sztuk i wzrosła o 2,3% wobec września 2006 r., nie zmieniła się jednak w porównaniu z miesiącem poprzednim. Średnioroczna liczba krów ocenianych w 2006 r. wyniosła 520 tys., o 2,2% więcej niż w 2005 r. Stado krów w gospodarstwach stosujących ocenę we wrześniu 2007 r. liczyło przeciętnie 30,4 sztuk i było o 0,1 sztuki mniejsze niż w sierpniu 2007 r. Liczba krów inseminowanych w II kwartale 2007 r. spadła o 9,4% w porównaniu do analogicznego okresu 2006 r.

Rozwija się sieć usługowa dla rolnictwa. W czerwcu 2007 r. zarejestrowanych było 24,2 tys. przedsiębiorstw usług rolniczych, o 2,1% więcej niż przed rokiem. Najliczniejszą grupę stanowiły placówki usług mechanizacyjnych (46,0%) i weterynaryjnych (33,4%). Mniej liczną grupą były zakłady usług zootechnicznych (12,1%) i naprawczych maszyn (8,5%). W ciągu roku liczba zakładów usług mechanizacyjnych wzrosła o 5,9%, a zakładów naprawczych o 3,8%, zaś liczba zakładów weterynaryjnych oraz placówek zootechnicznych zmniejszyła się odpowiednio o 1,2 i 3,5%.

Ceny usług dla rolnictwa we wrześniu 2007 r. wzrosły o 0,4% wobec miesiąca poprzedniego i o 4,2% wobec września 2006 r. We wrześniu 2007 r. ceny usług bezpośrednio rolniczych wzrosły o 0,3% wobec sierpnia. Spośród usług bezpośrednio rolniczych spadła cena rozsiewu nawozów sztucznych (o 4,9%). Wzrost cen powyżej 1% dotyczył jedynie kopania ziemniaków kombajnem ziemniaczanym (3,0%), sprzętu zbóż kombajnem (1,3%) oraz kultywatorowania (1,1%). Ceny pozostałych usług bezpośrednio rolniczych pozostały na tym samym poziomie lub nieznacznie wzrosły. Ceny usług pośrednio rolniczych wzrosły o 0,4%. W grupie tych usług obniżyły się jedynie ceny pracy mechanika przy naprawie maszyn rolniczych, opłaty placowego tzw. „szczęk” oraz projektu budynku inwentarsko-składowego. Najbardziej wzrosły ceny prac murarskich, ciesielskich, przetarcia drewna, śrutowania zboża na paszę oraz na mąkę (odpowiednio

o 1,5; 1,4; 2,1; 2,2 oraz 1,6%). Ceny pozostałych usług pośrednio rolniczych nie zmieniły się lub nieznacznie wzrosły (o mniej niż 1%). We wrześniu nieznacznie zdrożały usługi bankowe (o 0,2%), które od kilkunastu miesięcy taniały na skutek obniżek stóp procentowych oraz pod wpływem rosnącej konkurencji o klienta. W 2006 r. usługi bankowe staniały aż o 10,9% w porównaniu z rokiem poprzednim. Natomiast w sierpniu 2007 r. w porównaniu z sierpniem 2006 r. były niższe o 2,5%, ale od czerwca stopy procentowe rosną.

Od czerwca indeks zmian cen produktów rolnych i usług poprawił się. Indeks zmian cen 9 podstawowych produktów rolnych względem zmian cen 34 usług dla rolnictwa¹, który w maju br. wynosił 98,9, w czerwcu wzrósł do 103,3, w lipcu i sierpniu do 104,1, a we wrześniu wyniósł 104,9. Szczególnie poprawił się indeks zmian cen produktów roślinnych do usług mechanizacyjnych (116,2), co spowodowane było silnym wzrostem cen produktów roślinnych. Wynika to z dużego zapotrzebowania na zboża ze strony krajów unijnych, w których w przeciwieństwie do Polski, zanotowano w tym sezonie bardzo słabe zbiory.

Relacje cen produktów rolnych i usług zmieniały się. Na przykład 1 godzina orki pługiem w sierpniu 2007 r. odpowiadała cenie skupu 1,54; a we wrześniu – 1,25 dt pszenicy. Rok wcześniej było to 2,01 dt pszenicy.

Cena przewozu samochodem 10 ton cegły na odległość 20 km stanowiła we wrześniu 2007 r. równowartość 32 kg żywca wieprzowego w porównaniu z 29 kg rok wcześniej. W relacji do ceny skupu 1 kg żywca wieprzowego droższa niż przed rokiem była również dzienna opłata prac murarskich (20 kg w sierpniu 2007 r. i 16 kg rok wcześniej).

¹ W skład 34 usług dla rolnictwa wchodzi usługi wymienione w przypisie „a” w tabeli 3.

Tab. 1. Popyt na wybrane usługi rolnicze i sieć placówek

Okresy	Rodzaje usług i placówek	Liczba krów ocenianych tys.	Średnia l. krów w gospod. stosujących ocenę szt.	L. krów inseminowanych ^a tys.	L. loch inseminowanych tys.	L. placówek usług mechanicznych	L. placówek usług naprawczych maszyn	L. placówek usług weterynaryjnych	L. placówek usług zootechnicznych
2004	I-XII	480	26,9	1 669	991	9 066	1 868	8 466	2 748
2005	I-XII	509	29,5	1 697	1 182	10 053	1 936	8 357	2 939
2006	I-XII	520	30,7	1 684	1 152	10 761	2 004	8 146	3 001
2006	IX	515	30,7	460	249	10 755	1 981	8 152	3 033
	X	512	30,6	x	x	x	x	x	x
	XI	510	30,5	x	x	x	x	x	x
	XII	509	30,4	361	270	10 761	2 004	8 146	3 001
	I	513	30,5	x	x	x	x	x	x
2007	II	515	30,4	x	x	x	x	x	x
	III	519	30,4	587	217	x	x	x	x
	IV	523	30,5	x	x	x	x	x	x
	V	526	30,6	x	x	x	x	x	x
	VI	528	30,6	423	184	11 130	2 053	8 073	2 939
	VII	527	30,5	x	x	x	x	x	x
	VIII	527	30,5	x	x	x	x	x	x
	IX	527	30,4						
Wskaźnik zmian (%)									
	VIII 2007 VIII 2006	101,9	99,0	x	x	x	x	x	x
	IX 2007 IX 2006	102,3	99,0	x	x	x	x	x	x

^a dane w tej i następnym pozycjach dotyczące okresów kwartalnych umieszczone są w rubrykach odnoszących się do ostatnich miesięcy danego kwartału

Źródło: Dane Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt, MRiRW oraz GUS (REGON).

Tab. 2. Relacje cen produktów rolnych^a do cen usług dla rolnictwa

Okresy	Wskaźniki zmian cen	Produktów sprzedawanych i usług dla rolnictwa ^b	Produktów sprzedawanych i usług bezpośrednio rolniczych	Produktów roślinnych i usług mechanicznych	Produktów zwierzęcych i usług wet-zoot.	Produktów sprzedawanych i pośrednich usług dla rolnictwa	
2004	I-XII	wskaźnik wobec poprzedniego okresu	106,7	105,6	104,1	116,3	107,6
2005	I-XII		90,9	89,9	83,5	97,4	91,5
2006	I-XII		103,7	100,9	109,0	91,0	105,6
2006	IX		100,2	99,8	100,5	95,3	98,6
	X		96,3	96,3	96,1	96,5	96,4
	XI		102,6	102,7	107,7	96,2	102,6
	XII		112,7	112,7	123,0	99,9	112,7
	I		106,3	107,2	.	101,3	106,1
2007	II		103,5	104,1	.	104,1	103,4
	III		100,5	100,4	97,2	100,9	100,6
	IV		98,7	99,1	97,9	99,3	98,6
	V		98,9	98,7	96,4	99,3	98,95
	VI		103,3	103,7	101,7	103,9	103,2
	VII		104,1	103,9	94,1	105,5	104,1
	VIII		104,0	104,2	111,7	102,6	103,8
	IX		104,9	105,0	116,2	103,3	104,8

^a dla poszczególnych miesięcy wyliczono średni wzrost cen 9 podstawowych produktów rolnych (pszenicy, żyta, ziemniaków (bez okresu styczeń-marzec), kukurydzy, jęczmienia, żywca bydła, trzody chlewnej i drobiu oraz mleka) i cen usług

^b usługi dla rolnictwa dzielą się na usługi bezpośrednio rolnicze (w tym mechaniczne i weterynaryjno-zootechniczne) oraz pośrednie usługi dla rolnictwa (por. tab. 3)

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 3. Dynamika cen usług dla rolnictwa

Rodzaje usług	2004		2005		2006		2007												IX 2007		I-IX 2007	
	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	IX 2006	I-IX 2006	
% wobec poprzedniego okresu																						
Wskaźnik zmian cen usług	104,0	104,2	103,7	100,3	100,1	100,0	100,1	100,7	100,4	100,5	100,6	100,4	100,6	100,4	100,6	100,3	100,3	100,2	100,4	104,2	103,8	
I. Usługi bezpośrednio rolnicze ^a	105,1	105,3	106,5	100,7	100,1	99,9	100,1	99,8	99,8	100,9	100,2	100,7	100,9	100,7	100,2	100,2	100,3	99,9	100,3	103,1	104,2	
1. mechanizacyjne	106,2	105,2	107,1	100,7	100,1	99,9	100,1			101,6	99,8				100,1	100,2	100,2	99,8	102,3	104,0		
a. uprawowe	107,9	107,0	106,9	100,3	100,0	99,7					99,3				100,3			99,7	100,5	103,4	104,1	
b. siewu-sadzenia	104,7	106,9	108,1	100,0	100,1					100,6	100,4							99,9	100,3	107,1	111,5	
c. chemiczne	109,3	103,9	106,2	100,3	100,2	100,0	100,1			101,6	100,1				100,1	100,5	100,5	100,1	99,0	102,4	103,9	
d. zbioru plodów	106,0	104,2	107,5	101,4	100,1			99,4	99,7								99,9	99,6	100,9	100,9	101,5	
2. usługi robocizny przy pracach polowych		104,5	101,6	100,7		99,5					102,3	102,7			100,6			100,6	100,8	116,7	114,1	
3. usługi w zakresie produkcji zwierzęcej	103,3	106,2	104,2	100,1	100,1	100,1	100,1	100,1	100,0	100,4	100,2	100,3	100,4	100,2	100,3	100,3	100,2	100,5	100,3	102,5	102,0	
a. weterynaryjne	101,4	105,2	106,1	99,8	100,0	100,0	100,5	99,7	99,7	100,4	100,1	100,2	100,4	100,2	100,2	100,2	100,0	100,7	100,3	102,1	101,3	
b. inseminacyjne	105,2	107,3	102,3	100,5	100,2	100,3	100,0	99,8	100,2	100,5	100,5	101,5	100,5	100,5	100,4	100,4	100,5	100,0	100,2	102,9	102,7	
II. Pośrednie usługi dla rolnictwa ^a	103,2	103,5	101,8	100,1	100,0	100,0	100,1	100,8	100,5	100,4	100,7	100,3	100,4	100,4	100,7	100,7	100,3	100,3	100,4	105,0	103,5	
1. transportowe	103,1	102,2	96,8	100,3	100,5	100,3	100,0	101,0	100,3	100,2	100,9	100,8	100,2	100,2	100,9	100,7	100,3	100,1	100,7	105,5	104,5	
2. naprawcze	104,4	104,9	102,8	100,0	99,9	100,3	100,1	100,8	100,8	100,2	100,2	99,5	100,2	100,2	100,9	100,8	100,4	100,4	99,9	104,0	103,7	
3. budowlano-remontowe	101,7	105,4	103,4	100,1	100,1	100,0	100,3	101,0	100,8	100,7	101,0	101,8	101,0	101,8	101,9	100,6	100,6	100,6	100,7	110,3	106,5	
4. młynarskie ^b	104,0	103,1	101,3	100,2	100,0	99,3	100,0	100,6	100,2	100,6	101,1	100,1	100,0	100,4	100,0	100,4	100,1	100,9	104,6	103,4		
5. handlowe	103,1	100,7	103,6	100,1	100,2	100,0	100,1	100,7	100,1	100,4	100,1	100,0	100,4	100,0	100,0	99,6	100,3	100,1	101,6	101,5		
6. finansowe	102,6	102,8	100,7	99,9	99,9	99,9	100,7	100,4	100,4	100,4	100,8	99,3	101,0	100,0	101,0	100,0	100,2	100,1	101,6	100,8		
- ubezpieczeniowe	97,8	106,4	106,5	100,0	100,0	100,0	101,3	100,8	100,8	100,5	101,7	99,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,1	100,0	103,5	103,6	
- bankowe	107,9	95,6	89,1	99,8	99,6	99,7	99,7	99,4	99,4	100,1	99,1	99,8	100,3	100,3	100,3	100,0	100,4	100,2	97,9	95,2		
Wskaźnik inflacji	103,5	102,1	101,0	100,2	100,1	100,0	100,1	100,4	100,3	100,5	100,5	100,5	100,5	100,5	100,0	99,7	99,6	100,8	102,3	102,1	102,1	

^a Ceny średnie ważone, obliczenia własne. W skład usług bezpośrednio rolniczych wchodzi usługi: orka pługiem, talerzowanie ściernisk, kultywatorowanie, siew siewn. rzędowym, sadzenie ziemniaków sadzarką, opryskiwanie roślin (za 1 godz. i na obszarze 1 ha), rozstaw nawozów szt. (za 1 godz. i na obszarze 1 ha), zbiór zielonek siewnicą, zbiór zielonek siewnicą, koszenie traw kosiarką rotacyjną, sprzęt z bóż kombajnem, kopanie ziemniaków kombajnem, kopanie ziemniaków kopaczką, zatrudnienie osoby przy pracach polowych, unasiennienie sztuczne krowy, badanie kliniczne krowy, badanie tuczniaka przedubojowe. W skład usług pośrednio rolniczych wchodzi usługi: przewóz 10 ton cegły samochodem za 20 km, wypożyczenie przyczepy samochodowej, naostrzenie lemiesza, podkucie kopyta końskiego, oplata za wynajem 1 m2 lokalu ziemniaczanego, przetarcie drewna, oplata prac stolarskich, ciesielskich, praca mechanika śrutowanie na mąkę 100 pszenicy, oplata prac murarskich, oplata projektu budynku inwentarsko-skladowego, wypożyczenie cyklisty, wypożyczenie cyklisty, oplata ogłoszenia reklamowego, składka ubezpiecz. OC ciągnika, składka ubezpieczenia Autocasco ciągnika, składka ubez. budynku rolnego, składka ubez. OC rolników, odsetki kredytu krótkoterm. 10 tys. zł, odsetki kredytu średnioterm. 50 tys. zł. ^b Przemiał z bóż.

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny detaliczne wybranych usług dla rolnictwa (w zł)

Rodzaje usług	Jedn. miary	2004		2005		2006		2007												IX 2007		I-IX 2007	
		I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	IX 2006	I-IX 2006			
																					%		
Orka pługiem	za 1 godz.	86,22	92,01	98,81	99,46	99,49	99,16					106,67	105,09	105,49		105,20	104,80	104,93	105,5	106,8			
Siew siewn. rzędowym	za 1 godz.	71,17	76,51	82,08	81,67	81,75						87,75	88,24	88,60		87,26	87,17	87,47	107,1	106,8			
Opryskiwanie roślin	na obszarze 1 ha	59,65	61,75	63,68	64,08	64,35							65,34	65,53	65,17	65,87	65,87	65,87	102,8	103,2			
Rozsiew nawozów szt.	na obszarze 1 ha	61,02	63,69	68,58	69,21	69,63	69,63	69,63	69,63	69,72			72,38	72,88	73,92	73,92	73,92	70,30	101,6	105,2			
Zbiór zielonek siewkarnią	za 1 godz.	168,74	194,87	221,78	228,93	228,93								259,28	257,07	256,68	248,28	248,28	108,5	115,2			
Sprzet zboż kombajnem	za 1 godz.	221,59	228,03	230,86	230,52											234,81	235,30	238,30	103,4	102,3			
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	114,87	117,74	126,14	127,72	127,85									127,99	126,56	126,83	130,62	102,3	101,8			
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień	41,80	43,70	44,38	44,66	44,59	44,38						48,57	49,26	50,58	51,41	51,71	52,12	116,7	114,2			
Śrutowanie na paszę	100 kg żyta	8,25	8,62	8,59	8,70	8,70	8,70	8,74	8,78	8,80	8,88	8,88	9,02	9,02	9,02	9,09	9,09	9,29	106,8	105,2			
Unasienienie sztuczne krowy	1 szt.	42,36	45,46	46,50	46,79	46,89	47,01	47,01	46,93	47,01	47,26	47,48	47,63	47,63	47,80	48,02	48,04	48,14	102,9	102,7			
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	19,84	20,87	22,15	22,28	22,27	22,28	22,28	22,39	22,32	22,46	22,52	22,63	22,63	22,73	22,75	23,07	23,20	104,1	102,5			
Przewóz 10 ton cegły samochoodem	na odległ. 20 km	123,49	123,77	118,35	118,68	119,20	119,79	119,69	121,02	121,37	121,73	124,07	126,05	127,47	128,36	128,52	129,62	129,62	109,2	106,3			
Naostrzenie lemieszka	1 szt.	11,00	11,75	12,51	12,60	12,60	12,60	12,60	12,60	12,60	12,67	12,67	12,67	12,67	12,67	12,67	12,67	12,67	100,6	101,4			
Praca mechanika przy naprawie maszyn roln.	za 1 godz.	27,58	28,36	28,84	29,03	29,03	29,44	29,60	29,90	30,38	30,45	30,58	31,03	31,03	31,96	32,96	33,44	33,19	114,3	110,0			
Oplata prac murarskich	za 1 dzień	61,86	65,12	66,90	67,32	67,88	68,13	68,52	68,98	69,61	70,50	71,54	74,40	77,98	79,12	80,53	81,71	81,71	121,4	112,7			
Oplata projektu budynku inwentarsko-skladowego	1 szt.	990	1041	1028	1027	1027	1024	1026	1029	1043	1050	1056	1054	1028	1031	1031	1031	1019	99,3	100,9			
Wypożyczenie betoniarki	na 1 dobę	30,26	31,64	31,29	31,30	31,13	31,13	31,13	31,97	31,64	31,71	31,92	31,45	31,65	31,65	31,46	31,46	31,56	100,8	101,0			
Oplata powierzchni lokalu handlowego	za 1 m ²	25,57	26,04	27,69	27,55	27,50	27,61	27,62	27,76	27,59	27,65	27,68	27,63	27,77	27,80	27,82	27,85	101,1	100,0				
Składka ubezpiecz. OC ciągnika	1 rok	104,19	106,75	116,02	115,86	115,86	115,86	115,65	115,73	115,82	115,75	115,79	115,82	115,75	115,75	115,78	115,89	115,89	100,0	99,8			
Składka ubezpieczenia Autocasco ciągnika	1 rok	573	658	698	711	711	712	712	727	742	743	750	756	756	756	756	757	757	106,4	108,1			
Odsetki kredytu krótkoter. 10 tys. zł	za 1 rok	690	662	591	581	578	576	574	571	576	567	567	566	566	569	566	569	570	98,0	95,5			
Odsetki kredytu średnioter. 50 tys. zł	za 1 rok	5932	5699	5070	5046	5023	5001	4980	4967	4950	4938	4818	4808	4820	4841	4858	4871	4871	97,8	95,1			

Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów) i obliczenia IERiGŻ-PIB.

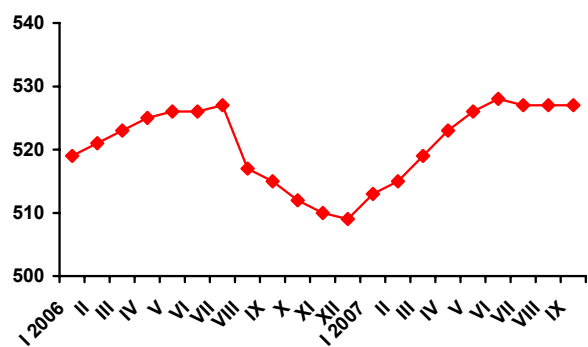
Tab. 5. Ceny detaliczne wybranych usług wyrażone w dt (kg, l) produktów rolnych

Rodzaje usług	Jedn. miary	Wyrażone w dt (kg, l)	2004		2005		2006		2007												IX 2007		I-IX 2007	
			I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	IX 2006	I-IX 2006							
																			%					
Orka pługiem	za 1 godz.	dt pszenicy	1,50	2,45	2,23	2,01	1,98	1,85			1,68	1,69	1,73		1,90	1,54	1,25	62,2	59,7					
Siew siewn. rzędow.	za 1 godz.	dt pszenicy	1,24	2,04	1,85	1,65	1,62			1,38	1,42	1,45		1,58	1,28	1,04	63,2	59,6						
Opryskiwanie roślin	na obsz. 1 ha	dt pszenicy	1,04	1,65	1,43	1,30	1,28				1,05	1,07	1,12		1,19	0,97	0,79	60,6	69,1					
Rozsiew nawozów szt.	na obsz. 1 ha	dt pszenicy	1,06	1,70	1,54	1,40	1,38	1,30	1,22	1,10	1,08	1,17	1,19	1,27	1,34	1,09	0,84	59,9	68,1					
Zbiór zielonek sietzk.	za 1 godz.	l mleka	1,96	2,09	2,38	2,51	2,46					2,63	2,59	2,52	2,34	2,17	86,3	84,1						
Sprzęż ziół kombajnem	za 1 godz.	dt pszenicy	3,86	6,08	5,20	4,67							0,00	4,25	3,47	2,85	61,0	40,5						
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	dt ziemn.	3,47	3,70	3,21	5,21	6,96							1,51	2,77	4,63	6,56	125,9	94,9					
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień	dt pszenicy	0,73	1,16	1,00	0,90	0,89	0,83			0,77	0,79	0,83	0,87	0,93	0,76	0,62	68,8	75,5					
Śrutowanie na paszę	100 kg żyta	dt żyta	0,19	0,30	0,22	0,20	0,18	0,18	0,17	0,15	0,14	0,15	0,16	0,16	0,19	0,16	0,14	66,8	63,4					
Unasienienie sztuczne krowy	1 szt.	l mleka	49,08	48,83	49,87	51,31	50,38	49,70	47,80	48,37	48,19	48,26	48,35	48,08	47,12	45,35	42,00	81,8	94,1					
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	l mleka	22,99	22,42	23,76	24,43	23,93	23,55	22,65	22,97	22,90	22,89	22,97	22,86	22,32	21,78	20,24	82,8	94,0					
Przewóz samoch. 10 ton cegły	na odległ. 20 km	kg żyweca trzody	29,33	32,27	32,96	28,78	31,78	34,88	36,37	38,28	37,22	37,00	37,37	39,15	32,50	31,58	31,93	110,9	108,7					
Naostrzenie lemieszka	1 szt.	dt pszenicy	0,19	0,31	0,28	0,26	0,25	0,24	0,22	0,20	0,19	0,20	0,20	0,21	0,22	0,19	0,15	59,3	65,5					
Praca mechanika przy napr. masz. rol.	za 1 godz.	dt pszenicy	0,48	0,76	0,65	0,59	0,58	0,55	0,52	0,47	0,47	0,48	0,49	0,51	0,55	0,49	0,40	67,4	71,0					
Oplata prac murarskich	za 1 dzień	kg żyweca trzody	14,69	16,98	18,63	16,32	18,10	19,84	20,82	21,82	21,35	21,43	21,55	23,11	22,22	20,03	19,79	20,13	123,3	114,9				
Oplata projektu budynku inv.-skład.	1 szt.	kg żyweca trzody	235	271	286	249	274	298	312	325	320	319	318	327	293	261	253	251	100,8	103,4				
Wypożyczenie betoniarki 100 l	na 1 dobę	kg żyweca trzody	7,19	8,25	8,71	7,59	8,30	9,06	9,46	10,11	9,70	9,64	9,61	9,77	9,02	7,96	7,73	7,77	102,4	103,4				
Oplata powierzchni lokalu handlowego	za 1 m ²	kg żyweca trzody	6,07	6,79	7,71	6,68	7,33	8,04	8,39	8,78	8,46	8,40	8,34	8,58	7,91	7,04	6,84	6,86	102,7	102,4				
Składka ubezpiecz. OC ciągnika	1 rok	dt pszenicy	1,81	2,85	2,61	2,35	2,30	2,16	2,02	1,84	1,79	1,82	1,87	1,90	1,99	2,10	1,71	1,38	59,0	64,4				
Składka ubezpie. Autocasco ciągnika	1 rok	dt pszenicy	9,98	17,54	15,72	14,39	14,11	13,28	12,44	11,54	11,47	11,71	12,10	12,37	12,98	13,69	11,15	9,04	62,8	69,9				
Wartość odsetek kredytu krótk. 10 tys. zł	za 1 rok	dt pszenicy	12,01	17,65	13,30	11,77	11,48	10,76	10,03	9,05	8,91	8,93	9,14	9,27	9,77	10,25	8,38	6,80	57,8	61,6				
Wartość odsetek kredytu średn. 50 tys. zł	za 1 rok	dt pszenicy	103,2	151,9	114,2	100,9	98,6	92,4	86,3	78,0	75,6	77,3	77,7	78,7	82,8	87,6	71,6	58,2	57,7	61,3				

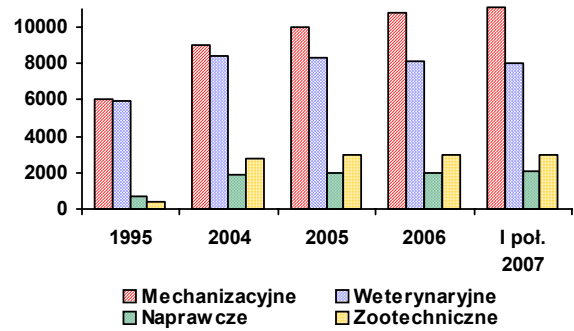
Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów) i obliczenia IERiGŻ-PIB.

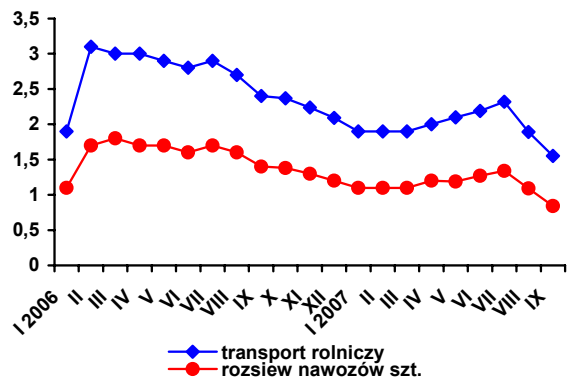
Rys. 1. Liczba krów ocenianych (tys. sztuk)

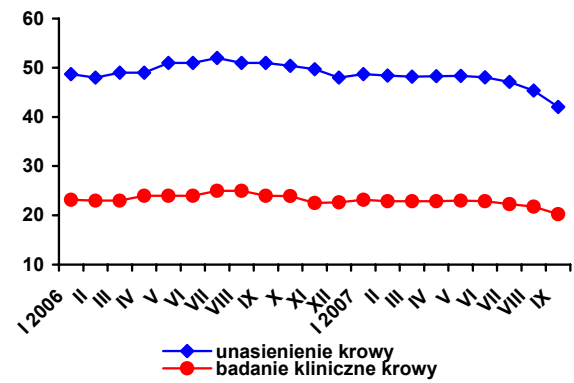
Rys. 2. Liczba placówek usług rolniczych

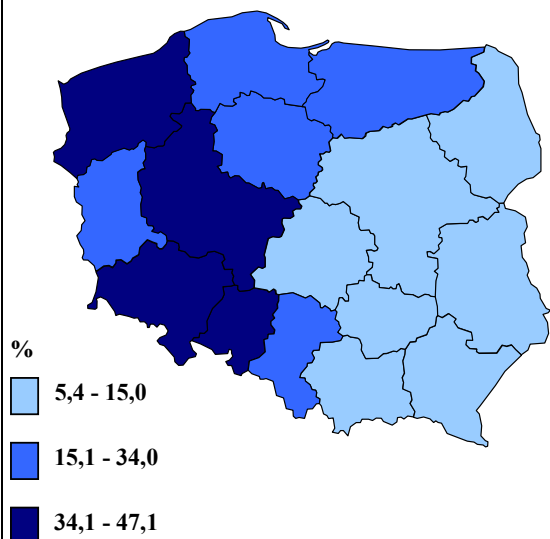
Rys. 3. Ceny wybranych usług wyrażone w dt pszenicy

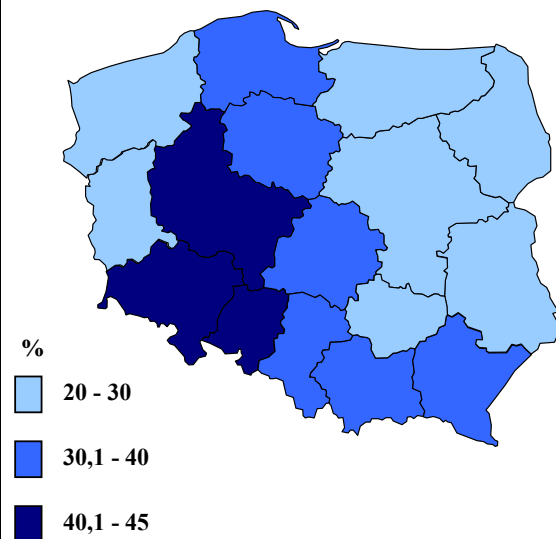
Rys. 4. Ceny wybranych usług weteryn.-zootechnicznych wyrażone w litrach mleka

Rys. 5. Udział krów ocenianych w pogłowie ogółem w wrześniu 2007 r. (w %)

Rys. 6. Udział krów inseminowanych w pogłowie ogółem w I półroczu 2007 r. (w %)

Źródło: Jak w tabelach 1 i 5.